

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تزيينات چوبی و پارچه ای

رشته معماری داخلی
گروه هنر
شاخه فنی و حرفه ای
پایه یازدهم دوره دوم متوسطه

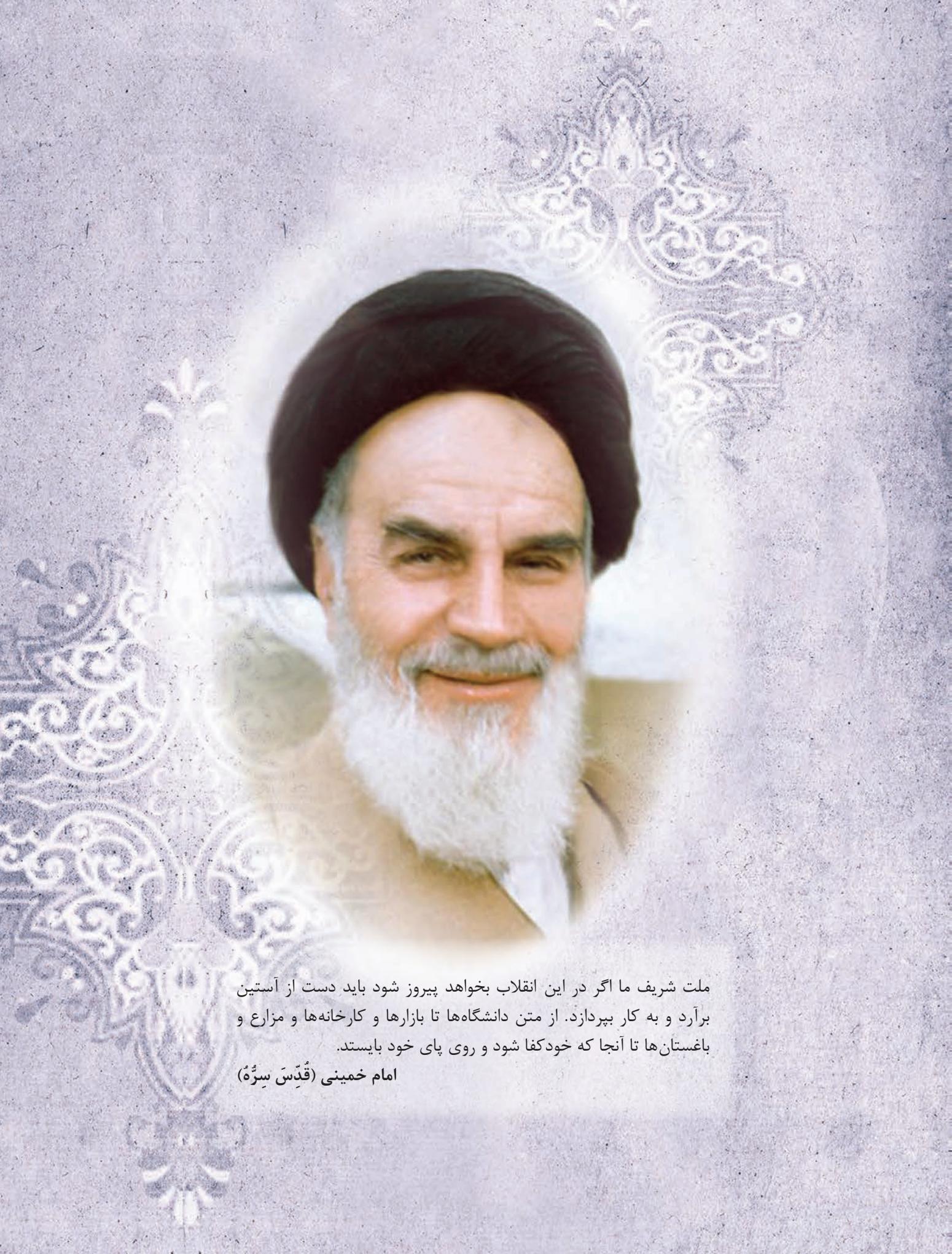

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب:	تربیتات چوبی و پارچه‌ای - ۲۱۶۰۵
پدیدآورنده:	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:	دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:	محمدعلی خان محمدی، ناهید صادقی‌بی، پرستو آریانزاد، غلامحسین قربانیان، امیر نظری، ملک طباطبایی زواره (اعضای شورای برنامه‌ریزی)
مدیریت آماده‌سازی هنری:	امیر نظری، ملک طباطبایی زواره (اعضای گروه تألیف) - عزت الله خیرالله (ویراستار ادبی)
شناسه افزوده آماده‌سازی:	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
نشانی سازمان:	مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - صبا کاظمی (طرح جلد) - محمد عباسی، پوران نقدی (صفحه‌آرا) - نسرین اصغری، ابوالفضل بهرامی (عکاس) - شراره ولی‌زاده، امیر نظری، محمود شوشتاری (رسام)
ناشر:	تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
ناشر:	تلفن: ۰۹۱۶۱-۸۸۳۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ وب سایت: www.chap.sch.ir
چاپخانه:	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران-کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج- خیابان ۶۱ (دارو پخش)
سال انتشار و نوبت چاپ:	تلفن: ۰۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۰۴۴۹۸۵۱۶۰ / صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹
چاپ سوم:	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلحیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهییه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ملت شریف ما اگر در این انقلاب بخواهد پیروز شود باید دست از آستین
برآرد و به کار بپردازد. از متن دانشگاه‌ها تا بازارها و کارخانه‌ها و مزارع و
باغستان‌ها تا آنجا که خودکفا شود و روی پای خود بایستد.
امام خمینی (قُدِسَ سِرُّهُ)

فهرست

۱	پودمان اول: اجرای کف پوش چوبی
۲	■ واحد یادگیری ۱: شایستگی اجرای کف پوش چوبی
۳۵	پودمان دوم: دیوارپوش چوبی
۳۶	■ واحد یادگیری ۲: شایستگی اجرای دیوارپوش چوبی
۵۷	پودمان سوم: جداکننده چوبی
۵۸	■ واحد یادگیری ۳: شایستگی اجرای جداکننده چوبی
۸۳	پودمان چهارم: مبلمان چوبی
۸۴	■ واحد یادگیری ۴: شایستگی اجرای مبلمان چوبی
۱۲۵	پودمان پنجم: تزیینات پارچه‌ای
۱۲۶	■ واحد یادگیری ۵: شایستگی اجرای دیوارپوش پارچه‌ای تزیینی
۱۵۵	■ واحد یادگیری ۶: شایستگی اجرای سقف کاذب پارچه‌ای
۱۶۴	■ منابع

سخنی با هنرجویان عزیز

شرایط در حال تغییر دنیای کار در مشاغل گوناگون، توسعه فناوری‌ها و تحقق توسعه پایدار، ما را بر آن داشت تا برنامه‌های درسی و محتوای کتاب‌های درسی را در ادامه تغییرات پایه‌های قبلی براساس نیاز کشور و مطابق با رویکرد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران در نظام جدید آموزشی بازطرافی و تألیف کنیم. مهم‌ترین تغییر در کتاب‌ها، آموزش و ارزشیابی مبتنی بر شایستگی است. شایستگی، توانایی انجام کار واقعی بطور استاندارد و درست تعریف شده است. توانایی شامل دانش، مهارت و نگرش می‌شود. در رشته تحصیلی حرفه‌ای شما، چهار دسته شایستگی در نظر گرفته است:

۱. شایستگی‌های فنی برای جذب در بازار کار مانند توانایی اجرای کف پوش چوبی
۲. شایستگی‌های غیر فنی برای پیشرفت و موفقیت در آینده مانند نوآوری و مصرف بهینه
۳. شایستگی‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات مانند کار با نرم افزارها
۴. شایستگی‌های مربوط به یادگیری مادام العمر مانند کسب اطلاعات از منابع دیگر

بر این اساس دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداشی مبتنی بر اسناد بالادستی و با مشارکت متخصصان برنامه ریزی درسی فنی و حرفه‌ای و خبرگان دنیای کار مجموعه اسناد برنامه درسی رشته‌های شاخه فنی و حرفه‌ای را تدوین نموده‌اند که مرجع اصلی و راهنمای تألیف کتاب‌های درسی هر رشته است.

این درس، چهارمین درس شایستگی‌های فنی و کارگاهی است که ویژه‌رئته معماری داخلی در پایه ۱۱ تألیف شده است. کسب شایستگی‌های این کتاب برای موفقیت در آینده شغلی و حرفه‌ای شما بسیار ضروری است. هنرجویان عزیز سعی نمایید؛ تمام شایستگی‌های آموزش داده شده در این کتاب را کسب و در فرایند ارزشیابی به اثبات رسانید.

کتاب درسی تزیینات چوبی و پارچه‌ای شامل پنج پودمان است و هر پودمان دارای یک یا چند واحد یادگیری است و هر واحد یادگیری از چند مرحله کاری تشکیل شده است. شما هنرجویان عزیز پس از یادگیری هر پودمان می‌توانید شایستگی‌های مربوط به آن را کسب نمایید. هنرآموز محترم شما برای هر پودمان یک نمره در سامانه ثبت نمرات منظور می‌نماید و نمره قبولی در هر پودمان حداقل ۱۲ می‌باشد. در صورت احراز نشدن شایستگی پس از ارزشیابی اول، فرصت

جبان و ارزشیابی مجدد تا آخر سال تحصیلی وجود دارد. کارنامه شما در این درس شامل ۵ پودمان و از دو بخش نمره مستمر و نمره شایستگی برای هر پودمان خواهد بود و اگر دریکی از پودمان‌ها نمره نکردید، تنها در همان پودمان لازم است مورد ارزشیابی قرار گیرید و پودمان‌هایی قبول شده در مرحله اول ارزشیابی مورد تأیید و لازم به ارزشیابی مجدد نمی‌باشد. همچنین این درس دارای ضربی ۸ است و در معدل کل شما بسیار تأثیرگذار است. همچنین علاوه بر کتاب درسی شما امکان استفاده از سایر اجزای بسته آموزشی که برای شما طراحی و تألیف شده است، وجود دارد. یکی از این اجزای بسته آموزشی کتاب همراه هنرجو می‌باشد که برای انجام فعالیت‌های موجود در کتاب درسی باید استفاده نمایید. کتاب همراه خود را می‌توانید هنگام آزمون و فرایند ارزشیابی نیز همراه داشته باشید. سایر اجزای بسته آموزشی دیگری نیز برای شما در نظر گرفته شده است که با مراجعه به وبگاه رشته خود با نشانی www.tvoccd.medu.ir می‌توانید از عنوانین آن مطلع شوید. فعالیت‌های یادگیری در ارتباط با شایستگی‌های غیرفنی از جمله مدیریت منابع، اخلاق حرفه‌ای، حفاظت از محیط زیست و شایستگی‌های یادگیری مادام العمر و فناوری اطلاعات و ارتباطات همراه با شایستگی‌های فنی طراحی و در کتاب درسی و بسته آموزشی ارائه شده است. شما هنرجویان عزیز کوشش نمایید این شایستگی‌ها در کنار شایستگی‌های فنی آموزش ببینید، تجربه کنید و آنها را در انجام فعالیت‌های یادگیری به کار گیرید.

رعایت نکات ایمنی، بهداشتی و حفاظتی از اصول انجام کار است لذا توصیه‌های هنرآموز محترمان درخصوص رعایت مواردی که در کتاب آمده است، در انجام کارها جدی بگیرید.

امیدواریم با تلاش و کوشش شما هنرجویان عزیز و هدایت هنرآموزان گرامی، گام‌های مؤثری در جهت سربلندی و استقلال کشور و پیشرفت اجتماعی و اقتصادی و تربیت مؤثری شایسته جوانان برومند می‌هن اسلامی برداشته شود.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

مقدمه

در راستای تحقق اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران و نیازهای متغیر دنیا کار و مشاغل، برنامه درسی رشته معماری داخلی طراحی و بر اساس آن محتوای آموزشی نیز تأثیف گردید. کتاب حاضر از مجموعه کتاب‌های کارگاهی می‌باشد که برای سال یازدهم تدوین و تألیف گردیده است. این کتاب دارای ۵ پودمان است که هر پودمان از یک یا چند واحد یادگیری تشکیل شده است. همچنین ارزشیابی مبتنی بر شایستگی از ویژگی‌های این کتاب می‌باشد که در پایان هر پودمان شیوه ارزشیابی آورده شده است. هنرآموزان گرامی می‌بایست برای هر پودمان یک نمره در سامانه ثبت نمرات برای هر هنرجو ثبت کنند. نمره قبولی در هر پودمان حداقل ۱۲ می‌باشد و نمره هر پودمان از دو بخش تشکیل می‌گردد که شامل ارزشیابی پایانی در هر پودمان و ارزشیابی مستمر برای هریک از پودمان‌ها است. از ویژگی‌های دیگر این کتاب طراحی فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته در ارتباط با شایستگی‌های فنی و غیرفنی از جمله مدیریت منابع، اخلاق حرفه‌ای و مباحث زیست محیطی است. این کتاب جزئی از بسته آموزشی تدارک دیده شده برای هنرجویان است که لازم است از سایر اجزای بسته آموزشی مانند کتاب همراه هنرجو، نرم افزار و فیلم آموزشی در فرایند یادگیری استفاده شود. کتاب همراه هنرجو در هنگام یادگیری، ارزشیابی و انجام کار واقعی مورد استفاده قرار می‌گیرد. شمامی توانید برای آشنایی بیشتر با اجزای بسته یادگیری، روش‌های تدریس کتاب، شیوه ارزشیابی مبتنی بر شایستگی، مشکلات رایج در یادگیری محتوای کتاب، بودجه بندی زمانی، نکات آموزشی شایستگی‌های غیرفنی، آموزش اینمنی و بهداشت و دریافت راهنمای و پاسخ فعالیت‌های یادگیری و تمرين‌ها به کتاب راهنمای هنرآموز این درس مراجعه کنید. لازم به یادآوری است، کارنامه صادر شده در سال تحصیلی قبل بر اساس نمره ۵ پودمان بوده است. در هنگام آموزش و سنجش و ارزشیابی پودمان‌ها و شایستگی‌ها، می‌بایست به استاندارد ارزشیابی پیشرفت تحصیلی منتشر شده توسط سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی مراجعه گردد. رعایت اینمنی و بهداشت، شایستگی‌های غیر فنی و مراحل کلیدی بر اساس استاندارد از ملزمات کسب شایستگی می‌باشند. همچنین برای هنرجویان تبیین شود که این درس با ضریب ۸ در معدل کل محاسبه می‌شود و دارای تأثیر زیادی است.

کتاب شامل پودمان‌های زیر است:

پودمان اول: با عنوان "اجرای کف پوش چوبی" که در این پودمان مصالح اجرای کف پوش‌های چوبی و روشهای اجرای آنها معرفی می‌شود و در ادامه به تفصیل مراحل اجرای کف پوش با لمینت توضیح داده می‌شود.

پودمان دوم: عنوان "اجرای دیوار پوش چوبی" را دارد، که در آن ضمن معرفی مصالح چوبی مناسب برای اجرای دیوارپوش مراحل یکی از کاربردی ترین روشهای اجرای دیوارپوش چوبی نمایش داده شده است.

پودمان سوم: دارای عنوان "اجرای جداکننده چوبی" است. در این پودمان نمونه‌هایی از جداکننده چوبی معرفی شده و روش ساخت نمونه‌ای از آن شرح داده شده است.

پودمان چهارم: "اجرای مبلمان چوبی" نام دارد. در این پودمان ضمن ارائه دسته بندی‌های مختلف مبلمان، نحوه ساخت مبلمان مطابق نقشه ارائه شده آموزش داده شده است.

پودمان پنجم: با عنوان "تریبیتات پارچه ای" می‌باشد که در آن هنرجویان اجرای سقف کاذب پارچه‌ای را فراگرفته و در ادامه با ویژگی‌های پرده در فضاهای داخلی آشنا شده و نیز روش اجرای دیوارپوش‌های پارچه‌ای را می‌آموزند. امید است که با تلاش و کوشش شما همکاران گرامی اهداف پیش‌بینی شده برای این درس محقق گردد.

پو دمان ۱

اجرای کف پوش چوبی

واحد یادگیری ۱

شاپرکی اجرای کف پوش چوبی

آیا تا به حال پی برد هاید

- در فضاهای داخلی غیر از کف پوش های مرسوم مانند سنگ، سرامیک، آجر و پلیمر از چه کف پوش هایی می توان استفاده کرد؟
- انواع کف پوش های چوبی کدام اند؟
- روش اجرای کف پوش های چوبی چگونه است؟

استاندارد عملکرد

پس از فراگیری این واحد یادگیری هنر جو قادر خواهد بود که :
کف یک فضا را با کف پوش چوبی با به کارگیری اصول و قواعد بیان شده پوشش دهد.
ویژگی های انواع کف پوش های چوبی را شرح دهد.

رویش اصلی آنها بیشتر در ناحیه شمال ایران می‌باشد، در کف چوبی استفاده می‌شده است. در حال حاضر با پیشرفت‌هایی که در صنعت چوب به وجود آمده است از انواع چوب به صورت کاملاً طبیعی یا فراوری شده و در شکل‌ها، مقاطع و اندازه‌های متفاوت، برای پوشش کف استفاده می‌شود.

یکی از عناصر مهم در فضاهای داخلی، عنصر کف می‌باشد که برای پوشش نهایی آن از انواع مصالح استفاده می‌گردد. چوب یکی از مصالح متداول برای کفسازی فضاهای داخلی می‌باشد که از زمان‌های گذشته از چوب درختانی که در مقابل سایش مقاومت بالایی دارند، مانند بلوط، راش، افرا و ممرز که محل

شکل ۲- انواع تخته چند لایه

شکل ۱- انواع چوب خام (ماسیو) جهت کفسازی

شکل ۳- انواع چوب فرآوری شده جهت کفسازی

بلوک‌های چوبی ساخت و چنانچه این کف‌پوش به شکل الوار مانند کف معلق چوبی به تیرچه‌ها متصل شود، به عنوان پوشش کف ساختمان نیز عمل می‌کند، که چند نمونه از آنها در ادامه توضیح داده می‌شود.

استفاده از کف‌پوش‌های چوبی به دلیل داشتن دوام، نمای زیبا، گرمای طبیعی، دلپذیری و تنوع بافت از طرف طراحان و مصرف‌کنندگان بسیار متداول است. کف‌پوش‌های چوبی را می‌توان به شکل تخته، الوار یا

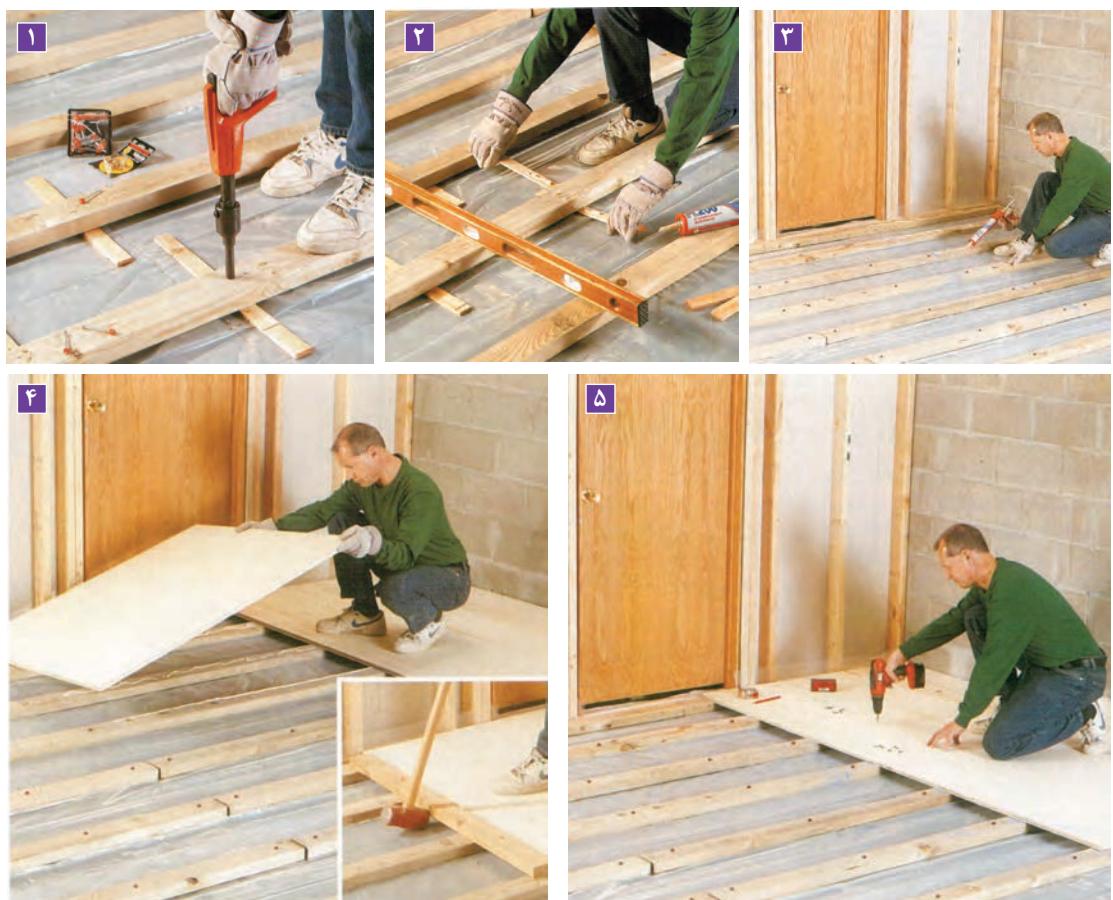
أنواع چوب‌های مورد استفاده در کفسازی

الف) چوب‌های بدون روکش

چوب‌های بدون روکش به سه صورت در کفسازی استفاده می‌شوند:

- ١ تخته: تخته‌های کف به طور معمول از چوب خام یا توپر درختان سوزنی برگ (و در مواردی از پهن برگان) تهیه می‌شود.

تخته‌ها به کمک اتصال‌های کام و زبانه یا فاق و زبانه و یا سر به یکدیگر متصل می‌شوند و سپس با استفاده از میخ به تیرچه‌های تکیه‌گاه به صورت یکپارچه محکم می‌شوند. تخته‌ها در طول خود با یکدیگر اتصال پیوسته دارند و درزها روی مرکز تکیه‌گاه‌ها قرار می‌گیرند. این درزها با درزهای اتصال‌های ردیف بعد به هیچ وجه در یک راستا واقع نمی‌شوند. این تخته‌ها در ساختمان‌هایی که بیشتر عناصر آن چوبی هستند کاربرد دارند.

شکل ۴- مراحل نصب کف با تخته چوبی

تصاویر از سمت چپ به راست و از بالا به پایین ۱- اتصال چوب‌های تکیه‌گاه به قطعه فاصله نگهدار با زیرسازی ۲- تراز نمودن چوب‌های تکیه‌گاه ۳- پوشاندن حفره‌ها با چسب سیلیکون ۴- قرار دادن تخته‌ها ۵- اتصال تخته‌ها به چوب‌های تکیه‌گاه.

نکته

قبل از نصب تخته‌ها باید از صحیح بودن اتصال آنها با یکدیگر اطمینان حاصل شود تا درزهای کاملاً محکمی ایجاد گردد.

در نظر می‌گیرند. نوع اتصال و چیدن این تخته‌ها نیز مانند روشی است که برای کف‌پوش تخته‌ای با عرض بیشتر توصیف شد. چیدن این تخته‌ها یکی یکی صورت می‌گیرد و به صورت مخفی توسط میخ به هم متصل می‌شوند.

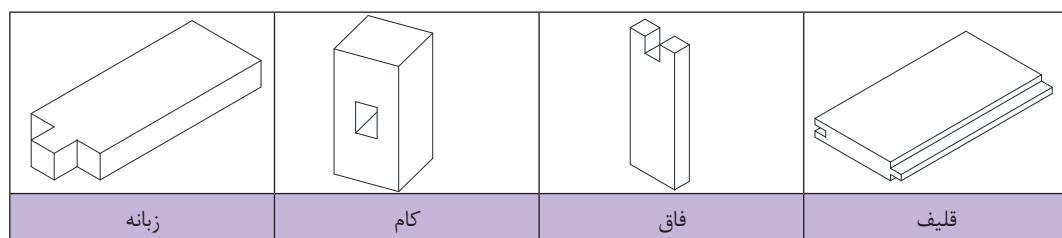
۲ نوارهای چوبی: این تخته‌های باریک را می‌توان از چوب نرم یا سخت تهیه کرد. برای تهیه تخته‌های باریک، از چوب‌های با کیفیت استفاده می‌شود. به طور معمول برای کاهش هم‌کشیدگی و واکشیدگی و در نتیجه جلوگیری از باز شدن درزها و پیچش (موج شدن)، پهنای این تخته‌ها را حداقل ۱۰ سانتی‌متر

شکل ۵- کفسازی با نوار چوبی

بلوک‌ها از ۳۰ تا ۲۰ میلی‌متر متغیر است که پس از پرداخت، ضخامت آنها حدود ۵ تا ۱۰ میلی‌متر نازک‌تر می‌شود. بلوک‌ها در طول لبه‌های خود با نوعی اتصال شبیه فاق و زبانه عرضی (قلیف^۱) به یکدیگر متصل می‌شوند. پارکت‌ها نیز یکی از انواع بلوک‌های چوبی هستند که در پایان این بخش، توضیحات بیشتری در خصوص آنها ارائه می‌شود.

۳ بلوك چوبی: این بلوک‌های کوچک معمولاً از سخت چوب‌ها ساخته شده و طوری طراحی می‌شوند که به صورت یک مجموعه چیده شوند. این بلوک‌ها با توجه به طرح، در ابعاد مختلف ساخته می‌شود. طول این چوب‌ها ۱۵۰ تا ۳۰۰ میلی‌متر است و عرض آنها حداقل ۹۰ میلی‌متر می‌باشد. برای ایجاد طرح‌های متنوع، عرض بلوک‌ها متناسب با طول آنها انتخاب می‌شود. ضخامت

شکل ۶- برش قطعات چوبی با توجه به نوع اتصال

۱- نوعی اتصال شبیه فاق و زبانه که به صورت سراسری در ضخامت چوب صورت می‌گیرد.

شکل ۷ و ۸— نمونه هایی از کفسازی با بلوک های چوبی

نکته

در ساختمان های خاص مانند استودیوها یا فضاهایی که امکان اتصال کوتاه به زمین وجود دارد، از کفسازی با تخته چوبی و بلوک چوبی استفاده می شود.

ب) صفحات روکش دار

سطح تخته های مصنوعی مانند نئوپان^۱ و تخته فیبر را برخی از چوب ها به خصوص انواع زیبای آن کمیاب و گران روکشی (ورقهایی) از چوب مرغوب و زیبا می پوشانند و هستند. از این چوب ها روکش (لایه های نازک) تهیه شده و برای تولید انواع تخته های روکش دار استفاده می شود. برای این منظور سطح چوب های نامرغوب و ساده یا معمولاً ۰/۶ میلی متر است.

شکل ۹ و ۱۰— انواع کفسازی با صفحات روکش دار

۱- تخته خرد چوب (Particle board)، صفحه ای است که از خرد های چوب و سایر مواد لیگنو سولوزی مناسب که توسط یک ماده اتصال دهنده و سخت کننده و مواد افزودنی و غیره تحت تأثیر حرارت و فشار ساخته شده باشد.

ج) تخته چندلایه

از قرار دادن تعدادی لایه‌های بریده شده از چوب به صورتی که جهت الیاف در لایه‌های مجاور، عمود برهم باشد و از پرس کردن لایه‌ها به همراه چسب مناسب به دست می‌آید. تعداد لایه‌ها فرد بوده و لایه‌های رویی از چوب مرغوب و خوش نقش انتخاب می‌شود. با اینکه این ترکیب نمای زیبای چوب را دارد اما معایب آن کمتر از چوب است.

نکته

در صنعت، برای پیشگیری از مصرف بیش از حد چوب خام، از ضایعات آن برای تولید صفحات فشرده چوبی (مانند ام.دی.اف ۱ و اج.دی.اف ۲) استفاده می‌شود.

فکر کنید

چرا در تخته‌های چند لایه تعداد لایه‌ها فرد است؟

کف پوش لمینت

لمینت در لغت به معنی لایه‌لایه است و چون این نوع کف پوش از لایه‌های مختلف تهیه شده به آن لمینت می‌گویند.

لمینت از محصولاتی است که در دسته صفحات روکش دار قرار می‌گیرد و از آن برای کف پوش‌های داخلی استفاده می‌شود. این محصول در قیاس با کف پوش‌های سنگی و سرامیکی به دلیل زیبایی، مقاومت‌های مکانیکی و ویژگی‌هایی همچون مقاومت

شکل ۱۱- نمونه‌هایی از کفسازی با بلوك‌های چوبی

۱ -Medium density fiber board (MDF)

تخته فیبر با جرم مخصوص متوسط

۲ -High density fiber board (HDF)

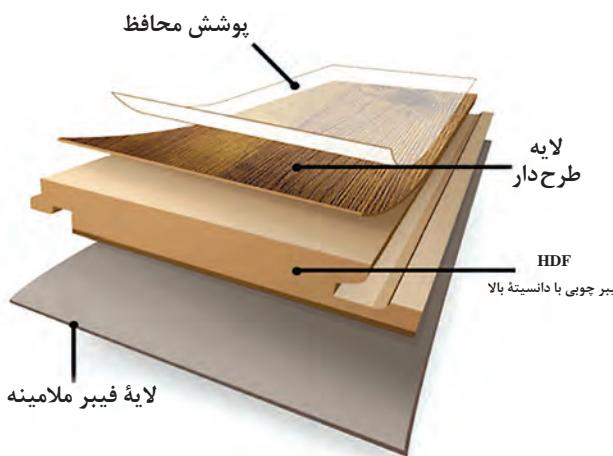
تخته فیبر با جرم مخصوص بالا

لایه‌های تشکیل دهنده کف پوش لمینت

کف پوش و زیرسازی لایه تزیینی است. امروزه تخته‌های MDF و عمدتاً HDF برای تهیه مغزی لمینت استفاده می‌شوند. در لایه مغزی، در مواردی ممکن است از موادی مانند PVC نیز استفاده شود.

۴ لایه ملامینه؛ این روکش تزیینی با چسب ملامینه آغشته شده و روی مغزی چسبانده می‌شود و به آن HPL گفته می‌شود.

- ۱ لایه رویه به صورت پوشش محافظ
- ۲ روکش کف پوش ملامینه که شکل و نمای کف پوش را تعیین می‌کند و در اشکال، رنگ‌ها و طرح‌های مختلف با دامنه وسیعی از طراحی‌ها از جمله طرح چوب‌های مختلف، کاشی، سنگ و طرح‌های گرافیکی و ... تولید می‌شود.
- ۳ لایه مغزی که در واقع استخوان‌بندی کف پوش را تشکیل می‌دهد و تأمین کننده مقاومت‌های مکانیکی

لایه رویه	۱
روکش چوب ملامینه (روکش چوب با سطح بالا)	۲
لایه اچ دی اف (اچ دی اف با استاندارد EI)	۳
لایه فیبر ملامینه (لایه زیرین ضدآب)	۴

شکل ۱۲- انواع کفسازی باصفحات روکش‌دار

در بعضی کف‌پوش‌های لمینت یک لایه فویل اکسید آلومینیوم در هنگام پرس و روکش کردن روی تخته و روی روکش تزیینی گذاشته می‌شود که باعث می‌شود نسبت به سایش و خش مقاوم‌تر شود.

نکته

مراحل اجرای کف پوش لمینت

۱- اندازه‌گیری (رولوه) کف فضا

پیش از اقدام به اجرای پوشش کف با لمینت، لازم است کف مورد نظر به دقت اندازه‌گیری شده و با نقشه‌ها و الگوی کفسازی (در صورت وجود) تطبیق داده شود. توجه به ابعاد و اندازه‌های فضا باعث اجرای دقیق و زیبایی الگو و جلوگیری از هدر رفتن لمینت‌ها می‌شود.

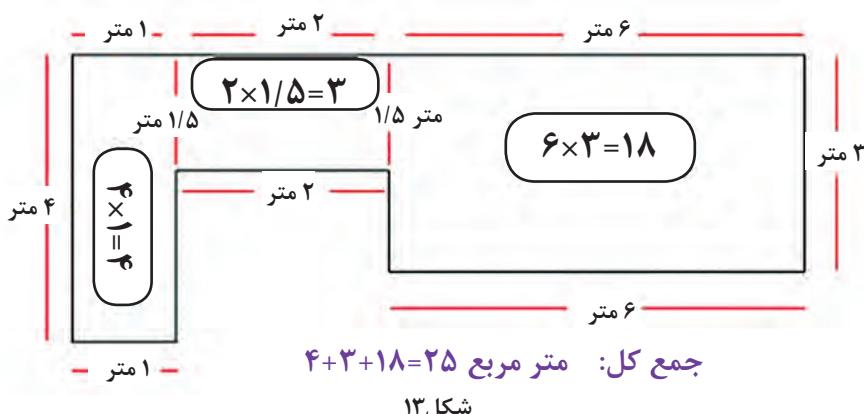
نکته

مقدار لمینت درنظر گرفته شده باید حدود ده درصد از سطح اندازه‌گیری شده بیشتر باشد.

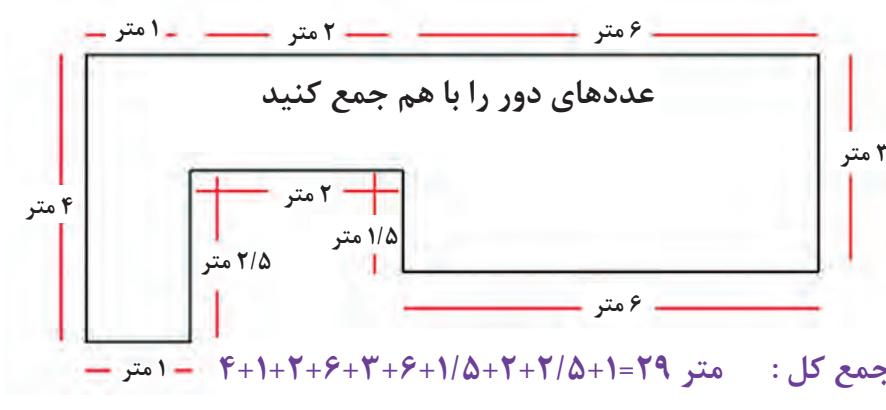

مثال

بعاد کف یک فضا طبق شکل زیر رولوه شده است. برای اجرای لمینت ابتدا مساحت قسمت‌هایی که قصد دارید کف‌پوش کنید به روش زیر اندازه‌گیری نمایید و سپس همه مساحت‌ها را باهم جمع کنید تا رقم نهایی به دست آید.

مساحت به دست آمده برای فوم صدایگیر نیز در نظر گرفته می‌شود. سپس محیط دور کار را برای نصب قرنیز به شکل زیر محاسبه نمایید.

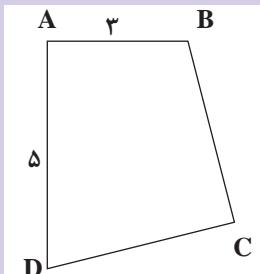
نکته

در صورتی که دیوارها از قبل قرنیز داشته باشند، ابتدا باید قرنیزها جمع آوری گردد، سپس ابعاد اتاق اندازه گیری شود.

محاسبه سطح فضا براساس شکل هندسی آن صورت می‌گیرد. در صورت نیاز برای کنترل راستای اصلاح سطح، از روش مثلث‌بندی نیز استفاده می‌شود.

فعالیت

شکل ۱۵

با استفاده از روش مثلث‌بندی مساحت شکل داده شده رو به رو حساب کنید.

گردد و سطح آن کاملاً هموار باشد و در صورت ناهمواری بستر، باید سطح آن با مصالح مناسب از جمله ملات ماسه سیمان لیسه‌ای مسطح گردد و ناهمواری‌ها و حفره‌ها یک دست شود.

۲- آماده سازی بستر کفسازی

با توجه به اینکه وضعیت بستری که کفسازی روی آن اجرا می‌شود در کیفیت نهایی کفسازی تأثیر می‌گذارد، پس بستر باید از هر گونه آلودگی تمیز

شکل ۱۶- مراحل اجرای بستر زیرسازی از چپ به راست و از بالا به پایین

۱- هموار کردن سطح ۲- پوشاندن شکاف‌ها ۳- ریختن سیمان لیسه‌ای ۴- غلطک زدن و تسطیح

نکته

- حداکثر اختلاف سطح تراز قابل چشم بوسی بین دو سطح مجاور ۲ میلی‌متر است. پس در صورتی که کف ناهموار بوده و دارای اختلاف سطح زیادی باشد ابتدا باید آن را اصلاح نمود.

- کف‌پوش لمینت بر روی کف‌های بتن سبک یا سرامیک و ساختمان‌های دارای گرمایش از کف (در صورتی که حداکثر دمای کف از ۸۵ درجه سانتی‌گراد تجاوز نکند) قابل اجراست، اما در این موارد نیازمند استفاده از عایق رطوبت‌می‌باشد، چرا که بتن یک ماده نفوذپذیر و متخلخل است و آب می‌تواند در قالب بخار همانند رطوبت نسبی از آن انتقال یابد.

شکل ۱۷- تمیز کردن سطح

- بعد از تسطیح و خشک شدن سطح مورد نظر باید آن را از هر گونه آلودگی و چربی پاک کرده و همچنین مطمئن شوید دمای اتاق قبل از نصب و در حین نصب حداقل ۱۸ درجه سانتی‌گراد باشد.

- محلی که می‌خواهید کف‌پوش لمینت را در آن نصب نمایید به هیچ عنوان نباید مرطوب باشد، برای مطمئن شدن از این موضوع می‌توانید یک مشمع ۱/۵×۱/۵ متر را توسط چسب نواری پهن بر روی زمین بچسبانید، اگر تا یک روز کامل اثری از نمک‌گی در زیر پلاستیک مشاهده نشود می‌توانید کف‌پوش لمینت را در آن محیط نصب نمایید.

۳- پهن کردن فوم

پس از آماده سازی بستر کفسازی، در صورتی که سطح زیرین لمینت خریداری شده دارای لایه ای از فوم صدایگیر^۱ (اسفنج) نباشد، لازم است کف فضای مورد نظر با لایه ای از فوم با ضخامت حداقل ۲ میلی متر پوشیده شود. البته لازم به ذکر است که نیازی به چسباندن لایه فوم بر روی سطح کف نمی باشد. هم پوشانی لایه ها ضروری بوده و باید حداقل لبه های آنها ۲۰ میلی متر روی هم قرار داده شود. لبه ها را در امتداد دیوارها کمی بالا می آوریم تا پس از نصب کامل کف پوش، اضافی آن به دقت بریده شود.

نکته

اگر در پشت الوار لمینت، لایه فوم باشد در این صورت نیاز به استفاده از لایه فوم جداگانه نمی باشد.

شکل ۱۸- لمینت به همراه لایه فوم در پشت آن

نکته

اجرای کف پوش لمینت بر روی کف های چوبی نیاز به فوم صدایگیر نخواهد داشت.

شکل ۱۹

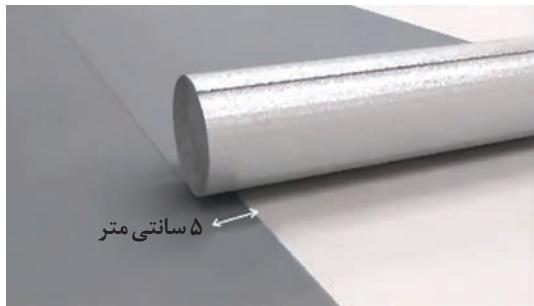
در صورتی که کف مورد نظر شما موکت باشد (فقط موکت های کبریتی که بر اثر مصرف زیاد تخت شده باشد) برای نصب لمینت نیازی به فوم نداشته و از همان موکت به جای فوم استفاده می شود. اجرای کف پوش لمینت بر روی موکت بسیار بهتر از اجرای آن بر روی فوم می باشد. برای اجرای لمینت بر روی موکت باید نصاب، موکت مورد نظر را رؤیت و نظر نهایی را اعلام کند که آیا نوع موکت برای اجرای لمینت مناسب است یا خیر؟

۱- این لایه که فوم سایلنت نیز گفته می شود، برای کاهش صدا در زیر کف پوش به کار می رود.

فکر کنید

به نظر شما چرا اجرای کف پوش بر روی موکت بهتر است؟

شکل ۲۰ تا ۲۳ - مراحل اجرای فوم روی کف (فاصله بین فوم‌ها با چسب کاغذی پوشیده شود)

شکل ۲۴ - پوشش کامل کف با فوم صداگیر

ابزار و مواد مورد نیاز نصب کف پوش لمینت

ردیف	نام ابزار و مواد	مشخصات	تصویر
۱	اره فارسی بر	از نوع برقی	
۲	اره عمود بر	۵۰۰ وات برقی	
۳	متر فلزی	۵ متری	
۴	میخ زن	برقی	
۵	خطکش فلزی	۱۰۰ سانتی متری	
۶	گونیا	۹۰ درجه به طول ۳۰۰ میلیمتر	
۷	اره	دستی	
۸	چکش	لاستیکی	
۹	چسب	سیلیکونی	

ردیف	نام ابزار و مواد	مشخصات	تصویر
۱۰	کاتر	موکت بر	
۱۱	چکش	فلزی	
۱۲	قطعات لمینت	طول ۱۲۰ سانتی متر، عرض ۲۰ سانتی متر و ضخامت ۸ و ۱۲ میلی متر	
۱۳	انواع قرنیز	قرنیز ۹ سانتی متر شیاردار	

شکل ۲۵ - ابزارهای مختلف مورد استفاده در نصب کف پوش لمینت

اجرا و نصب کف پوش

در صفحات قبل نکات کلی در خصوص نصب کف پوش لمینت توضیح داده شده، در ادامه به تفضیل این مراحل آورده شده است.

استقرار قطعات لمینت قبل از نصب

بهتر است قبل از شروع به نصب کف پوش لمینت، به دستورالعمل کارخانه مراجعه و روش نصب آن را مطالعه کنید، زیرا روش نصب این کفپوش‌ها به شکل زبانه و شیار قطعات تولید شده بستگی دارد. اما به طور معمول برای نصب لمینت به نکاتی باید توجه داشت که در ادامه به آنها اشاره خواهد شد.

توجه

شرایط محیطی مانند تغییرات دما و رطوبت می‌تواند تأثیرات زیادی بر روی قطعات لمینت داشته باشد از این رو پیشنهاد می‌شود حدود ۴۸ ساعت قبل از اجرای کفپوش لمینت، بدون باز کردن جعبه‌ها آنها را در محل مورد نظر تخلیه نمایید. جعبه‌ها را با فاصله کنار یکدیگر قرار دهید.

شکل ۲۸ و ۲۹- نحوه قرار دادن درست جعبه‌های لمینت

شکل ۲۸ تا ۳۱- مراحل باز کردن جعبه‌های لمینت

مراحل نصب و اجرا

۱ کف پوش‌های لمینت از قطعات خاصی ساخته می‌شود که در اطراف هر کدام زبانه و شیارهای ویژه‌ای وجود دارد که می‌توان توسط آنها این قطعات را در کنار هم قرار داد و قفل نمود.

۲ قبل از شروع نصب قطعات لمینت باید، برش‌های مورد نیاز در آنها انجام شده باشد. از آنجایی که قطعات لمینت به صورت یک در میان کامل و نیمه هستند، باید به مقدار مورد نیاز از وسط، برش عرضی داده شوند.

شکل ۳۲

شکل ۳۳

شکل ۳۴

۳ در اجرای کف‌پوش لمینت سعی کنید، لمینت‌های نصب شده حدود هشت تا دوازده میلی متر با دیوارهای کناری فاصله داشته باشد که این کار را می‌توانید با قرار دادن قطعات فاصله نگهدار^۱ در دور تدور دیوارها انجام دهید تا با اجرای ردیف اول بتوانید به راحتی سایر قطعات را با ضربه در محل مناسب نصب کنید.

۴ برای تسلط بیشتر، کار نصب را از سمت چپ اتاق شروع کرده، قطعه اول را بر روی کف قرار دهید. برای نصب قطعه بعدی ابتدا آن را با زاویه ۴۵ درجه نسبت به قطعه نگه داشته، پس از میزان نمودن زبانه و شیار و همچنین محل استقرار قطعه، با کمی فشار

قطعات را در داخل یکدیگر قرار داده و با پایین کشیدن قطعه، آن را در قطعه قبلی قفل نمایید. اطمینان حاصل کنید که قطعات نصب شده به طور کامل به هم چسبیده و هیچ شکافی در امتداد طول قطعه‌ها وجود نداشته باشد.

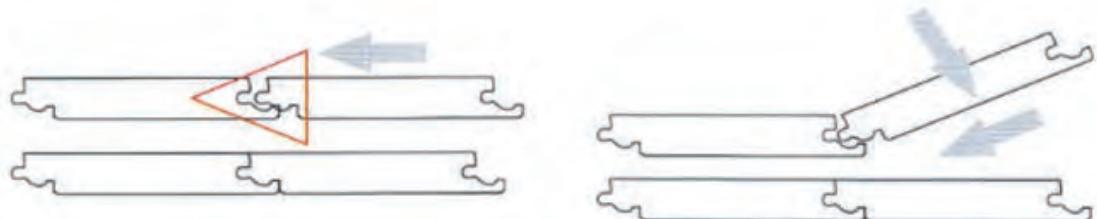
بار سیندن به آخرین قطعه در ردیف اول، فاصله قطعه قبلی از دیوار را اندازه‌گیری نموده و به اندازه طول زبانه (معمولًاً حدود ۶ میلی‌متر) از آن کم کنید و قطعه کف پوش لمینت را برش دهید و سپس مانند قطعات قبلی به کمک ابزار نصب، آن را در محل مناسب خود قرار دهید. تا این مرحله، ردیف اول نصب شده است.

شکل ۳۵ و ۳۶—نصب ردیف اول و دوم کف پوش لمینت بر روی موزاییک

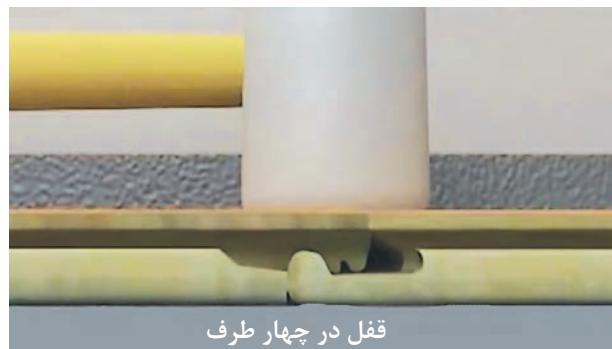
شکل ۳۷ تا ۴۲—نصب ردیف اول و دوم کف پوش لمینت بر روی فوم

شکل ۴۳—روش های قفل کردن قطعات لمینت به یکدیگر

روش ۲: پانل ها را در مکان هایی که دسترسی به آن ها مشکل است قرار داده و آن ها را یکی بعد از دیگر با استفاده از چکش یا ضربه زن یا اهرم در یکدیگر جا بزنید و این کار را تا آخرین قطعه ادامه دهید.

روش ۱: خیلی ساده قطعات لمینت را با چرخاندن و کلید کردن به هم نصب کنید. مزایای این روش سریع تر از روش های دیگر است که فقط می توان آن ها را با چکش و ضربه زن نصب کرد. در ضمن به پانل های کف پوش صدمه نمی زند.

شکل ۴۴ - اتصال فاق و زبانه قطعات لمینت به یکدیگر

نکته

برای اتصال قطعات نباید از چسب، میخ، چکش فلزی و میله کشش استفاده کرد.

شکل ۴۵ تا ۴۷ - اشتباهات رایج در اجرای کف پوش لمینت

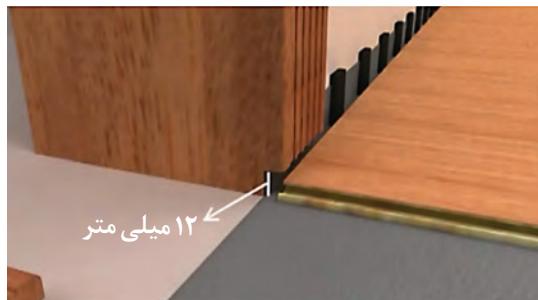

شکل ۴۸

در صورتی که با قرار دادن قطعه آخر، اندازه قسمت باقیمانده از برش بیش از ۴۰ سانتی‌متر باشد، برای شروع ردیف بعدی از آن استفاده نمایید. در غیر این صورت برای اجرای ردیف بعدی همانند ردیف اول عمل کنید.

کرده و در ردیف اول جا بزند و این روند را تا انتهای مراحل نصب ادامه دهد.

برای نصب قطعه دوم از ردیف دوم، ابتدا آن را با زاویه ۴۵ درجه نسبت به قطعه اول قرار داده و در آن قفل نمایید سپس هر دو قطعه در ردیف دوم را کمی بلند

شکل ۵۰

شکل ۴۹

در سطوحی که شکستگی وجود دارد با برش قطعات لمینت به صورت طولی و عرضی می‌توان آنها را به شکل مورد نیاز که تمام فروفتگی‌ها و بیرون‌زدگی‌ها را بپوشاند، درآورد.

شکل ۵۲

شکل ۵۱

شکل ۵۳

کاربرد ماشین اره فارسی‌بُر: از این ماشین برای برش‌های عرضی با زاویه‌های میان ۴۵- و +۴۵ استفاده می‌شود. این ماشین در اندازه‌های مختلف در بازار عرضه می‌شود و به ویژه برای قابسازی و برش‌های فارسی ۴۵ درجه) از آن استفاده می‌شود و به اره گرد فارسی‌بُر معروف است. نوع دیگری از این ماشین به صورت کشویی وجود دارد و این امکان را به کاربر می‌دهد تا بتواند قطعات پهن مانند صفحات فشرده چوبی را برش دهد. این ماشین در اجرای ترتیبات چوبی بسیار کاربرد دارد.

قسمت‌های مختلف ماشین اره گرد فارسی بر

شکل ۵۴

شکل ۵۵

دسته: برای پایین آوردن تیغه و برش زدن قطعه کار استفاده می‌شود و با رها کردن دسته در اثر فشار یک فتر قوی، تیغه به طرف بالا و جای قبلی باز می‌گردد. کلید قطع و وصل حریان برق نیز روی دسته قرار دارد و دارای دکمه ایمنی است.

تیغه: به دلیل استفاده روزافزون از صفحات فشرده چوبی و وجود مواد شیمیایی مانند چسب در داخل آنها، تیغه زود کند می‌شود، به همین دلیل در حال حاضر بیشتر از اردهایی با تیغه الماسه استفاده می‌شود که برای برش پروفیل‌ها و صفحات امدی اف و اچ دی اف با روکش ملامینه مناسب‌تر است. برش‌های حاصل از این نوع تیغه بسیار تمیز و دقیق بوده و خود تیغه نیز دیرتر کند می‌شود.

حفظ تیغه: دارای دو قسمت است، قسمت فلزی که پشت تیغه را پوشش داده و به صورت ثابت است و قسمتی که جلوی تیغه را می‌پوشاند. این قطعه از جنس پلکسی گلاس و شفاف است. با پایین آوردن تیغه، حفاظت به اندازه لازم حرکت کرده و از روی تیغه کنار می‌رود و اجازه می‌دهد که برش انجام شود و در عین حال از دست و چشمان کاربر نیز محافظت می‌کند.

صفحة متحرک: این صفحه قابل تنظیم برای زوایای مختلف است و با یک پیچ در محل خود ثابت می‌شود.

کanal خروج خاک اره: برای خروج خاک اره، کانالی وجود دارد که آنها را به درون کیسه‌ای که در انتهای آن قرار گرفته، هدایت می‌کند.

گونیا: قطعه کار به آن تکیه داده شده و برش زده می‌شود. در بعضی مدل‌ها به جای تیغه، گونیا با زاویه قرار می‌گیرد.

گیره نگه دارنده قطعه کار: قطعه کار را در جای خود ثابت می‌کند تا در هنگام برش، حرکت نکند.

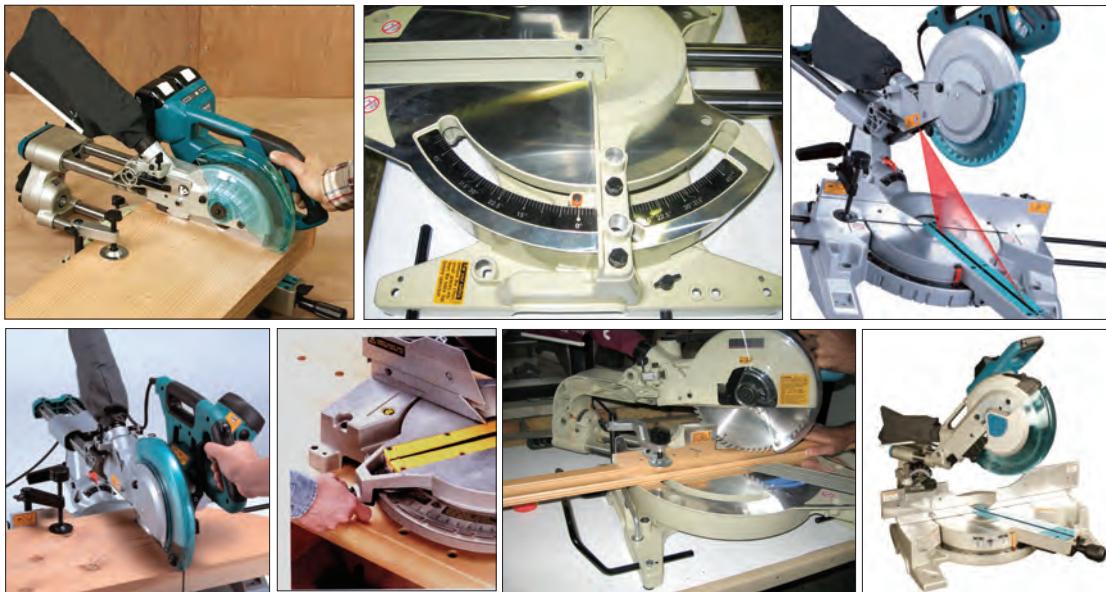
درجہ تنظیم تیغه: برای تنظیم تیغه در درجات مختلف استفاده می‌شود.

شکل ۵۷ - فارسی بر

شکل ۵۶ - برش عمودی

شکل ۶۴ تا ۵۸ – بخش های مختلف ماشین اره گرد فارسی بر از زوایای مختلف

نکات ایمنی

- ۱- خروجی خاک اره باید به کیسه متصل باشد تا از پراکندگی غبار در هوا جلوگیری شود.
- ۲- حفاظت تیغه باید کنترل شود که سالم بوده و لق نباشد.
- ۳- قطعه کار باید با گیره به گونیا محکم شود تا از لرزش قطعه کار جلوگیری شود و همچنین کاربر بتواند دست خود را به دور از تیغه قرار دهد.
- ۴- کاربر باید دست خود را حداقل ۱۰ سانتی متر دورتر از تیغه قرار دهد.
- ۵- از بریدن قطعات کوچک که سطح اتکای کمی دارند با ماشین اره فارسی بر باید خودداری شود.
- ۶- قطعات کوچک بریده شده باید از کنار تیغه دور شوند تا در اثر برخورد با تیغه پرتاب نشوند.

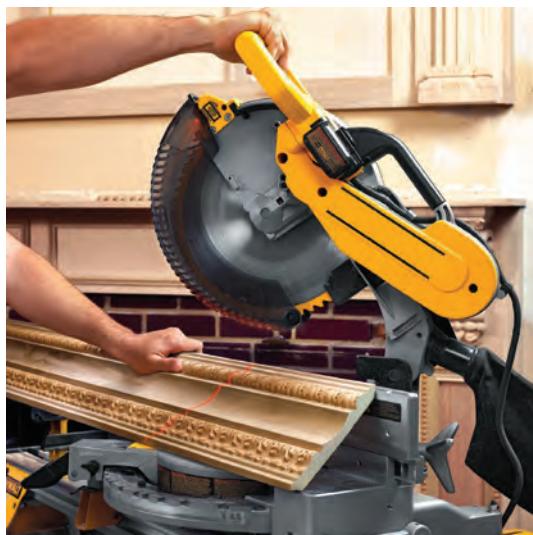
شکل ۶۵ – برش عمودی

برش کاری با ماشین اره گرد فارسی بر

برای راهاندازی ماشین و برش کاری بهتر است به ترتیب

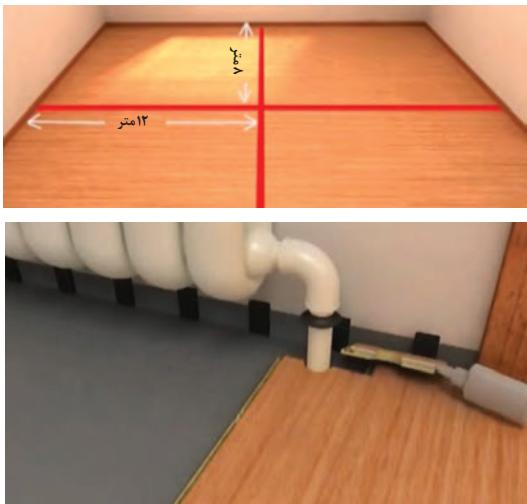
زیر عمل شود:

- ۱ برای اجرای یک برش دقیق باید قطعه کار کاملاً به گونیای ماشین بچسبد، بنابراین باید حداقل یک طرف آن صاف و گونیا باشد. چنانچه قطعه چوب کاملاً چهارتراش و گونیا شده باشد، بسیار بهتر است.
- ۲ زاویه تیغه و در صورت نیاز صفحه نیز باید متناسب با کار تنظیم شود.
- ۳ مقدار پایین آمدن تیغه باید به گونه ای تنظیم شود که قطعه کار به طور کامل برش بخورد اما تیغه به صفحه ماشین آسیب نرساند.

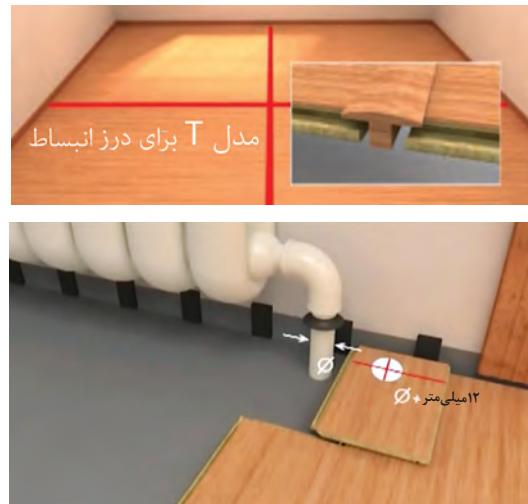

شکل ۶۶

اگر ابعاد سطوح که با لمینت پوشش می‌شود بیش از 12×8 مترمربع باشد، باید از درز انبساط استفاده شود که محل درز با قطعه تی (T) شکل پوشیده می‌شود.

شکل های ۶۷ تا ۷۰ - نحوه نصب کف پوش لمینت در مجاورت لوله تأسیسات

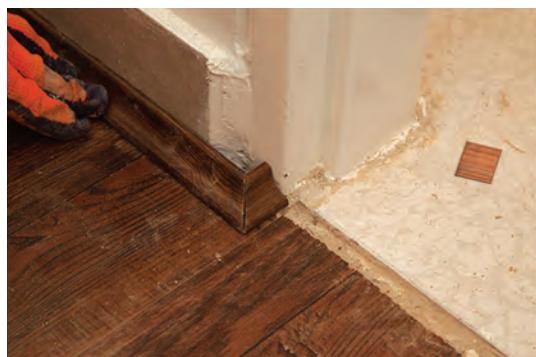

شکل ۷۱ - اجرای لمینت کف در شرایطی که رادیاتور با کف فضای اتصال ندارد.

برش قطعات قرنیز و نصب آنها

دیوار متصل می‌شوند. قرنیز باید با پیچ به نحوی به دیوار متصل شود که پیچ قدری داخل قرنیز قرار گیرد. در محل تقاطع و گوشه‌ها، اتصال قرنیزها با یکدیگر به صورت فارسی بر (۴۵ درجه) برش داده می‌شود.

برای تکمیل پوشش کف فضایی که با لمینت پوشیده می‌شود، باید در کنار دیوار قرنیزهای چوبی یا پلیمری قرار داده شود که این قرنیزها دارای ارتفاع ۷ تا ۱۰ سانتی‌متر هستند و قرنیزها با پیچ یا میخ بدون سر به

شکل ۷۳

شکل ۷۲

توجه داشته باشید که قرنیزهای باید تاب داشته باشند و قطعات قرنیزها حتی المقدور باید بلند باشد. محل سوراخ‌ها در قرنیزها، باید با ماستیک کاملاً پر شده و صیقلی گردد. رنگ چوب قرنیزها باید کاملاً یکنواخت باشد.

ابزارهای مورد استفاده در لبه درها و ورودی‌ها

معمولًا در نصب کف‌پوش‌های لمینت و پارکت با محل‌هایی مانند لبه چارچوب درها و ورودی راهرو، لبه پله‌ها و... مواجه می‌شوید، که در این مناطق باید قطعه‌ای مناسب قرار دهید تا لبه‌ها را بپوشانید. بنابراین در این نواحی نیازمند توجه و دقیقی برای رسیدن به کیفیت بالاتر در نصب می‌باشد.

شکل ۷۴ – چند نمونه قرنیز

شکل ۷۶ – اتصال قرنیز در کنج به صورت فارسی

شکل ۷۵ – اتصال قرنیز کنار پله‌ها

شکل ۷۷ و ۷۸ - پروفیل اسکوتبیا و استفاده از آن برای اتصال کف پوش لمینت به قرنیز سنگی دیوار

شکل ۷۹ و ۸۰ - استفاده از دستگاه میخ زن برای اتصال ابزار اسکوتبیا به کف پوش لمینت

شکل ۸۱ - چند نمونه از قرنیزهایی که در محل اتصال کف پوش لمینت به سطوح مجاور به کار می‌روند.

قرنيزها در محل اتصال به آستانه درها با شکلی متفاوت نصب می‌گردد.
پروفيل آستانه می‌تواند به عنوان راه حلی بین دو کف پوش فضاهای مجاور در نظر گرفته شود.
این پروفيل می‌تواند زیر چارچوب در قرار گیرد و به کمک یک ریل پلاستیکی مخصوص به راحتی نصب شود.

شکل ۸۲ و ۸۳ – پشت و روی پروفيل آستانه

پروفيل لبه پله: به منظور پخ کردن لبه تيز پله به کاربرده می‌شود. اين پروفيل ضد فرسایش است.

شکل ۸۴ – پروفيل لبه پله

پروفيل انتهای: ساده‌ترین روش برای پوشاندن لبه‌های الوارهای کف پوش می‌باشد. همچنین این پروفيل برای پوشاندن درز موجود در کف پوش و درهای ریلی و یا قرنیز موجود مناسب است.

شکل ۸۶ – پروفيل گردد

شکل ۸۵ – پروفيل ميانه

انواع چسب مخصوص قرنیز یک راه حل مناسب برای کناره قرنیزها، شبه قرنیزها، ربع دایره‌ها و پروفيل انتهای می‌باشد.

در صورتی که طرح با لبه انطباق کامل داشت آن را بر روی قطعه اصلی نصب کنید. برای پنهان نمودن شیار و زبانه‌های قفل نشده آن نیز می‌توان از ابزارهای مناسب نظیر پروفیل میانه و گرده استفاده کرد. فاصله قرار داده شده بین قطعات لمینت و دیوار نیز توسط قرنیز و پروفیل‌های لبه پنهان می‌شوند.

شکل ۸۸ - قرنیز در محل اتصال به دیوار و ستون

ماستیک هم رنگ: وسیله‌ای برای پر کردن شیار باریک بین قرنیز و کف می‌باشد که برای هر کف پوش لمینت یک مستیک هم رنگ توصیه می‌شود.

برای یکسان کردن طرح کف با لبه چارچوب (در چارچوب‌های فلزی که قابل برش نیستند) از یک قطعه اضافه کار استفاده نموده و طرح لبه چارچوب را در آن به کمک اره مویی و یا ابزار مناسب دیگری برش دهید.

شکل ۸۷ - قرنیز در محل اتصال به باز شو

شکل ۸۹ - تصویر محل اتصال کف پوش لمینت به کف آشپزخانه

تحقیق کنید

انواع قطعات قرنیز که در کنار دیوارها، ستون‌ها، اتصال به آستانه درها و اتصال کف با مصالح متفاوت کنار کف استفاده می‌شوند، چه نام دارند؟ انواع آنها را در جدولی مشابه جدول زیر دسته‌بندی کنید.

محل کاربرد	نام قطعه	شكل قطعه

در ادامه تصاویری از مراحل مهم نصب کف پوش لمینت نشان داده شده است.

شکل ۹۰ و ۹۱ – قفل کردن قطعات لمینت
به یکدیگر

شکل ۹۲ تا ۹۴ – نصب لمینت در آستانه در

شکل ۹۵ تا ۹۹ – مراحل نصب و میخ زدن
قرنیز و پوشش نهایی کف پوش

پداخت نهایی سطح لمینت

ناشی از کار، از محیط بیرون رود. همان‌طور که گفته شد، برای پر کردن فاصله میان قرنیز و کف از ماستیک هم‌رنگ استفاده می‌شود.

بعد از نصب لمینت باید کف را از برآدهای چوب که ناشی از برش لمینت‌ها و قرنیز‌هاست پاک کرد. در این شرایط توصیه می‌شود پنجه‌ها باز شود تا گرد و غبار

گروه‌های دوتا سه نفره تشکیل دهید و سطحی به ابعاد سه متر در سه متر را با توجه به مراحل اجرا که توضیح داده شد کف‌پوش لمینت نمایید.

فعالیت

مراقبت و نگه داری لمینت

شكل ۱۰۰

هرگز لوازم سنگین، اسباب و اثاثیه‌های خانه به خصوص مبل‌هارا روی کف‌پوش‌های لمینت نکشید چون سطح لمینت خراش بر می‌دارد. در صورتی که صندلی‌ها و میز را به طور مستقیم روی کف‌پوش لمینت قرار می‌دهید بهتر است از محافظ پایه‌ها برای پیشگیری از خط افتادن و آسیب دیدن لمینت استفاده کنید.

گرد و غبار و سنگ ریزه دشمن طبیعی لمینت است و همانند یک سمباده زیر موجب خراشیدگی سطح کف‌پوش می‌شود.

برای مقابله با این مسئله، در بیرون در ورودی، از پادری‌های مناسب و در داخل راهروی ورودی، از قالیچه استفاده کنید تا از ورود و پخش این شن ریزه‌ها در داخل خانه جلوگیری شود و بهتر است در نقاط پر تردد از فرش استفاده کنید و کفش‌ها را بیرون درآورید. کفش‌های پاشنه بلند و پنجه حیوانات خانگی نیز باعث خراش سطح لمینت می‌شوند.

لمینت‌های مانند سرامیک و سنگ به راحتی تمیز می‌شوند و برای تمیز کردن آنها لازم نیست از واکس یا پولیش استفاده کنید، فقط یک تکه پارچه مرطوب کافی است. برای تمیز کردن لمینت‌ها از مواد شوینده خانگی استفاده نکنید. بهترین راه برای محافظت از کف‌های لمینت شده، کشیدن جاروبرقی یا جاروزدن عادی به صورت هفتگی و جلوگیری از جمع شدن کثیفی و گرد و غبار است.

شكل ۱۰۱

شكل ۱۰۲

شکل ۱۰۳

شکل ۱۰۴

شکل ۱۰۵

استفاده از محافظه زیر میمان لازم است

شکل ۱۰۷

برای شستن لمینت هرگز مانند وقتی که سرامیک کف را می‌شویید عمل نکنید چون آب دشمن لمینت بوده و موجب از بین رفتن آن می‌شود.

اگر لمینت‌ها خوب نصب نشده باشند بین آنها شکاف یا فضای خالی دیده می‌شود و در این صورت آب و رطوبت به بخش داخلی آنها نفوذ کرده و عمر مفید آنها کم می‌شود.

استفاده از پارچه خیس برای تمیز کردن پوشش‌های لمینت و ریختن آب بر روی این گونه پوشش‌ها مجاز نیست زیرا اگر آب به درزهای لمینت نفوذ نماید بعد از مدتی از محل نصب جدا می‌شود و فرم آن تغییر می‌کند. در فضاهایی که امکان ریختن آب وجود دارد (آشپزخانه) از لمینت‌های مخصوص که در برابر آب مقاوم هستند استفاده می‌شود.

قبل از تی زدن یا جارو کردن، آشغال و گرد و غبار را تمیز کنید. تی را فقط در حد نم مرطوب کنید و آن را خیس نکنید. آب اضافی، لمینت را خراب می‌کند. قبل از استفاده از تی، آن را فشار داده و مطمئن شوید که آب از آن نمی‌چکد. در ضمن بعضی از جاروهای بخار شوی هم قابلیت شست و شوی لمینت را دارند. سعی کنید هر هفته لمینت‌ها و کف پوش‌های خانه را با مایعات شوینده و تی یا یک دستمال مرطوب خوب تمیز کنید. این کار مانع از چرک شدن لمینت‌ها شده و از خش افتادن روی لمینت پیشگیری می‌کند.

قراردادن مستقیم گلدان بر روی لمینت حتی اگر نشستی آب هم نداشته باشد سطح لمینت را کدر می‌کند، از این رو، گلدان‌ها را باید بر روی قفسه‌ها و یا پایه‌هایی با ارتفاع مناسب از کف قرار دهید

اتهمه فضای داخلی انجام شود

شکل ۱۰۶

توجه

پس از اجرای کف پوش لمینت تا ۲۴ ساعت از گذاشتن وسایل خیلی سنگین بر روی سطح لمینت شده خودداری نمایید تا لمینت شکل اصلی خود را در محیط پیدا کند.

پارکت

پارکت جزء قطعات و بلوک‌های ساخته شده از چوب دسته‌بندی می‌شود. این کف‌پوش از باریکه‌های نازک چوب‌های سخت و خوش نقش مانند گردو، بلوط، افرا، ممرز، راش و زبان گنجشک (ون) ساخته می‌شود. از نظر کیفیت و مرغوبیت طبقه‌بندی می‌شود و در طرح‌های متفاوت مانند شترننجی، جناغی و حصیری از چوب خشک شده ساخته می‌شود. چوب پارکت باید در برابر ضربه و سایش مقاوم باشد.

شکل ۱۰۸

ویژگی‌های انواع چوب مورد استفاده در پارکت

چوب بلوط: این نوع چوب سبب ایجاد فضای شاد، درخشان و اصیل می‌شود. بلوط در انواع رنگ‌های طبیعی، سفید و تیره می‌باشد.

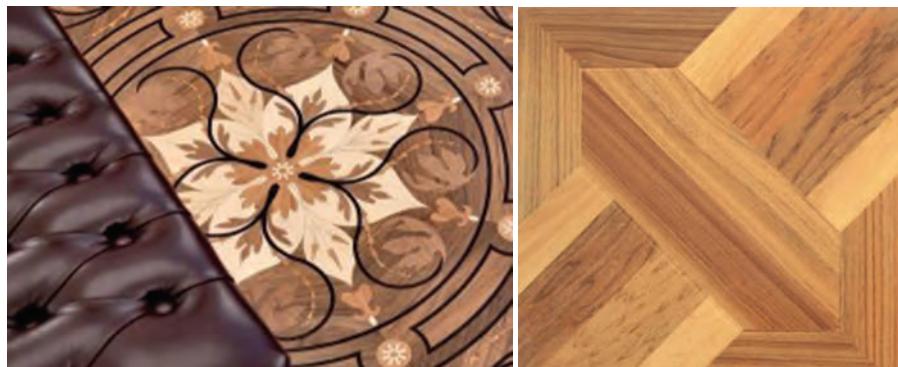
چوب راش و توس: این نوع چوب‌ها برای تمام فضاهای داخلی مناسب بوده و گرما و صمیمیت را به همراه می‌آورد.

چوب کاج و افرا: این چوب‌ها در عین سادگی، زیبا هستند و دارای طرحی از خطوط بی‌نظیرند.

چوب گیلاس، گلابی و گردو: این سه چوب دارای گرمای طبیعی و زیبایی و عمق هستند.

ضخامت تکه‌های چوب پارکت معمولاً ۶ تا ۱۸ میلی‌متر، طول آنها ۷۵ تا ۴۵۰ میلی‌متر و عرض آنها ۲۰ تا ۵۶ میلی‌متر است و در کارخانه بریده و آماده می‌شود.

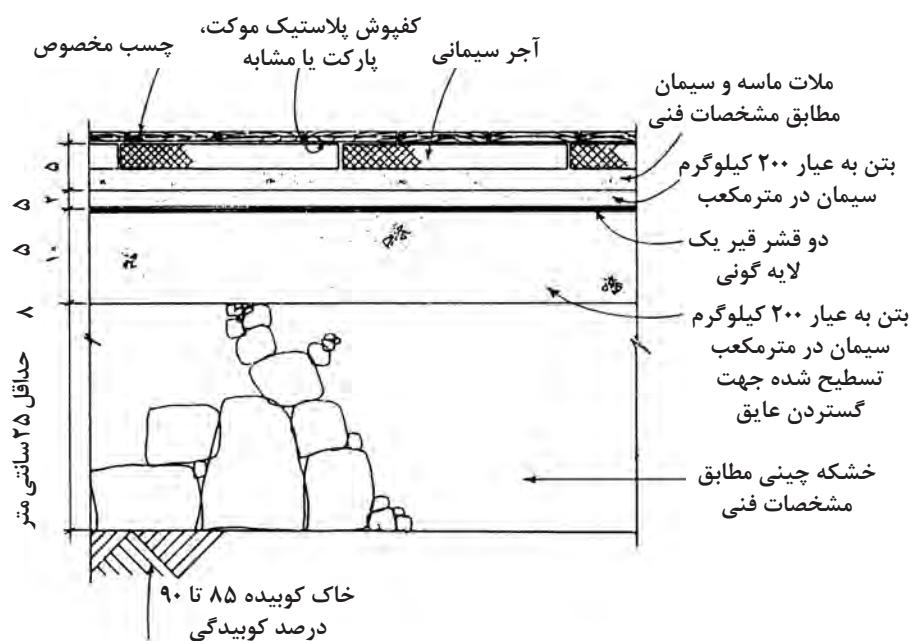
قطعات پارکت قبل از مصرف در کارخانه به صورت صفحاتی که از مستطیل‌های مختلف در ابعاد $12 \times 2/5$ سانتی‌متر و به ضخامت هشت میلی‌متر بریده می‌شوند و بر روی صفحات کاغذی و یا روی توری نخی از رو چسبانده می‌شوند.

شکل ۱۱۰ و ۱۱۱ – پارکت با طرح‌های مختلف

مراحل اجرای پارکت

الف) رولوه سطح: رولوه سطح مورد نظر برای اجرای پارکت، مانند اندازه‌گیری برای اجرای لمینت است.
ب) آماده‌سازی بستر کفسازی: قبل از نصب پارکت باید سطح زیر آن کاملاً تراز و صاف باشد، به منظور جلوگیری از نفوذ رطوبت باید سطح زیر فرش را عایق‌بندی نموده و سپس روی آن را با بتن با عیار دویست کیلوگرم سیمان در مترمکعب و یک لایه اندود ماسه و سیمان $1:3$ یا $1:4$ پوشش داد و سطحی صاف و صیقلی به وجود آورد. در طبقاتی که به وسیله موzaییک یا آجر سیمانی ایجاد شده‌اند لازم است سطح کف به طور کامل ساییده و پرداخت شود. این زیرسازی باید کاملاً خشک شده و کمترین اثر رطوبت و نم که مانع چسبیدن پارکت به سطح زیرین می‌گردد، در آن دیده نشود.

ج) روغن مالی و چسب زدن بستر کفسازی: روی بستر صاف خشک شده باید با روغن الیف روغن مالی شود. پس از آن باید سطح با دو قشر ماستیک مخصوص یکنواخت شده و سپس سطح کف با چسبهای مخصوص نصب پارکت آغشته شود.

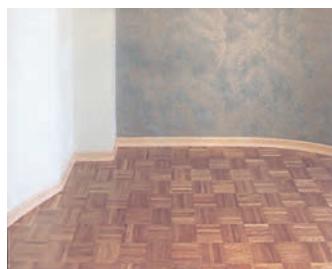
نکته

ماستیک با کاردک شیاردار مخصوص روی کف گستردہ می‌شود.

در کنار دیوار به قرنیزهای چوبی متصل شود. ارتفاع قرنیز چوبی معمولاً بین ۷ تا ۱۰ سانتی‌متر است و روش نصب قرنیز مانند همان مواردی است که در کفسازی با لمینت توضیح داده شد.
توجه داشته باشید چنانچه قرنیزها رنگ نمی‌شود، باید هم‌رنگ و از جنس چوب پارکت باشد.

د) نصب پارکت: صفحات پارکت روی سطح چسب خورده قرار می‌گیرند و پس از نصب، کاغذ روی پارکت را نم‌دار می‌کنند تا کاغذها از سطح چوب پاک شود.
در صورتی که پس از نصب صفحات پارکت و برداشتن صفحات کاغذ، تعدادی از قطعات چوبی معیوب باشند باید برداشته شده و جای آنها قطعات جدید جایگزین شود.
۵) نصب قرنیز: سطحی که با پارکت فرش می‌شود باید

شکل ۱۱۲ تا ۱۱۴ - اتصال پارکت کف به دیوار توسط قرنیز

و) پرداخت نهایی: سطوح فرش شده با پارکت را باید با سنباده بشقابی و لرزشی، پرداخت کرده و با قشری از سیلر بپوشانید تا منافذ چوب پوشیده شود و با جلادهنده^۱، روی آن رانگ‌آمیزی کنید. انواع رزین‌های پلی‌یورتان، فنلی و اپوکسی یا لاک نیم پلی‌استر، جلادهنده‌های مناسبی برای پوشش سطح پارکت هستند.
ز) مراقبت و نگهداری: فرش‌های چوبی (پارکت) در طول بهره‌برداری نیاز به مراقبت و نگهداری داشته و باید سالی یک بار واکس زده شود. استفاده از پارچه خیس برای تمیز کردن پارکت و ریختن آب روی آنها مجاز نیست زیرا اگر آب به درزهای کف پوش چوبی نفوذ کند کف پوش بعد از مدتی از محل نصب جدا شده و باعث کندۀ شدن تدریجی بقیه قطعات می‌شود.

توجه

برای تمیز کردن پارکت از مواد شیمیایی استفاده نکنید و دستمال یا تی مرطوب برای پاک کردن سطح پارکت کافی است. برای پاک کردن لکه از روی پارکت باید در عرض پانزده دقیقه لکه را با آب پاک کنید.
برای اینکه پایه‌های مبلمان به سطح پارکت صدمه نزند باید از محافظهای پایه مبلمان استفاده شود.
برای جایه‌جایی مبل‌ها بر روی پارکت نباید آنها را روی سطح بکشید بلکه ابتدا مبلمان را بلند کرده، سپس آن را جایه‌جا کنید.

ارزشیابی شایستگی اجرای کفپوش چوبی

شرح کار:

آماده کردن بستر اجرا، برش قطعات طبق طرح و نقشه‌های اجرایی با حداقل ضایعات، نصب فوم روی سطح کف، نصب قطعات لمینت و کنترل تراز بودن قطعات و اتصالات آنها، نصب قطعات الحاقی (نبشی، ...)، پرداخت و تمیز کردن سطح نهایی

استاندارد عملکرد:

اجرای کفپوش چوبی (لمینت) طبق نقشه‌های فاز ۱ و ۲ و جزئیات نقشه‌های shop drawing، نشریه ۵۵ و ۹۲ سازمان برنامه و بودجه و مبحث ۵ مقررات ملی ساختمان و استانداردهای مؤسسه استاندارد ایران

شاخص‌ها:

دروندادی: رعایت ایمنی در برش قطعات، انتخاب صحیح و به کارگیری درست ابزار، مدیریت منابع و مصالح
فرایندی: انجام مراحل با ترتیب صحیح، اجرای بسترسازی، برش قطعات، تراز کردن کف، اتصال قطعات به یکدیگر و پرداخت نهایی
محصول: اجرای یک کف به مساحت ۵ مترمربع با تراز دقیق (اجرا مطابق کارخانه تولید کننده لمینت)

شرایط انجام کار:

شرایط مکان: کارگاه تزیینات چوبی و پارچه‌ای

زمان: ۸ ساعت کاری

ابزار و تجهیزات:

سیمان، ماسه، پوکه معدنی، آب، فرغون، بیل، ماله، کمچه، سیمان (در صورت لزوم و برای تسطیح کف)، تراز، فوم زیرسازی، چسب، قطعات لمینت، قطعات نبشی و اتصالات، چکش لاستیکی، فاصله نگه‌دار، اره فارسی‌بر، اره عمودی‌بر، متر فلزی، دستگاه میخ‌کوب، خط‌کش فلزی، اره دستی، کاتر، ابزار علامت‌زنی

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	آماده‌سازی کارگاه و رولوه کف فضا	۲	
۲	آماده‌سازی بستر کفسازی (اجرا فوم)	۲	
۳	برش قطعات و نصب آنها، (قطعات لمینت، نبشی‌ها و اتصالات)	۲	
۴	کنترل و پرداخت نهایی کف	۲	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: مدیریت مواد و تجهیزات، مدیریت کیفیت، مسئولیت‌پذیری، مدیریت زمان و رعایت ایمنی	۲	
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

پودمان ۲

دیوارپوش چوبی

واحد یادگیری ۲

شاپیوستگی اجرای دیوارپوش چوبی

آیا تا به حال پی برد هاید

- از چه مصالحی برای پوشش دیوارهای داخلی استفاده می شود؟
- مصالح چوبی مناسب برای اجرای دیوارپوش چوبی چه انواعی دارند؟
- اجرای دیوارپوش چوبی دارای چه مراحلی است؟
- نحوه اجرای مراحل دیوارپوش چوبی چه اثری بر کیفیت کار نهایی خواهد داشت؟
- به چه ابزار، مصالح و تجهیزاتی برای اجرای دیوارپوش چوبی نیاز است؟

استاندارد عملکرد

پس از اتمام این پودمان، هنرجویان قادر خواهند بود با استفاده از مواد اولیه، ابزار و تجهیزات و نقشه‌های اجرایی، دیوار پوش یک دیوار به مساحت تقریبی ۵ متر مربع را اجرا نمایند.

مقدمه

پودهمان دوم – دیوار پوش چوبی

شکل ۱

شکل ۲

از گذشته‌های دور در مناطقی که چوب مرغوب و فراوان در دسترس بود، قسمت‌های مختلف ساختمان‌ها از جمله بدنۀ آنها را با چوب می‌پوشاندند. امروزه نیز یکی از دیوارپوش‌های زیبا که در فضاهای داخلی رستوران‌ها، ادارات، سالن‌های کنفرانس و... اجرا می‌شود دیوارپوش چوبی است.

انواع چوب و مواد فشرده مصنوعی چوبی در ساختمان کاربرد فراوان دارند، از این مواد برای تزیینات داخلی ساختمان‌ها از جمله دیوارپوش و نیز در اسکلت ساختمان مانند تیر، ستون و... استفاده می‌شود.

چوب با توجه به نوع، گونه و زیستگاه درختان دارای مشخصات و ویژگی‌های متفاوتی است. برای افزایش کیفیت چوب خام باید قبل از مصرف آن را فراوری نمود. رطوبت‌پذیری چوب، تاب خوردگی و پیچش، تفاوت چشمگیر ویژگی‌های فیزیکی و مکانیکی آنها در حالات و جهات مختلف، از جمله معایب آنها محسوب می‌شوند. صفحات فشرده چوبی علاوه بر اقتصادی بودن، بسیاری از معایب چوب‌های طبیعی را ندارند و یا معایب نامبرده در آنها به حداقل کاهش یافته است. در شکل‌های ۱ و ۲ نمونه‌هایی از استفاده از چوب در فضاهای داخلی نشان داده شده است.

گونه‌های چوبی مورد مصرف در دیوارپوش

در گذشته از چوب‌های نراد، کاج و سرو برای دیوارپوش استفاده می‌شد، اما امروزه به دلیل ظهور صفحات مصنوعی فشرده مانند انواع تخته فیبر، تخته خرد چوب (نئوپان) و تخته چندلایه، از چوب خام کمتر به عنوان دیوارپوش در فضاهای داخلی استفاده می‌شود. همچنین صرفةً اقتصادی، سادگی در اجرا و نیاز نداشتن به رنگ‌کاری و کاهش معایب چوب خام دلایل دیگر استفاده از این صفحات است.

در چند سال اخیر استفاده از صفحاتی با روکش مصنوعی در سطح گسترده‌ای رایج شده است و در دیوارپوش‌ها جایگزین قطعات طبیعی چوب شده‌اند. همچنین این صفحات به دلیل رنگ‌بندی متنوعی که دارند، انتخاب‌های زیادی را برای کاربران فضا فراهم می‌کند.

به‌طور کلی در پوشش بدنۀ و سقف‌های فضاهای داخلی از مواد اولیۀ متنوعی استفاده می‌شود که از میان آنها، استفاده از انواع تخته فیبر یا نئوپان روکش دار برای دیوارهای جداکننده و دیوارپوش فضاهای داخلی رایج‌تر است.

پهنهای تخته‌های از ۳۰۰ میلی‌متر و درازای آنها از ۱ تا ۳ متر است. سطح تخته‌ها ممکن است به صورت خشن، صاف یا بازار خورده باشد. تخته‌ها در کارخانه خشک شده و ممکن است به صورت پرداخت و رنگ شده به بازار عرضه شوند. همان‌طور که ذکر شد به دلایل اقتصادی استفاده از آنها متدائل نیست (شکل‌های ۳ و ۴).

این گونه‌های چوبی به سه دسته تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از:

(الف) تخته‌ها و الوارهای چوبی به ضخامت ۲۰ تا ۳۰ میلی‌متر که برای پوشش بدنه به کار می‌روند و از چوب گونه‌های کاج، سرو، صنوبر، زبان گنجشک، راش، افرا و... تهیه می‌شوند.

شکل ۴- الوار چوبی

شکل ۳- تخته چوبی

(ب) تخته چندلایه تهیه شده از انواع چوب‌های سوزنی برگ مانند صنوبر، کاج، سرو و یا چوب‌های پهن برگ چون گردو، غان، راش، زبان گنجشک، بلوط و... که به شکل صفحه بر روی زیر سازی سطح دیوار نصب می‌شوند. (شکل ۵).

تخته چند لایه از ضخامت ۶ تا ۲۰ میلی‌متر، با عرض ورق $1/2$ متر و طول بین ۲/۱ تا ۳ متر در بازار عرضه می‌شود. اتصال عرضی تخته‌ها ممکن است با شیار و زبانه انجام شود یا به صورت ساده کنار یکدیگر قرار گرفته و روی درزها با روکوب چوبی پوشانده شود (شکل ۶).

شکل ۶- پیش‌بینی درز در کناره قطعات برای ایجاد امکان اتصال قطعات به یکدیگر

شکل ۵- تخته‌های چند لایه در ضخامت‌های مختلف

شکل ۷- تخته فیبر در ضخامت‌های مختلف

ج) تخته فیبرها که برای تولید آنها ابتدا، فیبرها یا الیاف چوب را به صورت خمیری درآورده و سپس پرس می‌کنند. برای افزایش مقاومت و ضدآب کردن آنها موادی چون پارافین، مواد ضدآتش و ضدحشره به خمیر آن افزوده می‌شود. در صورتی که تخته فیبر به صورت خشک تهیه شود، چسب نیز در ساخت آن به کار می‌رود. (تخته فیبر به دو روش خشک و تر تولید می‌شود). ضخامت تخته فیبر از حدود ۲ میلی‌متر و بیشتر از آن است.

پوشش بدنه با تخته فیبر به ضخامت ۱۲ میلی‌متر نیز مانند تخته چندلایه انجام می‌شود.

أنواع تخته فیبر از نظر جرم مخصوص (دانسیته)

تخته فیبر عایق یا تخته فیبر سبک^۲ (دانسیته کم)

این نوع جزء سبک ترین تخته‌ها بوده و دانسیته آن حدود ۰/۰۵ تا ۰/۰۲ گرم بر سانتی‌متر مکعب است و با ضخامت‌های ۹/۵ تا ۱۹ میلی‌متر به بازار عرضه می‌شود. در شکل‌های ۸ و ۹ نمونه‌هایی از فیبر روکش‌دار و بدون روکش نشان داده شده است.

شکل ۹- تخته فیبر بدون روکش

شکل ۸- تخته فیبر روکش‌دار

تخته فیبر با دانسیته متوسط^۳ (MDF)

جرم مخصوص آن از ۰/۵ تا ۰/۰۸ گرم بر سانتی‌متر مکعب است. ام.دی.اف را پس از تولید، می‌توان روکش نمود. روکش‌های تزیینی، علاوه بر زیبایی، به دوام و کاربرد آن در محیط‌هایی مانند آشپزخانه نیز کمک می‌کند.

روکش ملامینه، متداول‌ترین نوع روکش برای ام.دی.اف است که در فرایند تولید ام.دی.اف با روکش، لایه‌هایی از

۱- جرم واحد حجم

۲- Insulating board

۳- Medium Density Fiber board

کاغذ ساده و در سطح رویی از کاغذ نقش دار آگشته به چسب با اعمال فشار و حرارت پرس روی تخته چسبانده می شود. علاوه بر رنگبندی، قطعات ام.دی.اف از نظر اندازه نیز بسیار متنوع شده‌اند. تخته ام.دی.اف با ضخامت ۸ و ۱۶ میلی‌متر بیشترین مصرف را در اجرای تزیینات داخلی ساختمان دارد. در ساخت دیوارکوب‌های جدید، ورق‌ها را از دو طرف روکش می‌نمایند تا خمیده نشود و لبه‌های آن با نوار پی‌وی‌سی پوشش داده می‌شود.

شکل ۱۱- تخته ام.دی.اف با روکش

شکل ۱۰- تخته ام.دی.اف بدون روکش

شکل ۱۲- تخته فیبر با دانسیتۀ بالا

تخته فیبر با دانسیتۀ بالا یا سنگین (HDF)

این نوع ورق‌های چوبی، تحت حرارت و فشار بیشتر با استفاده از پرس گرم و با جرم مخصوصی که بین $۰/۸$ تا $۱/۲۸$ گرم بر سانتی‌متر مکعب است تولید می‌شوند.

تخته فیبر سخت دارای ضخامتی بین $۲/۵$ تا ۸ میلی‌متر است.

تحقيق کنید

- برای پوشش سطوح تخته فیبرها از چه روکش‌هایی استفاده می‌شود؟ هر کدام چه ویژگی‌هایی دارند؟
- انواع تخته فیبر با چه ضخامت‌هایی تولید می‌شوند؟

تخته خردہ چوب (نحوپان) روكش دار

همان طور کہ در فصل پیش گفته شد، تخته خردہ چوب، صفحه‌ای است که از خردہ‌های چوب و سایر مواد لیگنو سلولزی مناسب که توسط یک ماده اتصال‌دهنده و سخت‌کننده و مواد افروزنی دیگر تحت تأثیر گرما و فشار ساخته می‌شود.

ضخامت نحوپان تولید شده بین ۵ تا ۲۵ میلی‌متر است. تخته خردہ چوب با روکش‌های طبیعی (چوبی) و مصنوعی روکش می‌شود.

شکل ۱۴- تخته خردہ چوب بدون روکش

شکل ۱۳- تخته خردہ چوب با روکش مصنوعی

برای جلوگیری از تاب برداشتن تخته خردہ چوب باید هر دو طرف آن روکش شود.

نکته

چه ویژگی‌هایی از نحوپان سبب متدائل شدن آن در نازک کاری ساختمان شده است؟

تحقیق کنید

چسب مصرفی در ساخت صفحات فشرده مصنوعی از اهمیت زیادی برخوردار است. چنانچه یک سازه چوبی در معرض رطوبت قرار گیرد (در خارج بنا با بارندگی و در داخل با تعریق بخار آب) و چسب به کار رفته در آن مقاوم به رطوبت نباشد، پس از مدت کوتاهی دچار خرابی خواهد شد.

توجه

در صورتی که برای تولید قطعات چوبی از چسب‌هایی با منشاء حیوانی استفاده شود، چه مشکلی پس از به کارگیری آنها پیش خواهد آمد؟

تحقیق کنید

در گذشته چسب‌های رزینی چسب مناسبی برای چوب و فراورده‌های چوبی شناخته می‌شدند که با پیشرفت‌هایی که در صنایع پلاستیک رخ داد سبب پیدایش چسب‌های رزینی جدیدی شد. چسب‌های رزورسینول^۱، پلی‌وینیل استات، پلی‌یورتان و رزین‌های اپوکسی از این جمله‌اند. در دهه ۱۹۳۰ استفاده از چسب فرم اوره فرمالدهید برای چوب توسعه پیدا کرد.

نکته

مصالح فلزی نظری میخ، پیچ و وسائل اتصال قطعات باید از نوع زنگ‌زن باشند یا روی اندود شوند، زیرا وجود موادی که در عمل آوردن چوب به مصرف می‌رسند به ویژه مواد آتش‌زا، در نقاط مرطوب سبب خوردگی فلزات درون چوب می‌شوند.

ابزار، تجهیزات و مصالح مورد نیاز اجرای دیوارپوش چوبی

ردیف	ابزار، تجهیزات و مصالح	مشخصات	تصویر
۱	چوب‌های چهارتراش	از جنس ام.دی.اف یا نئوپان با سطح مقطع به ابعاد ۱۶ میلی‌متر × ۵ سانتی‌متر و طول مناسب با فضا	
۲	صفحات ام.دی.اف	با روکش ملامینه، به ضخامت ۸ و ۱۶ میلی‌متر	
۳	دستگاه میخ‌کوب	نوع نیوماتیک، اندازه متوسط و دارای خشاب میخ	
۴	متر لیزری به همراه پایه	مناسب فضای داخلی، اندازه کوچک، با قابلیت محاسبه طول و با دقت ۱ میلی‌متر و برد ۶۰ متر	

	۱/۵ اسب بخار قدرت	دستگاه برش قطعات چوبی	۵
	F۲۵ - F۳۰ - F۳۵	میخ SK	۶
	قابل حمل و جابه جایی، ۲۰۰ لیتری، سه فاز، دارای فشارسنج و چرخ و دستگیره، قدرت ۲ اسب بخار، دو سیلندر، ۱۰ متر شیلنگ با کوپلینگ، قابل اتصال به کمپرسور	کمپرسور هوا با پیستوله	۷
	مخصوص سطوح چوبی و ام.دی.اف	بتنونه لکه گیری	۸

ابزار و تجهیزات باید در محل کارگاه به طور مناسبی سازماندهی شوند. صفحات MDF و قطعات چهار تراش نیز به اندازه مورد نیاز پیش‌بینی شده و در دسترس قرار داشته باشند. در کارهای چوبی تا حد امکان باید تعداد اتصالات، کم و جزئیات اجرایی ساده باشد.

مراحل اجرای دیوارپوش چوبی به اختصار

رولوه دیوار و کنترل نقشه‌ها	۱
آماده‌سازی کارگاه	۲
کنترل سفت کاری	۳
اجرای بستر زیرسازی	۴
نصب قطعات دیوارپوش	۵
اجرای قرنیزهای پایین دیوار و قرنیزهای کنار سقف	۶

کارفرما و طراح در اختیار مجری قرار می‌گیرند. طرح بر اساس مشخصات دیوار ارائه می‌شود و لازم است مجری قبل از شروع به کار، سطح دیوار را اندازه گرفته و با نقشه‌ها تطبیق دهد. در صورت تطبیق طول و عرض دیوار با نقشه‌ها، می‌توان بر اساس طول قطعات ترسیم شده در نقشه، برش‌ها را انجام داد.

رولوء دیوار و کنترل نقشه‌ها

اجرای دیوارپوش‌های چوبی نیز همانند دیگر بخش‌های اجرای تزیینات داخلی ساختمان با توجه به نقشه‌های تهیه شده از طرف طراح انجام می‌شود؛ از این رو وجود نقشه‌های اجرایی برای دیوارپوش چوبی ضروری است و نقشه‌ها بهترین وسیله انتقال اطلاعات از طراح به عوامل اجرایی هستند. این نقشه‌ها پس از تأیید نهایی از سوی

به نظر شما در صورت عدم کنترل نقشه‌ها و تطبیق آنها با دیوار چه اشکالاتی در کار پیش خواهد آمد؟

فکر کنید

در صورت بروز اختلاف بین مشاور، کارفرما و سازنده، نقشه‌ها ملاک قضاوت هستند و اختلاف میان طرح و اجرا می‌تواند هزینه‌های اضافی برای طرفین قرارداد به همراه داشته باشد.

نکته

شکل ۱۶- نقشه‌های اجرایی دیوارپوش

شکل ۱۵- اندازه گیری فضای

آماده‌سازی کارگاه

قبل از شروع اجرای دیوارپوش باید ابزار، تجهیزات و مصالح مورد نیاز را تعیین و تهیه کرد. در صورتی که برش قطعات در کارگاه انجام می‌شود به دلیل ایجاد گرد و غبار ناشی از برش، وسایل موجود باید از کارگاه خارج شوند یا با پوشش مناسب مانند ورق‌های نایلونی پوشانده شوند. تجهیزات برقی مانند پریز برای راهاندازی و استفاده از وسایلی چون کمپرسور هوا لازم است.

به نکات زیر در خصوص حمل و نگهداری مصالح چوبی توجه کنید و آنها را به کار بیندید:

■ بارگیری، حمل و باراندازی انواع مصالح چوبی باید به گونه‌ای باشد که مانع از ایجاد ضایعات شود.

■ این مصالح باید در مکان‌های تمیز و سرپوشیده و جدا از هم دسته‌بندی شوند.

■ از تماس آنها با خاک، مواد مضر، رطوبت، میخ و برف جلوگیری شود.

■ انبار مصالح چوبی باید دارای سیستم اعلام و اطفای حریق بوده و دور از محل مواد آتش‌زا قرار داشته باشد.

■ برای پیشگیری از حمله موجودات زنده به مصالح چوبی (به ویژه چوب‌های خام) مکان نگه داری آنها باید

تهویه مناسب داشته باشد و در صورت نیاز هرچند گاه یک بار با مواد ضد عفونی کننده و حشره‌کش انبار را سم‌پاشی کرد.

کنترل سفت کاری

از آنجایی که صفحات MDF و چوب‌های زیرکار دارای ابعاد مشخص و دقیقی هستند، در صورتی که سطح زیرکار دارای فرورفتگی یا برجستگی (به واسطه اشکالات سطح دیوار یا وجود تأسیسات) باشد، کار نهایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از این‌رو برای ایجاد سطحی یک دست و کاملاً شاقولی باید در صورت نیاز زیرکار تسطیح شده یا با استفاده از تغییر ضخامت قطعات زیرکار، اشکالات احتمالی را برطرف کرد.

کف و دیوارهای ساختمان‌های امروزی خطای کمتری از نظر تراز افقی و عمودی دارند، اما به هر حال امکان خطاهایی که در کار نهایی ما اثرگذار است وجود خواهد داشت. به همین دلیل برای تنظیم ارتفاع شروع اولین ردیف پایین دیوار و شاقولی بودن دیوار باید کنترل‌هایی انجام شود.

کنترل و تنظیم تراز افقی کف در کنار دیوار

۱ استفاده از شیلنگ تراز: به اندازه مناسب داخل شیلنگ تراز آب می‌ریزیم. نقطه‌ای را روی دیوار در محل نزدیک به زمین در نظر گرفته و یک سر شیلنگ تراز را در آنجا نگه می‌داریم. آب در داخل شیلنگ حرکت کرده و در سوی دیگر دیوار در نقطه‌ای که ترازی مساوی با نقطه اول دارد می‌ایستد؛ به این صورت محل این دو نقطه که دارای تراز یکسانی هستند، پیدا می‌شود و می‌توان با کوبیدن میخ در این دو نقطه و با استفاده از نخ‌های رنگی و کشیدن آن روی دیوار، تراز افقی را روی دیوار مشخص کنید.

۲ استفاده از تراز لیزری: در این روش با استفاده از دستگاه مخصوص ترازیاب لیزری که روی یک پایه (که به سقف و کف محکم شده است) قرار گرفته و خط تراز را با شعاع نوری که از دستگاه ساطع می‌شود تعیین کرد و همانند روش قبلی با استفاده از یک نخ رنگی خط تراز روی دیوار را مشخص نمود. البته با توجه به مشخص بودن خط تراز روی دیوار می‌توان با استفاده از مداد در فواصل مناسب بر روی خط لیزر علامت‌هایی روی دیوار کشید.

کنترل و تنظیم تراز عمودی (شاقولی) دیوار

۱ استفاده از دستگاه تراز لیزری

۲ استفاده از تراز دستی

۳ استفاده از شاقول بنایی

با توجه به آنچه که در سال قبل فرا گرفتیم، به نظر شما تراز عمودی دیوار را با وسایلی که ذکر شد چگونه می‌توان تعیین کرد؟ اگر دیوار شاقولی نباشد چگونه می‌توان سطح یک دست و کاملاً شاقولی را برای اجرا فراهم کرد؟

قطعات) ارتفاع این قطعات نیز از کف تا سقف است (قبل از شروع کار، قطعات با توجه به ارتفاع فضا برش داده می‌شوند).
توجه داشته باشید که فاصله نصب این قطعات دقیقاً بر اساس نقشه باشد.
در شکل های ارائه شده سقف کاذب از سقف اصلی پایین‌تر بود و ارتفاع قطعات عمودی زیر کار تازیر سقف کاذب در نظر گرفته شده است.
نصب قطعات را تا انتهای گوشة دیگر کار ادامه دهید.

شکل ۱۷

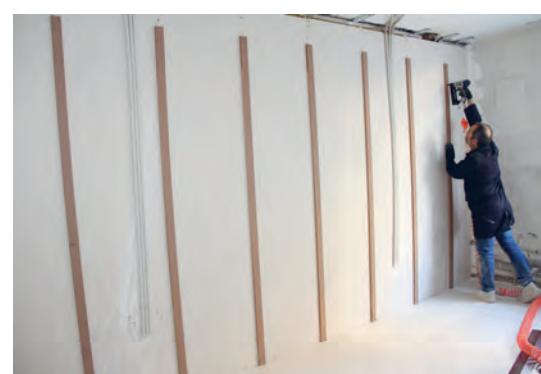
اجرای بستر زیرکاری
در این مرحله، قطعات چهارتراش از جنس چوب صنوبر، ام.دی.اف یا نئوپان روی دیوار نصب می‌شوند. ضخامت این قطعات ۲۰ میلی‌متر برای چوب و ۱۶ میلی‌متر برای نئوپان و ام.دی.اف است و عرض آنها بین ۳۰ تا ۵۰ میلی‌متر است.

نصب قطعات زیرکار، از گوشة دیوار شروع می‌شود و در اولین مرحله قطعات عمودی نصب می‌شوند. فاصله نصب قطعات از یکدیگر ۶۰ سانتی‌متر است (محور تا محور

قطعات به صورت موازی و با فواصل یکسان از یکدیگر تا انتهای کار نصب می‌شوند. در صورتی که فاصله بین دو قطعه آخر کمتر از ۶۰ سانتی‌متر باشد، اشکالی در کار ایجاد نمی‌شود؛ اما در غیر این صورت، لبه قطعات انتهایی برای نصب روی دیوار سطح اتکایی نخواهند داشت.

شکل ۱۹

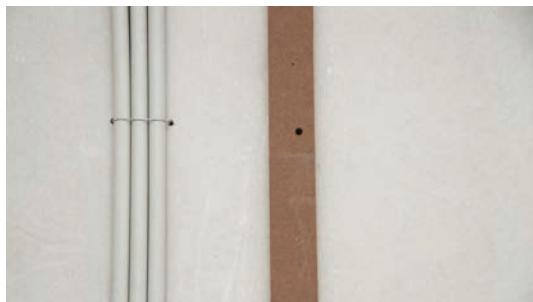
شکل ۱۸

نکته

سر دستگاه میخ کوب را به صورت عمود بر قطعه زیر کار قرار دهید.

برای اتصال اولیه قطعات به دیوار ابتدا از دستگاه میخ کوب استفاده می‌شود و در مرحله بعدی برای محکم شدن آن به دیوار با استفاده از دریل سوراخ‌هایی به فاصله ۵۰ سانتی‌متر از یکدیگر ایجاد کرده و با میخ خزینه آنها را محکم می‌کنیم.

شکل ۲۰

پس از نصب قطعه با میخ کوب، به منظور اتصال محکم‌تر به سطح زیرین، ایجاد حفره انجام می‌گیرد.

شکل ۲۲

شکل ۲۱

شکل ۲۴

شکل ۲۳

فاصله ۵۰ سانتی متر از لبے بالایی قید زیر کار افقی اول قرار گرفته و نصب می شود. نصب قطعات دیگر نیز به همین صورت ادامه پیدا می کند.

برای اتصال قطعات زیر کار افقی به قیدهای عمودی همانند مرحله قبل عمل می کنیم، یعنی به فاصله ۵۰ سانتی متر با استفاده از دستگاه میخ کوب، آنها را به قطعات زیر کار عمودی محکم می کنیم. برای پیشگیری از مشخص بودن محل فرورفتگی میخ ها آنها را در قسمت بالا و پایین قطعه بزنند.

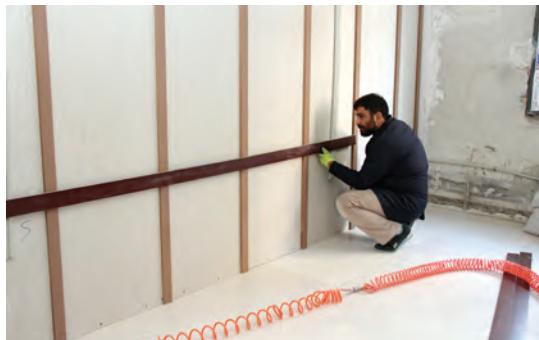
با توجه به نقشه دیوارپوش، قطعات دیوارپوش با درز از یکدیگر جدا شده و فاصله ای ۳ سانتی متری از یکدیگر دارند.

از آنجایی که قیدهای افقی زیرسازی، بخشی از نمای دیوارپوش هستند، برای اجرای آنها از MDF مطابق رنگ موردنظر در نقشه ها استفاده می کنیم و اولین قطعه آن در فاصله ۷۰ سانتی متری از زمین قرار می گیرد. مقطع چوب زیر کار افقی دارای ابعاد ۱۶ میلی متر و ۷ سانتی متر و طول مناسب با کار است. قطعه دیگر به

نکته

برای نصب دقیق قطعه، سر دیگر آن باید توسط فرد دیگری نگه داشته شود.

شکل ۲۶

شکل ۲۵

با توجه به محدود بودن طول قطعات، در شرایطی که یک سر قطعه آزاد بود، برای اتصال آن به زیرسازی عمودی دیوار، مانند تصویر از قطعه ای کمکی به ضخامت قطعه زیر کار استفاده می کنیم.

شکل ۲۸

شکل ۲۷

کار را به همین صورت انجام می دهیم تا نصب قطعات افقی به پایان برسد.

شکل ۳۰

شکل ۲۹

نصب قطعات دیوارپوش

قطعات دیوارپوش قبل از نصب باید مطابق اندازه نقشه‌ها آماده شوند، از این رو با رعایت نکات زیر، برش قطعات را انجام داده و آنها را برای نصب آماده کنید.

■ از لباس کار مناسب استفاده کنید.

■ سرعت برش و پیشرفت کار را نسبت به قطر تیغه اره و نوع مواد محاسبه و تنظیم کنید.

■ تیغه اره را با رعایت اصول فنی با دقیقت روی دستگاه نصب کنید.

■ حفاظت روی تیغه را تنظیم و محکم نمایید.

■ حرکت روان افقی و عمودی دستگاه اره را موقع برش ضخامت روی ریلهای افقی و عمودی امتحان کنید.

(در صورت وجود خط زن دقیقت تیغه مذکور تا ۳ میلی‌متر در عمق، صفحه را برش دهد).

■ قبل از برش روی صفحه MDF، محل برش را با مداد مشخص کنید.

■ پس از روشن کردن دستگاه و برش قطعه، دستگاه را خاموش کرده و پس از قطع کردن جریان برق، اجزای ماشین را تمیز کنید.

■ توجه داشته باشید قطعات افقی با توجه به عرض نقشه‌ها در کارگاهی که سفارش داده شده‌اند برش خورده و لبه‌های آنها با نوار پی‌وی‌سی پوشانده شده است و در کارگاه محل اجرا تنها برش آنها از طول انجام می‌شود.

نکته

موقع برش صفحات ملامینه شده، روی کار به سمت خودتان باشد.

شکل ۳۱

و سپس مطابق تصویر، قطعه دیوارپوش را با استفاده از میخ کوب در جای خود قرار می‌دهیم.

با استفاده از متر و متر لیزری فاصله ۲ سانتی‌متری را از لبه بالایی و پایینی قطعه زیرکار افقی جدا می‌کنیم.

شکل ۳۳

شکل ۳۲

شکل ۳۴

در ردیف اول قبل از نصب قطعه، برای یکسان کردن سطح زیر کار از قطعات کمکی بر روی قید عمودی استفاده می‌شود.

نصب این مرحله نیاز به ۲ نفر دارد که انتهای کار توسط یک نفر در محل خود نگه داشته شود و نصب و نگهداری ابتدای قطعه توسط نفر دیگر انجام می‌شود.

برای بالا بردن دقت اجرا از متر لیزری استفاده کنید. خط لیزر متر باید مماس بر لبه بالایی قطعه باشد.

توجه

شکل ۳۶

شکل ۳۵

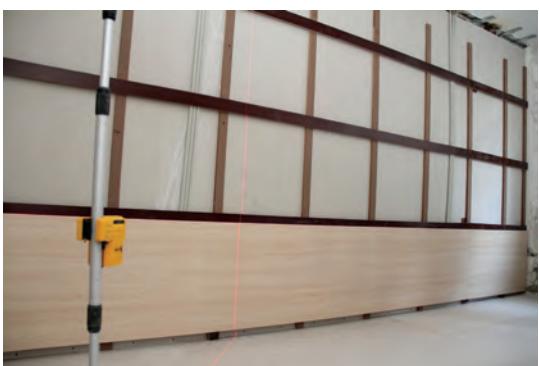
شکل ۳۸

شکل ۳۷

شکل ۴۰

شکل ۳۹

پس از نصب قطعه ۶۰ سانتی‌متری ردیف اول، برای کنترل فاصله ۳ سانتی‌متری میان قطعات، از قطعات شابلون به ارتفاع ۳ سانتی‌متر استفاده می‌شود. این قطعات در فاصله حدود ۱ تا $1/5$ متری از یکدیگر قرار می‌گیرند. اندازه قطعات فاصله نگهدار ۱۵ سانتی‌متر طول، ۳ سانتی‌متر ضخامت (در اینجا ارتفاع) و ۱۶ میلی‌متر عرض است.

شکل ۴۲

شکل ۴۱

اتصال قطعات ردیف‌های بعدی روی زیرسازی مانند ردیف اول انجام می‌گیرد.

شکل ۴۴

شکل ۴۳

شکل ۴۶

شکل ۴۵

شکل ۴۸

شکل ۴۷

نصب سومین ردیف نیز با استفاده از فاصله نگهدارها انجام می‌شود.

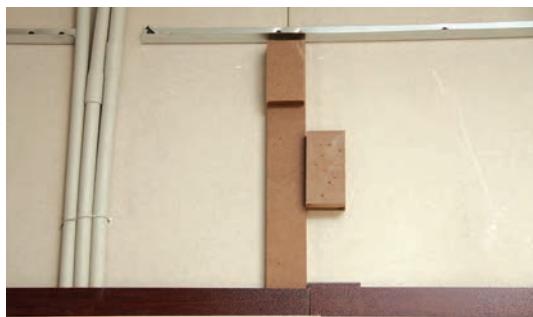

شکل ۵۰

شکل ۴۹

برای یکسان‌سازی آخرین قسمت‌های قطعات زیرسازی عمودی، قطعاتی با ضخامت مساوی با قیدهای افقی استفاده می‌شود.

شکل ۵۱

برای اتصال محکم‌تر قطعه ردیف آخر به زیر سازی، از قطعات کمکی بیشتری در کنار قیدهای عمودی که ضخامتی به اندازه مجموع ضخامت قیدهای عمودی و افقی دارند استفاده می‌شود.

شکل ۵۳

شکل ۵۲

شکل ۵۵

شکل ۵۴

در مرحله پایانی کار نیز همانند قسمت پایین ردیف اول از قطعات کمکی برای یکسان سازی ضخامت زیرسازی استفاده می‌شود.

با توجه به ارتفاع سقف، ممکن است ارتفاع قطعه آخر از سایر قطعات کوچک‌تر باشد، اما نحوه نصب آن مانند دیگر بخش‌هاست.

اجرای قرنیزهای پایین دیوار و قرنیزهای کنار سقف

در صورتی که سقف فضای دارای جزئیاتی مانند سقف کاذب باشد، پس از اجرای آن، در مرحله پایانی کار برای قرنیز بالا و پایین دیوار مطابق نقشه، از قطعات ام.دی.اف همنگ با فاصله میان قطعات استفاده می‌کنیم.

شکل ۵۷

شکل ۵۶

شکل ۵۹

شکل ۵۸

در مراحل انجام کار ممکن است روی صفحات خش ایجاد شود یا قطعات کوچکی از کناره‌ها یا روی صفحات جدا شود. در این صورت با استفاده از بتنوه‌های آماده مخصوص لکه‌گیری این قطعات که در رنگ‌های متنوع تولید می‌شود، می‌توان لکه‌گیری را انجام داد.

نکته

دیگر روش‌های متداول نصب دیوارپوش

۱) قطعات دیوارپوش بدون واسطه و به طور مستقیم به دیوار متصل می‌شوند. در این روش با استفاده از پیچ و رول پلاک نصب قطعات به دیوار انجام شده و با خزینه کردن، قسمت سرپیچ داخل نثوبان قرار می‌گیرد. در مرحله بتنوه کاری، قسمت سرپیچ (گل پیچ) بتنوه می‌شود یا روی آن پولک چسبانده می‌شود.

۱ قطعات چوبی باریکی به ضخامت ۲ و عرض ۳ تا ۵ سانتی متر و طولی متناسب با ارتفاع فضا با استفاده از میخ کوب به صورت عمودی روی دیوار با استفاده از میخ کوب قرار گرفته و سپس قطعات دیوار کوب روی آنها نصب می شود. در این روش فاصله قطعات چوبی طوری تنظیم می شود که لبه قطعات دیوار کوب برای کوبیدن میخ روی آن قرار می گیرد.

در روشی دیگر می توان از تخته های کوتاه $15 \times 2 \times 2$ سانتی متری برای قطعات افقی، که به دیوار پیچ می شود استفاده کرد و تخته های عمودی $300 \times 3 \times 2$ سانتی متری را روی آنها و صفحات دیوار کوب را روی تخته های عمودی میخ کوب کرد. همان طور که در نقشه ها می بینید قطعات MDF معمولاً به صورت یکپارچه نصب نمی شوند و در بسیاری از آنها در فاصله میانشان ورق های فلزی یا ام.دی.اف قرار داده می شود. در بیشتر موارد همانند شیوه ای که آموزش داده شده، قطعات ام.دی.اف روی قطعه چوبی زیر کار قرار می گیرند اما گاهی از روش های زیر نیز استفاده می شود.

۱ در وسط لبه کناری (ضخامت ۱۶ میلی متر) قطعه ام.دی.اف یک شیار به عمق یک سانتی متر برای عبور دادن ورق های فلزی نازک ایجاد می کنند.

۲ لبه ورق های ام.دی.اف را از سمتی که به دیوار وصل می شود به اندازه 3×6 میلی متر، دو راهه زده و ورق را در سمت پشت در قطعه ام.دی.اف قرار می دهیم.

اجرای پوشش ستون ها با قطعات ام.دی.اف

در پوشش ستون ها، قطعات طولی ام.دی.اف را به صورت دو به دو، با توجه به ارتفاع و عرض ستون برش می زنیم تا هم دیگر را پوشش دهند. مثلاً برای پوشش یک ستون با مقطع مربع به ابعاد 20×20 سانتی متر، دو قطعه به عرض ۲۰ سانتی متر و هم ارتفاع با ستون، برش داده می شوند و برای پوشش ضخامت این دو قطعه، به اندازه دو برابر ضخامت آنها به عرض دو قطعه دیگر اضافه می کنیم.

در ادامه برای پوشاندن گوشه های کار می توان از پروفیل های L شکل یا تاشو استفاده کرد.
برای نصب پروفیل ها می توان از چند میخ اس کا (SK) یا چسب استفاده کرد.

شاپیستگی اجرای دیوارپوش چوبی

شرح کار:

آمادهسازی کارگاه، رولوه سطح دیوار و تعیین مقدار مواد، کنترل شاقولی بودن دیوار، تسطیح دیوار و کنترل مسیرهای تأسیساتی، برش قطعات طبق اندازه دیوار و نقشه، نصب قطعات زیرسازی، نصب قطعات روسازی و قرنیزها، پردازش نهایی

استاندارد عملکرد:

اجرای دیوارپوش چوبی طبق نقشه های فاز ۱ و ۲ و جزئیات نقشه های shop drawing، نشریه ۵۵ و ۹۲ سازمان برنامه و بودجه، مبحث ۵ مقررات ملی ساختمان و استانداردهای سازمان ملی استاندارد.

شاخص ها:

دروندادی: رعایت ایمنی در برش قطعات چوبی، انتخاب صحیح ابزار
فرایندی: انجام مراحل با ترتیب مناسب، برش قطعات مطابق نقشه، کنترل درزها و اتصالات، پردازش نهایی
محصول: اجرای یک دیوارپوش شاقولی با اتصالات پایدار و درزهای مناسب به مساحت حدود ۵ متر مربع

شرایط انجام کار :

شرایط مکان: کارگاه تربیتات چوبی پارچه ای

زمان: ۸ ساعت کاری

ابزار و تجهیزات:

وسایل درودگری و بنایی، شاقول، ریسمان، شمشه، فرغون، استانبولی، بیل، ماله، دستگاه اره فارسی بر، قلم مو، در صورت نیاز به زیرسازی (شن، ماسه، سیمان، آب) کمپرسور هوا، تفنگ میخ کوب، چوب چهارتاش، صفحات امدی اف، متالیزری، میخ SK، بتونه لکه گیری، ابزار علامت زنی

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	رولوه کردن سطح دیوار، تعیین مقدار مواد اولیه، تسطیح دیوار و کنترل مسیرهای تأسیساتی	۲	
۲	نصب قطعات چوبی زیر کار	۲	
۳	نصب قطعات چوبی رو کار	۲	
۴	نصب قرنیزها و تنظیم و پرداخت نهایی	۲	
	شاپیستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مدیریت مواد و تجهیزات، مدیریت کیفیت، مسئولیت پذیری، مدیریت زمان و رعایت ایمنی	۲	
میانگین نمرات			
* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.			

پودمان ۳

جداکننده چوبی

واحد یادگیری ۳

شاپستگی اجرای جدا کننده چوبی

آیا تا به حال پی برد هاید

- یک جدا کننده چوبی (پارتیشن) چه خصوصیاتی دارد؟
- معمولاً در چه فضاهایی برای جداسازی، از پارتیشن‌های چوبی استفاده می‌شود؟
- چه نوع چوبی برای ساخت جدا کننده‌های چوبی مناسب است؟
- ساخت و نصب جدا کننده‌های چوبی شامل چه مراحلی است؟

استاندارد عملکرد

پس از اتمام این پودمان هنرجویان قادر خواهند بود که از مواد اولیه مورد نیاز مانند چوب، پارچه و سایر لوازم و ابزار مورد نیاز با توجه به طرح و نقشه، پارتیشن و پاراوان ساده بسازند و در محل نصب کنند.

مقدمه ۴

برای ایجاد یا تقسیم‌بندی فضاهای مختلف از پارتیشن یا جدا کننده استفاده می‌شود. این تقسیم‌بندی‌ها به روش‌های مختلفی به صورت دائم و موقت انجام می‌شود. تقسیم‌بندی ثابت، مانند دیوارهای جدا کننده که برای تغییر یا جابه‌جایی باید تخریب شوند، اما جدا کننده‌های موقت به راحتی قابل تغییر و جابه‌جایی هستند. جدا کننده‌های چوبی نیز در دو حالت ثابت و متحرک ساخته شده و به کار برد می‌شوند. جدا کننده متحرک یا پاراوان بسیار رایج و پرکاربرد است که در منازل مسکونی و ادارات و سایر اماکن استفاده می‌شود. در این پودمان از کتاب انواع جدا کننده‌های چوبی، معرفی و روش ساخت و نصب آنها توضیح داده شده است. برای پروژه کارگاهی نقشه‌های فنی یک پاراوان سه لنگه با پوشش پارچه‌ای ارائه می‌شود که مراحل ساخت آن به همراه تصویر شرح داده شده و ساخته می‌شود.

جدا کننده‌های چوبی

انتخاب کرد که علاوه بر جداسازی، فضای اضافه‌ای نیز برای مایجاد کند؛ مانند جدا کننده‌هایی که در دو طرف، دارای فضایی برای قرار دادن وسایل تزیینی، دکوراتیو و یا کتاب هستند. پارتیشن می‌تواند علاوه بر جداسازی فضاء، دید فضای دیگر را محدود کند و یا بدون محدودیت در دید، فضای را تقسیم کند همان‌طوری که در شکلهای زیر دیده می‌شود، پارتیشن می‌تواند نقش جاکتابی را یافا کرده و قفسه‌ای دکوراتیو باشد و هم زمان نقش جدا کنندگی فضای اینز به خوبی به عهده بگیرد (شکل‌های ۱ تا ۷).

جدا کننده چوبی با توجه به سبکی و تنوع بسیار زیاد از نظر طرح و کاربرد، یکی از پرطرفدارترین نوع پارتیشن‌ها تقسیم کننده‌های فضایی است که از آن در فضاهای اداری، مسکونی و ... استفاده می‌شود. هرگاه نیاز داشته باشیم از یک فضای در ساختمان با چند کاربری مختلف استفاده کنیم، می‌توانیم یک فضای بزرگ را به چند قسمت تقسیم کنیم به‌طوری که این قسمت‌ها به‌طور کامل از هم جدا نشوند بلکه تنها عملکردشان با یکدیگر متفاوت باشد. این جداسازی به وسیله پارتیشن یا همان جدا کننده صورت می‌گیرد. با یک انتخاب هوشمندانه می‌توان پارتیشنی

شکل ۳- پارتیشن با کابینت

شکل ۲- پارتیشن جاکتابی

شکل ۱- پارتیشن با محل قراردادن اشیا

شکل ۷- پارتیشن اتاق خواب
با جاکتابی

شکل ۶- پارتیشن
دکوراتیو و جاکتابی

شکل ۵- پارتیشن
در کنار راه پله

شکل ۴- پارتیشن
دکوراتیو

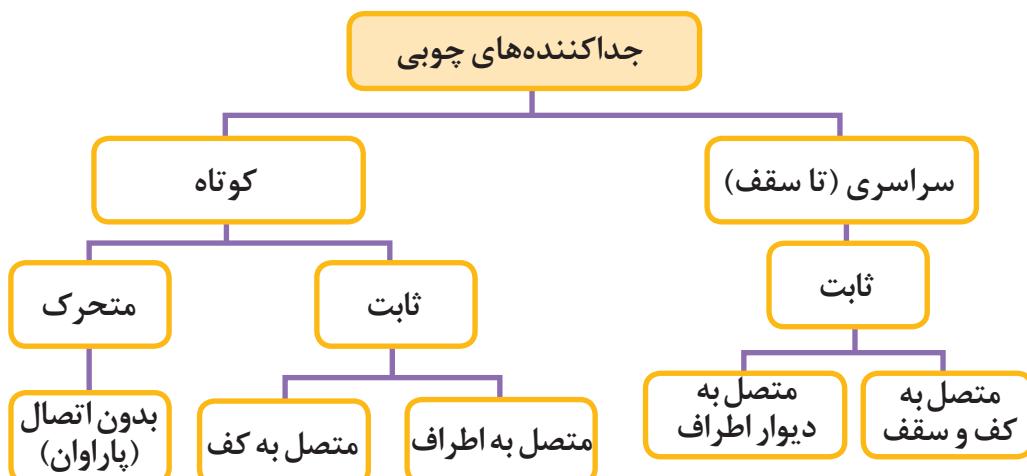
مواد اولیه در ساخت جدا کننده‌های چوبی

در اینجا منظور از چوب، چوب خام و سایر فراوردهای صفحه‌ای فشرده حاصل از چوب است که با آنها می‌توان قاب پارتیشن و یا تمامی قسمت‌های آن را ساخت.

ترکیب مواد اولیه در ساخت پارتيشن، تنوع در طرح و رنگ را افزایش داده و می‌تواند نظر استفاده کنندگان را به خود جلب کند و همچنین می‌توان با تغییرات اندکی در مواد اولیه که سطح پارتيشن را پوشش می‌دهد، قیمت تمام شده محصول را کاهش داد تا صرفه اقتصادی نیز داشته باشد. به طور کلی قاب پارتيشن را از هر نوع که باشد، می‌توان از چوب خام یا فراورده‌های مرکب چوب مانند ام دی اف، تخته خردہ چوب، تخته چندلایه و ... ساخت و برای پوشش سطح آن نیز می‌توان علاوه بر مواد ذکر شده، از پارچه، کاغذ رنگی، کاغذ شفاف، شیشه‌های ساده، مات و رنگی و نیز صفحات مشبک چوبی و فلزی و مانند آنها استفاده نمود.

انواع جداکننده‌های چوبی

جداکننده‌های چوبی از نظر ارتفاع، نوع نصب، روش استقرار و کیفیت مواد اولیه انواع مختلفی دارند که در نمودار زیر به آنها اشاره شده است.

انواع جداکننده از نظر ارتفاع

پارتيشن بلند یا سراسری: دیوارهای جداکننده از نظر ارتفاع به دو بخش سراسری و کوتاه تقسیم می‌شوند. نوع سراسری تمام فاصله سقف تا کف را پوشش می‌دهد، دید را کاملاً محدود کرده و می‌تواند تا اندازه‌ای محدودیت به وجود بیاورد و کاربری فضای را نیز تغییر می‌دهد. دیوارهای جداکننده معمولاً برابر نبوده از کف تمام شده تا سقف فضاهای داخلی را از هم جدا نمایند. با توجه به ماهیت کاربردی، این نوع جداکننده‌ها معمولاً به طور ثابت استفاده شده و قابلیت جابه‌جایی ندارند و مانند دیوارهای اصلی قابلیت ایجاد در، پنجره و قفسه‌بندی را نیز دارند (شکل‌های ۸ و ۹).

شکل ۸- پارتيشن سراسری شیشه‌ای

مدیر یک سازمان یا اداره می‌تواند تمام کارکنان خود را به طور مستقیم زیرنظر داشته باشد. پارتیشن نوع کوتاه چون از دو یا سه طرف ثابت می‌شود، می‌توان پنجره و قفسه‌بندی نیز در آن ایجاد کرد یا به آن افروزد. به دیوارهای جدا کننده کوتاه، دیوارک نیز گفته می‌شود (شکل‌های ۱۰ تا ۱۲).

پارتیشن کوتاه : ارتفاع پارتیشن، کوتاه‌تر از ارتفاع سقف است و به صورت ثابت به کار گرفته شده و معمولاً در ادارات و سازمان‌ها استفاده می‌شود؛ به طوری که کاربران ممکن است در حالت نشسته یکدیگر را نبینند اما در حالت ایستاده با توجه به ارتفاع جدا کننده، می‌توانند یکدیگر را مشاهده کنند. با استفاده از این نوع جدا کننده‌ها در ادارات و سازمان‌ها،

شکل ۱۱- پارتیشن با در و پنجره

شکل ۱۰- پارتیشن شفاف

شکل ۱۲- پارتیشن جدا کننده اتاق کودک با در و پنجره

پارتیشن متحرک یا پاراوان: نوع دیگری پارتیشن وجود دارد که ارتفاع آن کوتاه است و به صورت متحرک از آن استفاده می‌شود. این نوع پارتیشن به پاراوان معروف است و کاربرد تربیتی نیز دارد و از نظر قرارگیری در محل، قابل تنظیم است. پاراوان خاصیت جابه‌جایی و جمع شدگی نیز دارد. اگر بخواهیم فضای یک اتاق را بدون ساخت و ساز جدا کنیم، یکی از بهترین راهکارها استفاده از پاراوان یا دیوارک است. پاراوان یا دیوارک یکی از تفکیک‌کننده‌های ساده و زیبا است که به راحتی می‌توان به وسیله آن بخشی از فضای یک اتاق را جدا کرد. کلمه پاراوان از یک کلمه فرانسوی به نام پاراونت، به معنی پرده گرفته شده است.

در سرتاسر جهان برای طراحی داخلی استفاده می‌شوند. نخستین نمونه‌های پرده‌ی کاربردی تر بوده است. در دوران باستان، برای ایجاد حریم شخصی و نیز ایجاد فضایی در اتاق برای لباس پوشیدن استفاده می‌شده‌اند. همچنین برای پوشاندن چیزهایی مانند ورودی آشپزخانه، کاربرد دارند. از آنجایی که بیشتر پرده‌های شامل تزیین‌های چشمگیر هنری هستند، می‌توان از آنها به عنوان وسیله‌ی تزیینی استفاده کرد (شکل‌های ۱۳-۱۸).

به عبارتی دیگر، دیواری که از تخته و یا پارچه ساخته می‌شود و با آن قسمتی از اتاق، مغازه و ... را می‌توان از قسمت دیگر جدا کرد، به پاراوان علاوه بر دیوارک، پرده‌ی نیز گفته می‌شود. پاراوان از چند قاب تشکیل می‌شود که با لولا یا سایر لوازم به یکدیگر متصل می‌شوند و شکل آن به صورت یک دیوار متحرک است. پرده‌های از چوب، پارچه و مواد گوناگون دیگری ساخته می‌شوند. نخستین نمونه‌های آن در چین باستان استفاده می‌شده و سپس به شرق آسیا، اروپا، و سرتاسر جهان گسترش یافته است. اگرچه پرده‌های در چین باستان ریشه دارند، ولی امروزه

شکل ۱۴- پاراوان چوبی

شکل ۱۳- پاراوان طرح حصیری

شکل ۱۶- پاراوان با قاب عکس

شکل ۱۵- پاراوان با پرده کرکره

شکل ۱۸- پاراوان با مشبک

شکل ۱۷- پاراوان با کاغذ کالک

ویژگی‌های جدا کننده چوبی

- سبک است و یک نفر می‌تواند آن را جابه‌جا کند و نوع ثابت آن، چون جزء دیوارهای باربر محسوب نمی‌شود، بنابراین وزن اضافی به ساختمان تحمیل نمی‌کند.
- سریع ساخته و تولید می‌شود زیرا قاب آن چوبی بوده و برای پوشش سطح آن نیز از مواد اولیه متنوع و همچنین از پنلهای آماده می‌توان استفاده کرد.
- با توجه به امکان استفاده از مواد اولیه متنوع در ساخت جدا کننده‌ها، طیف وسیعی از طرح و زیبایی را می‌توان با این نوع جدا کننده خلق نمود.
- جدا کننده‌های چوبی متحرک را می‌توان به راحتی جمع نمود و پس از جابه‌جایی دوباره آن را باز کرده و در محل جدید قرار داد.
- استفاده بهینه از فضای را در پی خواهد داشت؛ زیرا علاوه بر اینکه فضا را به گونه دلخواه تقسیم می‌کند، ضخامت بسیار کمی دارد و فضای اندکی را اشغال می‌کند.

ویژگی‌های جدا کننده چوبی

می‌توان پوشش سطح آنها را نیز کامل کرد (شکل ۲۰).

در ساخت قاب پاراوان می‌توان از انواع اتصالات مختلف استفاده نمود که ساده‌ترین آنها کاربرد پیچ است. برای محکم کردن و جلوگیری از لق زدن، از بست گونیابی نیز استفاده می‌شود (شکل ۲۱).

ساخت جداکننده(پارتیشن)

جداکننده‌های چوبی را می‌توان در محل پروژه مطابق با نقشه‌های موجود ساخت و یا به صورت پیش ساخته تولید و در محل نصب کرد. به طور معمول قاب اصلی پارتیشن‌ها (شکل ۱۹) در کارگاه و یا در تولید انبوه در کارخانجات ساخته شده و پس از نصب در محل،

برای اینکه بتوان از قطعات سبک نیز در پوشش سطح قاب استفاده کرد باید فاصله قیدهای عمودی و افقی آن را با ابعاد قطعه مورد نظر هماهنگ کرد.

نکته

شکل ۲۰- قاب ساخته شده ساده

شکل ۱۹- ساخت قاب پارتیشن

شکل ۲۱- اتصال با بست گونیابی

فکر کنید

مواد اولیه مورد استفاده در دیوارهای جداکننده چوبی کدام‌اند؟ کاربرد پارتیشن را در محیط زندگی خود و دیگر فضاهای بررسی کنید و نتایج آن را در کلاس به هنرآموز خود ارائه دهید.

نصب جداکننده(پارتیشن)

پارتیشن‌های چوبی ثابت، معمولاً روی زمین یا به دیوار اطراف محکم می‌شوند. البته می‌توان پارتیشن‌های سراسری را که تمامی فاصله میان کف تا سقف را پوشش می‌دهند، به کف و سقف و همچنین در صورت امکان به طرفین ثابت کرد.

مطابق شکل ۲۲ توسط پیچهای مخصوص به کف و سقف نیز اتصال پیدا می‌کنند. دیوارکها را که پوشش کاملی از نظر ارتفاع ندارند، می‌توان به کف و طرفین محکم کرد. در هر صورت، پارتيشن چوبی ثابت، حداقل باید به دو طرف اتصال داشته باشد تا بتوان از ایستایی آن مطمئن شد.

شکل ۲۴- اتصال به سقف و روی پیشخوان

شکل ۲۳- اتصال به کف و سقف

شکل ۲۲- نصب پارتيشن

پارتيشن‌های متحرک

همان‌طور که از نامشان پیدا است، مهم‌ترین قابلیت آنها امکان جابه‌جایی است. یعنی به سادگی روی زمین قرار می‌گیرند. این نوع پارتيشن یا پاراوان در بعضی انواع حتی

شکل ۲۶- قرار گرفتن قطعات با زاویه نسبت به هم

شکل ۲۵- پاراوان پایه دار

نکته

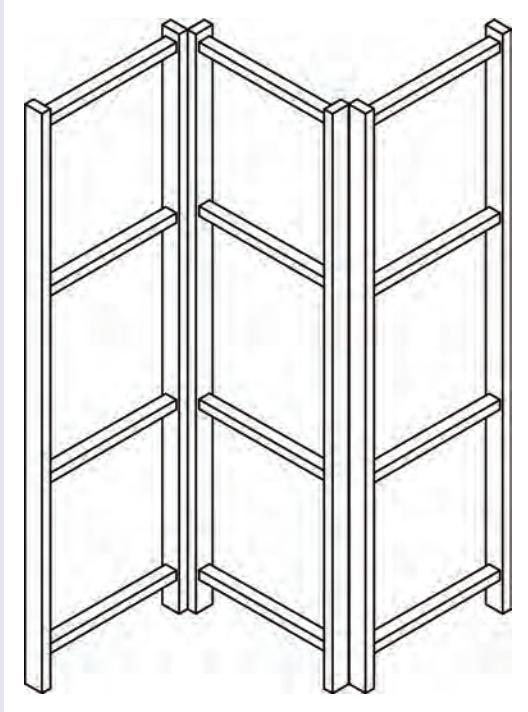
به طور معمول پاراوان‌ها، حداقل از سه تکه یا سه لنگه ساخته می‌شوند؛ زیرا پاراوان با کمتر از سه لنگه، ایستایی مطمئنی نخواهد داشت. البته تعداد قطعات پاراوان را کاربرد آن و عرض محل مورد استفاده تعیین می‌کند. بنابراین تعداد قطعات آن می‌تواند افزایش یابد، و از سه لنگه بیشتر شود، اما هرچه تعداد قطعات بیشتر باشد وزن آن بیشتر می‌شود و باید از مواد اولیه سبک‌تر استفاده کرد تا حمل و نقل و جابه‌جایی آن با اشکال مواجه نشود. در شکل ۲۷، پاراوان ۵ لنگه مشاهده می‌شود که در یک رستوران برای جداسازی سالن اصلی از ورودی انبار از آن استفاده شده و برای ایستایی بیشتر، دو قطعه کوچک نیز در کنار آن اضافه شده است تا ایستایی آن بهتر شود و در عین حال بتوان پاراوان را به طور کامل از هم باز کرد.

شکل ۲۷- پاراوان با دو قطعه کوچک کناری برای ایستایی بهتر

ساخت پاراوان سه لنگه

تعداد قطعات پاراوان در این پروژه، ۳ لنگه است (شکل ۲۸). این پاراوان به صورت سه قسمت مشابه جدا از هم ساخته شده و با استفاده از لولای ساده به هم متصل می‌شوند. اسکلت این پروژه از چوب نراد (نوعی چوب وارداتی از خانواده کاج‌ها که در بازار به چوب روسی معروف است) ساخته می‌شود. روکش یا پوشش این پاراوان از پارچه است که در پروژه‌های مختلف می‌تواند متفاوت باشد. پوشش پارچه‌ای به دلیل تنوع در طرح و رنگ و سادگی نصب انتخاب شده است. این پروژه را می‌توان به طور گروهی در هنرستان ساخت و پس از این که قطعات آماده شد، با لولا به هم وصل نمود و مورد استفاده قرار داد. قیدهای عمودی و افقی قاب را از چوب صنوبر که ارزان تر است نیز می‌توان تهیه کرد. البته چوب باید به صورت آماده شده در اختیار هنرجویان قرار گیرد.

شکل ۲۸- اسکلت پاراوان سه لنگه

- قبل از شروع به کار، لباس کار مناسب پوشیده و به نکات ایمنی توجه کنید.
- هنگام کار ازشوخی کردن بپرهیزید زیرا برای خود و دیگران خطرساز است.
- هنگام استفاده از ابزار، مراقب خود و دیگران باشید.
- برای هر کار از ابزار مناسب استفاده کنید.
- هنگام استفاده از دریل یا پیچ گوشتی شارژی از گوشی ایمنی استفاده کنید. اگر دریل دارای دسته کمکی بود، حتماً آن استفاده کنید.
- سیم دریل را بررسی کنید تا زدگی نداشته باشد. زیرا امکان برق گرفتگی و بروز شوک الکتریکی وجود دارد.
- زیر پای خود را همیشه تمیز نگه دارید تا بتوانید محکم و مطمئن در جای خود بایستید.
- ابزارهای سنگین را محکم با دو دست خود بگیرید و با آن کار کنید.
- دستان خود را به دور از قسمت‌های گردنده ابزار نگه دارید.
- قبل از توقف کامل، ابزار را به حال خود رها نکنید.
- هنگام کار به مته دست نزنید چون ممکن است پوست دستان بسوزد.
- هنگام کار با دستگاه‌های آلاینده، هواکش‌های کارگاه را روشن کنید.
- قبل از استفاده از ابزار شارژی، تمام دستورالعمل‌ها و نکات ایمنی را در باره باتری، شارژ آن و وضعیت تولید باتری مطالعه کنید.
- از قرار دادن ابزار شارژی در فضایی که دمای آن بالای ۵۰ درجه سلسیوس است، خودداری کنید. زیرا باتری آن آسیب می‌بیند.
- هیچ‌گاه اجازه ندهید تا باتری یک ابزار شارژی کاملاً خالی شود و هر زمان حس کردید قدرتش کم شده آن را شارژ کنید.
- هیچ‌گاه یک باتری با شارژ کامل را دوباره شارژ نکنید. زیرا این کار از عمر مفید باتری می‌کاهد.
- باتری را در جایی که دمای آن بین ۱۰ تا ۴۰ درجه سلسیوس است، شارژ کنید. در حالی که باتری داغ است آن را شارژ نکنید و قبل از شارژ، اجازه دهید باتری خنک شود.
- هنگامی که از ابزار شارژی (با باتری Ni MH) بیش از ۶ ماه استفاده نکرده‌اید، باید آن را شارژ کنید.

روش کار با دریل پیچ گوشتی شارژی

کارگاه که فاصله تا پریز برق زیاد است، با استفاده از این نوع ابزار نیاز به استفاده از سیم رابط نیست. سرعت کار با این ابزار مناسب است. این ابزار در انواع مختلف از نظر کارایی در بازار عرضه شده است. نوعی از این ابزار تنها برای باز کردن و بستن پیچ به کار می‌رود. نوعی دیگر دوکاره است یعنی هم به جای دریل و هم به جای پیچ گوشتی قابل استفاده است.

این ابزار در تولید محصولات چوبی به ویژه کابینت سازی و ساخت مبلمان بسیار کاربرد دارد و در اندازه‌ها، شکل‌ها، توان‌ها و کارایی‌های متنوع به چشم می‌خورد که در شکل ۲۹ چند نوع از آن مشاهده می‌شود. از این ابزار برای سوراخ کاری و باز و بسته کردن پیچ استفاده می‌شود (شکل‌های ۳۰ و ۳۱). در این ابزار از باتری قابل شارژ استفاده می‌شود و برای کار در محل‌هایی که از نیروی برق نمی‌توان استفاده کرد، مناسب است. در نقاطی از

به سادگی می‌توان پیچ‌ها را با آن باز و بسته کرد. ویرگی دیگر آن امکان تنظیم قدرت است که باعث می‌شود که پیچ به راحتی بسته شود؛ در عین حال فشار بیش از حد باعث بریدن پیچ و یا هرز شدن شکاف سر پیچ یا خراب شدن سر پیچ گوشته نمی‌شود.

نوع دیگری از این ابزار وجود دارد که تاشو است و استفاده در فضاهای کوچک را امکان‌پذیر می‌سازد. همچنین نوع چکشی آن نیز وجود دارد که بسیار پرقدرت بوده و با آن می‌توان با استفاده از متدهای الماسه دیوار را نیز سوراخ کرد. این ابزار قابلیت تغییر جهت دور را به راحتی دارد و

شکل ۲۹- بعضی از انواع دریل پیچ گوشته شارژی

شکل ۳۱- بستن پیچ

شکل ۳۰- سوراخ کاری

است و سرپیچ گوشته هنگام کار از شکاف سر پیچ خارج نمی‌شود. سر پیچ گوشته یا پیچ بند در انواع یک سر و دو سر وجود دارد که نوع دو سر آن را در شکل می‌توان دید که معمولاً استفاده بیشتری دارد. دو سر آن می‌تواند مختلف باشد، یعنی یک سر تخت و سر دیگر چهارسو و می‌تواند هردو سر چهارسو باشد (شکل‌های ۳۲ و ۳۳).

برای استفاده از دریل پیچ گوشته شارژی ابتدا باید روش کار با آن را بدانید تا نتیجه کار رضایت‌بخش باشد. برای کار با این ابزار به نکات زیر توجه کنید و زیر نظر هنرآموز و استاد کار خود با آن کار کنید:
■ از سر پیچ گوشته مناسب استفاده کنید. معمولاً از نوع چهارسو استفاده می‌شود زیرا کار با آن بسیار راحت

شکل ۳۳- سرپیچ گوشته یکسر تخت یا دوسو یک سر چهارسو

شکل ۳۲- سرپیچ گوشته یکسر تخت یا دوسو یک سر چهارسو

■ سه نظام این دریل‌ها نیاز به آچار نداشته و تعویض مته یا سرپیچ گوشی با دست انجام می‌شود. به طوری که برای بازکردن سه نظام با فشردن دکمه تغییر جهت سمت چپ، دور آن تغییر کرده و با گرفتن حلقه دور سه نظام و روشن کردن دریل، سه نظام باز می‌شود و برای بستن و سفت کردن سر پیچ گوشی در داخل سه نظام کافی است دکمه تغییر جهت سمت راست فشرده شود و مانند قبل عمل شود.

■ برای خارج کردن و تعویض باتری دو دکمه در دو جهت باتری قرار دارد که با فشردن هم زمان آنها باتری را می‌توان خارج کرد.

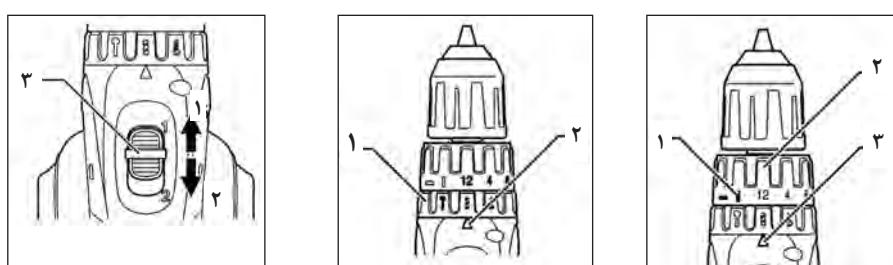
■ هنگام استفاده از مته، نشانگر باید روی علامت مته و برای استفاده از پیچ گوشی روی شماره‌هایی که برای هر پیچ قابل تنظیم است، قرار گیرد.

■ برای تغییر سرعت از دکمه مخصوص استفاده شود.

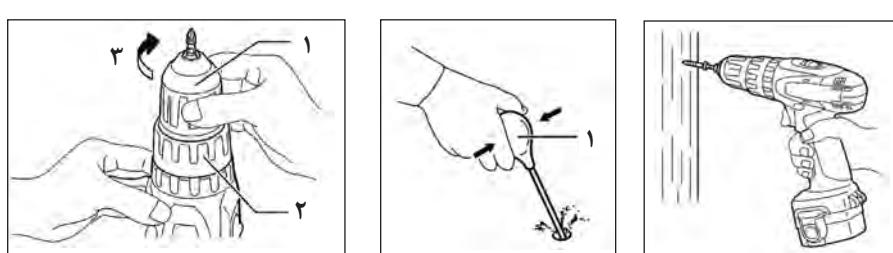
■ پس از سوراخ کاری باید ذرات چوب از داخل حفره خارج و سپس پیچ بسته شود (شکل‌های ۳۴ تا ۳۶).

شکل ۳۴

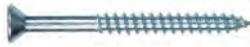

شکل ۳۵

شکل ۳۶

فهرست مواد اولیه

ردیف	نوع ماده	مشخصات	تعداد	تصویر
۱	چوب نراد روسی	۱۸۰۰ × ۶۰ × ۳۰ میلی متر	۶ عدد	
۲	چوب نراد روسی	۴۶۰ × ۵۰ × ۳۰ میلی متر	۱۲ عدد	
۳	پارچه	به عرض ۶۰	۱۲ متر	
۴	لولای ساده	سه اینچ	۶ عدد	
۵	پیچ	مخصوص چوب، به طول ۷۰ میلی متر	۵۰ عدد	
۶	ورق سنبلاده	نمود (درجه زبری) ۱۲۰ و ۱۸۰	۲ برگ	

تجهیزات

ردیف	نام ابزار	مشخصات	تصویر
۱	دریل دستی برقی	۵۰۰ وات قطر سه نظام ۱۰	
۲	دریل شارژی	۱۴ ولت با دو باتری	
۳	منه خزینه‌دار	قطر ۳ میلی‌متر	
۴	خط‌کش فلزی	۱۰۰ سانتی‌متری	
۵	گونیا	۹۰ درجه به طول ۳۰۰ میلی‌متر	
۶	تخته (بلوک) سنبلاده	چوب پنبه‌ای یا لاستیکی	
۷	اره دستی	پشت‌دار یا دم روباه	
۸	پیچ گوشتشی	تخت و چهارسو	

شکل ۳۸- تصویر مجسم ایزومتریک و نقشه‌انفجاری یک قطعه از پاراوان

شکل ۳۷- نقشه سه نمای یک لنگه (قطعه) از پاراوان بدون روکش پارچه‌ای

مراحل اجرای پروژه

آماده سازی قطعات

ابتدا قطعاتی را که برای ساخت پاراوان تهیه شده‌اند، در دسترس قرار دهید(شکل ۳۹). این قطعات همان طوری که در فهرست مواد نوشته شده بود، باید آماده شوند، یعنی اندازه‌های آنها باید دقیقاً مطابق نقشه بوده و همچنین کاملاً گونیا باشند.

شکل ۳۹- قطعات پاراوان (۲ قيد طولی و ۴ قيد عرضی)

هنرجویان عزیز به گروههای ۴ تا ۵ نفره تقسیم شوید و با یکدیگر بحث کنید که چرا باید تک تک قطعات پروژه به طور دقیق و گونیا شده تهیه شوند؟ نتیجه کار را پس از ۱۵ دقیقه در کلاس ارائه دهید.

بحث گروهی

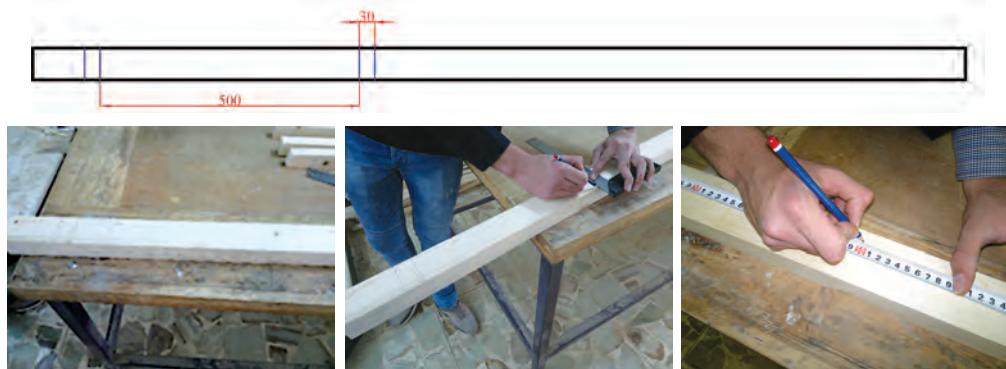
خط کشی

ابتدا یکی از قطعات بلند را برداشته و از طرف پایین با متر به اندازه ۱۰۰ میلی‌متر جدا کرده و یک خط بکشید. سپس به اندازه عرض قطعات افقی که ۳۰ میلی‌متر است، از خط قبلی علامت زده و خطی دیگر بکشید (شکل ۴۰).

شکل ۴۰- اندازه گیری و خط کشی محل نصب قید پایین پاراوان

از خطهای کشیده شده ۵۰۰ میلیمتر با متر اندازه گرفته و علامت بزنید و مشابه مرحله قبل یک خط بکشید. سپس به فاصله ۳۰ میلیمتر مطابق شکل، یک خط به موازات خط قبلی ترسیم کنید (شکل ۴۱).

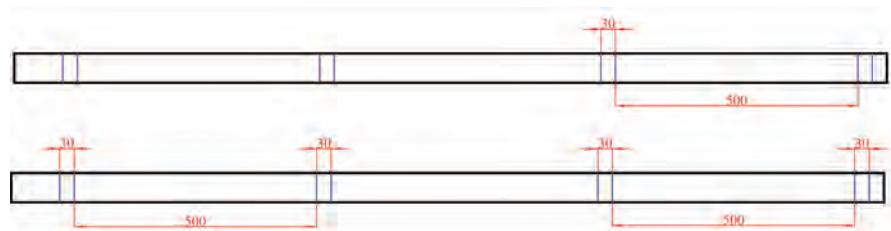
شکل ۴۱- اندازه‌گذاری و خط کشی محل قید افقی دوم

از سر دیگر چوب شروع کرده و ۳۰ میلیمتر اندازه زده و یک خط بکشید و همین طور خط دیگری به فاصله ۳۰ میلیمتر، موازی خط قبلی ترسیم کنید (شکل ۴۲).

شکل ۴۲- اندازه‌گیری و خط کشی محل قید بالای پارواون

از خطی که در مرحله قبل کشیده بودید، ۵۰۰ میلیمتر با متر اندازه گرفته و با مداد علامت بزنید. به فاصله ۳۰ میلیمتر یک علامت دیگر بزنید. با استفاده از گونیا این دو خط را ترسیم کنید (شکل ۴۳). در شکل خطوط عرضی ترسیم شده محل قرار گرفتن قیدهای افقی به طور کامل نمایش داده شده است.

شکل ۴۳- ترسیم کامل خطوط محل قرار گیری قیدهای افقی بر روی قید طولی

پس از اینکه خط کشی کامل شد با استفاده از گونیای 90° درجه خطوط کشیده شده را دور بچرخانید، یعنی روی دو ضخامت و روی دیگر چوب نیز خطوط انتقال داده شود. همچنین برای سرعت و دقت بیشتر در کار می‌توانید از اندازه‌های یک قطعه چوب برای قطعه چوب دیگر استفاده کرده و آن را با گونیا به قطعه دیگر منتقل کنید. با توجه به اینکه این دو قطعه دارای خط کشی‌های یکسان هستند این کار بسیار در بالا بردن دقت انجام کار مفید است(شکل ۴۴).

شکل ۴۴– خط کشی و انتقال اندازه‌ها به ضخامت چوب

پس از اینکه اندازه‌ها و خط کشی‌ها بر روی قطعه کار دوم نیز منتقل شد خط کشی را دور ضخامت قطعه و روی دیگر قطعات با گونیا و مداد ترسیم کنید(شکل ۴۵).

شکل ۴۵– انتقال اندازه‌ها به قطعه دوم

پس از این که خط کشی‌های محل استقرار قیدهای افقی تمام شد، با استفاده از متر، وسط دو خط را که 15 میلی‌متر است، در همه قسمت‌ها اندازه زده و با گونیا خطی میان آنها ترسیم کنید(شکل ۴۶).

شکل ۴۶– اندازه‌گیری بین دو خط و خط کشی خط میانی

همان‌طور که از نقشه‌های پاراوان مشخص شده است، قیدهای افقی که هریک 460 میلی‌متر طول دارند و باید دقیقاً با هم برابر باشند، باید بین دو خطی که ترسیم شد به گونه‌ای قرار بگیرند که از نظر عرضی کاملاً در وسط باشند. یعنی با توجه به اینکه عرض قیدهای عمودی 60 میلی‌متر و عرض قیدهای افقی 50 میلی‌متر است، باید از هر طرف 5 میلی‌متر به طور مساوی به طرف داخل قرار بگیرند (شکل ۴۷).

چون قیدهای عمودی به قیدهای افقی با پیچ اتصال داده می‌شوند، با استفاده از دستگاه منگنهزن، دو منگنه موقت در هر طرف قیدها مانند شکل‌های ۴۸ تا ۵۲ بزنید تا در محل خود ثابت شده و هنگام پیچ کردن حرکت نکنند. البته پس از اتصال دائم قطعات، منگنه‌ها را کشیده و از محل خود خارج می‌کنیم.

شکل ۴۸- منگنه زدن قید

شکل ۴۷- استقرار قید افقی بر روی قید طولی

شکل ۵۰- منگنه زدن قید دوم

شکل ۴۹- زدن دو منگنه روی قید اول

شکل ۵۲- اتصال موقت قطعات پاراوان

شکل ۵۱- اتصال موقت یک طرف قیدها

سوراخ‌کاری

در این مرحله باید قطعات به یکدیگر متصل شوند. برای اتصال از پیچ ۷۰ میلی‌متری استفاده می‌شود. جای قرار گرفتن پیچ باید سوراخ شود. قطر سوراخ باید با قطر جان پیچ (قطر محور اصلی پیچ بدون در نظر گرفتن دندنه) برابر باشد. تا پیچ در چوب پیچیده شده و آن را نشکافد. انتهای پیچی که در اینجا استفاده می‌شود، به شکل مخروطی است و باید

نوك مته است. مته را در محل علامت گذاري شده قرار دهيد و سوراخ کنيد. سپس يك سوراخ ديگر در کنار آن بزنيد (شکل ۵۴). در شکل ۵۵ دو سوراخ کنار هم که خزينه شده مشاهده می شود. تمام قسمت هارا که از قبل علامت زده ايد سوراخ کنيد. دقت داشته باشيد که دريل را طوري نگه داريد که مته کاملاً عمود بر سطح باشد.

پس از اين که تا آخر بسته شد، سر پيچ با چوب همسطح شود. برای اينکار از مته های خزينه دار مانند شکل ۵۳ استفاده می شود که در يك مرحله سوراخ کاري، چوب را خزينه هم می کند. برای هر طرف، از ۲ عدد پيچ استفاده می شود زيرا محکم تر است و پس از نصب، قيد افقی در جاي خود نمي چرخد. خطوطی را که در وسط دو خط کشیده بوديد، محل سوراخ کاري يعني قرار گرفتن

شکل ۵۵- دو سوراخ در کنار هم

شکل ۵۴- سوراخ کاري جاي پيچ دوم

شکل ۵۳- سوراخ کاري با مته خزينه دار

با استفاده از پيچ گوشتي دستي (شکل ۵۶) يا شارژي يا حتی دريل معمولی (شکل ۵۷) می توانيد پيچ ها را در جاي خود محکم ببنديد. برای اينکه در هنگام استفاده از پيچ گوشتي به قطعه کار مسلط باشيد، می توانيد آن را روی زمين بگذاري و از بالا پيچ کنيد و يا اينکه آن را روی ميز کار قرار داده و به صورت افقی يا جانبي پيچ ها را محکم کنيد (شکل ۵۸).

شکل ۵۸- بستن پيچ در حالت افقی

شکل ۵۷- بستن پيچ با دريل

شکل ۵۶- بستن پيچ با بيج گوشتي دستي

از اتصالات متنوعی برای اين کار می توان استفاده کرد. مانند اتصال دوبل، کام و زبانه و پيچ، که در اينجا برای سادگی انجام کار و امكان انجام آن در همه هنرستان ها، از پيچ استفاده شده است.

نکته

در شکل ۵۹ یکی از قطعات پاراوان که ساخت آن تمام شده است، مشاهده می‌شود. ساخت هر چند قطعه که لازم باشد به همین ترتیب انجام می‌شود. هنرجویان می‌توانند هر کدام یک قطعه بسازند و در نهایت با توجه به کاربرد، سه قطعه یا بیشتر را با لولا به هم متصل کنند. حالا باید با سنباده، قطعه کار را سنباده زد. توجه داشته باشید که علاوه بر سطوح چوب، تیزی لبه‌ها را هم باید از بین برد (شکل ۶۰).

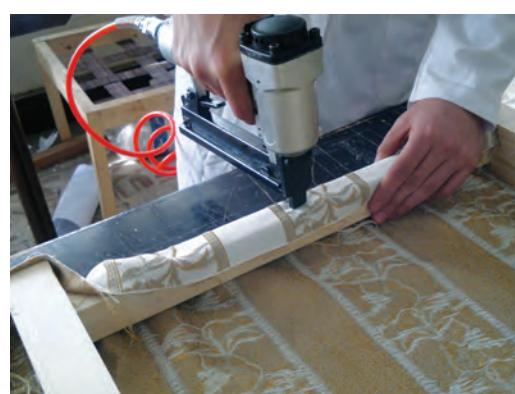
شکل ۶۰- سنباده زدن و گرفتن تیزی لبه‌ها

شکل ۵۹- یک قطعه از قاب پاراوان کامل

به پشت قید برگردانده و روی آن مانند شکل ۶۱ منگنه بزنید. این کار را از یک طرف شروع کرده و به طرف دیگر ادامه دهید (شکل‌های ۶۲ و ۶۳). پارچه را کشیده و تنظیم کنید و پشت آن را نیز منگنه بزنید به طوری که پارچه چین و چروک نداشته باشد و کاملاً صاف قرار گیرد (شکل ۶۴). در شکل ۶۵ یک لنگه از پاراوان به طور ایستاده مشاهده می‌شود.

قطعه ساخته شده را به روش‌ها و با استفاده از مواد مختلف می‌توان پوشش داد. استفاده از گره‌چینی، صفحات منبت شده، تخته چندلایه نازک و ساده، صفحات پلکسی گلاس، کاغذ رنگی، کاغذ کالک، صفحات مشبك و... گرینه‌های موجود هستند اما در اینجا از پارچه استفاده می‌شود. برای این کار پارچه را که به اندازه بریده‌اید، روی میز قرار داده و قطعه کار را روی آن قرار دهید. لب پارچه را

شکل ۶۲- ادامه منگنه زنی

شکل ۶۱- شروع منگنه زنی پارچه

شکل ۶۵- یک قطعه
کامل پاراوان

شکل ۶۴- پارچه صاف
شده

شکل ۶۳- منگنه زنی
گوشة مخالف

علامت زده (شکل ۶۶) و با استفاده از گونیا خط بکشید (شکل ۶۷). این فاصله نصب لولا از ابتدا و انتهای پاراوان است. لولای انتخاب شده را مانند شکل ۶۸ در کنار خط گذاشته و با طرف دیگر لولا روی قطعه کار علامت بزنید و با گونیا خط کشی کنید (شکل ۶۹). این کار را برای طرف دیگر نیز انجام دهید.

پس از اینکه سه تکه پاراوان که مراحل ساخت آنها یکسان است، ساخته و آماده شد، باید با استفاده از لولا آنها را به یکدیگر متصل کرد. هر قطعه از پاراوان با ۲ لولای ساده یا تخت به قطعه دیگر وصل می‌شود بنابراین سه قطعه پاراوان، با ۴ تا ۶ عدد لولا به یکدیگر متصل می‌شوند. ابتدا به فاصله ۲۰۰ میلی‌متر از بالا و پایین

شکل ۶۷- خط کشی جای لولا

شکل ۶۸- عاندازه گیری محل لولا

شکل ۶۹- خط کشی با گونیا

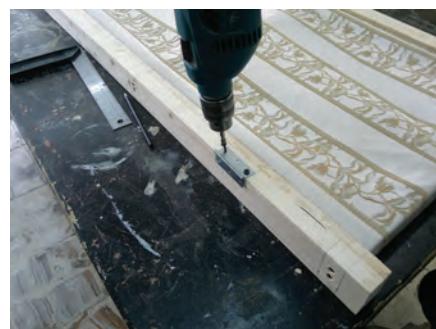
شکل ۷۰- خط کشی با استفاده از لولا

مونتاز مبلمان

شکل ۷۰- بستن پیچ اول لولا

بعد از اینکه محل نصب لولاهای مشخص شد، باید آنها را با پیچ به قیدهای عمودی نصب کرد (شکل‌های ۷۰ و ۷۱). هر لولا با ۳ پیچ محکم می‌شود (شکل ۷۲). پس از اینکه یک برگه لولا بسته شد، برگه دیگر به قطعه دیگر پاراوان بسته می‌شود. البته برای هر ۲ لولا این کار را باید انجام داد و سپس دو لولای دیگر؛ تا ۴ لولا بسته شوند (شکل‌های ۷۳ تا ۷۷).

شکل ۷۱- بستن پیچ دوم

شکل ۷۲- محکم کردن برگه اول لولا با ۳ پیچ

شکل ۷۳- بستن برگه دیگر لولا

شکل ۷۵- دو پیچ بسته شده

شکل ۷۴- بستن پیچ دوم برگه دوم لولا

شکل ۷۷- بستن لولای آخر

شکل ۷۶- بستن کامل پیچ ها

پس از آماده شدن کار می توانید آن را در محلی که از قبل پیش بینی کرده بودید، قرار دهید(شکل ۷۸).

شکل ۷۸- قرار دادن پاراوان در محل مصرف

برای دوام و زیبایی بیشتر چوب معمولاً آن را رنگ می کنند که بهدلیل تنوع بسیار زیاد و طولانی بودن در اینجا به آن پرداخته نشده و هنرجویان می توانند زیر نظر هنرآموز خود از رنگ های شفاف مانند سیلر و کیلر و یا از رنگ های پوششی مانند رنگ های روغنی ساختمانی برای رنگ کاری پاراوان با قلم موهای معمولی استفاده کنند.

نکته

شايسٽگي اجري جداكننده چوبی

شرح کار:

بررسی و کنترل نقشه‌ها بازدید از فضا و رلوه آن، تعیین مواد اولیه مورد نیاز، ساخت سازه اصلی کار، اتصال قطعات پوشش دهنده به سازه اصلی طبق اتصالات تعیین شده، پرداخت نهایی طبق مندرجات در نقشه

استاندارد عملکرد:

اجراي جداكننده‌هاي چوبی طبق نقشه‌های فاز ۱ و ۲ و جزئيات نقشه‌های shop drawing، نشریه ۵۵ و ۹۲ سازمان برنامه و بودجه و استانداردهای سازمان ملی استاندارد

شاخص‌ها:

دروندادی: رعایت ایمنی موقع برش قطعات، استفاده از ماسک موقع رنگ کردن و برش قطعات، مدیریت منابع و مصالح، دفع مناسب ضایعات.

فرایندی: کنترل نقشه‌ها، بازدید از فضا، ساخت شاسی و سازه اصلی کار، اتصال رویه به سازه، کنترل نهایی محصول: ساخت و اجرای یک جداكننده چوبی ۳ تکه مطابق نقشه‌ها و جزئيات اجرائي

شرایط انجام کار :

شرایط مکان: کارگاه تزیینات چوبی پارچه‌ای

زمان: ۸ ساعت کاری

ابزار و تجهیزات:

اره فارسی بر، دستگاه منگنه زن دستی و بادی، کمپرسور هوا، دریل برقی، پیچ گوشتی شارژی، متنه خزینه‌دار، پارچه رومبلی، سنباده، پیچ چوب، چسب چوب، سنباده، لولای تخت، پیچ گوشتی ۴ سوی دستی، گونیای فلزی، لوازم درودگری، پروفیل چوبی، چکش فلزی و لاستیکی، میخ کوب دستی، ابزار علامت‌زنی

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	بررسی و کنترل نقشه و جزئيات و تعیین مقدار مواد اولیه	۲	
۲	خط کشی و ساخت قطعات شاسی زیر کار	۲	
۳	اتصال قطعات و نصب لولا	۲	
۴	نصب پارچه و پرداخت و تنظیم پارچه	۲	
	شايسٽگي‌هاي غيرفنی، ايمني، بهداشت، توجهات زیست محیطي و نگرش: مدیریت مواد و تجهیزات، مدیریت کیفیت، مسئولیت پذیری، مدیریت زمان و رعایت ایمنی	۲	
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

پو دمان ۴

مبلمان چوبی

واحد یادگیری ۴

شاپیستگی اجرای مبلمان چوبی

آیا تا به حال پی برد هاید

- چند نوع مبلمان وجود دارد؟
- بهترین چوب برای ساخت انواع مبلمان چیست؟
- غیر از چوب با چه موادی می‌توان مبل ساخت؟
- برای ساخت مبلمان از چه ابزاری باید استفاده کرد؟
- برای ساخت مبلمان چند نوع نقشه مورد نیاز است؟
- چگونه می‌توان کف یک صندلی را رویه کوبی کرد؟

استاندارد عملکرد

پس از اتمام این پودمان هنرجویان قادر خواهند بود که از مواد اولیه مورد نیاز مانند چوب و صفحات فشرده چوبی، پارچه و اسفنج و سایر لوازم و ابزار مورد نیاز با توجه به طرح و نقشه، مبل‌های ساده بسازند و آنها را رویه کوبی کنند.

مقدمه

هر چند نخستین مفهومی که از واژه مبلمان به ذهن خطرور می‌کند، کار کردنشیمن است، اما این واژه، گستره‌ای فراگیر دارد. عناصری که کاربردی به جز نشیمن دارند مانند جاکتابی، میز رایانه، جاکفسی، رخت آویز و نیز عناصر تزیینی همچون لوازم روشنایی را نیز می‌توان جزی از گستره وسیع مبلمان به شمار آورد. در حقیقت، بیشتر سبک‌های طراحی مبلمان، بازترین تأثیر خود را در طراحی صندلی به نمایش گذاشته‌اند. در نقش‌های تخت جمشید نیز نمونه‌هایی از مبلمان دیده می‌شود که نشان‌دهنده استفاده از مبلمان در ایران باستان است. امروزه به مبلمان، به چشم یک کالای لوکس و صرفاً تزیینی نگریسته نمی‌شود بلکه جزء لوازم اصلی منازل مسکونی و از لوازم ضروری فضاهای اداری و... به شمار می‌آید و مصارف بسیاری پیدا کرده است. همچنین مبلمان نه تنها از عناصر جدانشدنی زندگی امروزی بشر محسوب می‌شود بلکه به رفاه و آسایش بیشتر او در زندگی کمک کرده و بر زیبایی فضای کار و زندگی نیز افزوده است. در این فصل، ساخت و رویه کوبی مبل به روشنی بسیار ساده و کاربردی با انجام کار کارگاهی توضیح داده می‌شود.

بحث کنید

شکل زیر یک طرح سه بعدی از فضاهای داخلی یک خانه مسکونی است. در آن چند نوع مبلمان می‌بینید؟ اسامی آنها را فهرست کرده و در خصوص آن بحث کنید.

شکل ۱- انواع مبلمان مورد استفاده در یک فضای مسکونی

اصول طراحی و ساخت کلاف مبلمان

نخستین معیار؛ طراحی ظاهری از نظر زیبایی است یعنی فرم هندسی مبلمان که در معرض دید مصرف‌کننده قرار می‌گیرد، باید به گونه‌ای باشد که بر زیبایی محیط زندگی شان بیفزاید.

معیار دوم طراحی؛ کارایی است، یعنی طرح و شکل مبلمان باید به گونه‌ای باشد که مناسب کاربری آن بوده و از آن بتوان به طور مؤثر استفاده کرد.

معیار سوم طراحی؛ ایستایی آن است، یعنی سازه مبلمان طوری طراحی شود که از عهده بارهای واردہ بر آن در حین استفاده یا کاربرد برآید. هر یک از این سه معیار در جای خود با اهمیت است و در طراحی مبلمان استفاده از مهندسی فاکتورهای انسانی (ارگونومی) ضروری است.

در زندگی روزمره خود از وسایل و لوازمی استفاده می‌کنیم که بسیاری از آنها، به دلیل ویژگی‌های طراحی که دارند، برای استفاده ما مناسب نیستند. امروزه ما بیشتر وقت خود را چه در خانه و چه در محیط کار، به صورت نشسته سپری می‌کنیم، در صورتی که بدن ما برای نشستن طولانی مدت پشت میز طراحی نشده است و اگر صندلی‌ها و ایستگاه‌های کاری، طراحی مناسبی نداشته باشند، سبب کمر درد و حتی آسیب دیدن کمر، دردهای ماهیچه‌ای، درد کتف و گردن و اختلال در گردش خون در پاهای می‌شوند. در طراحی مبلمان، سه معیار جدا و در عین حال مرتبط با هم وجود دارد که در نوآوری مبلمان مورد توجه قرار می‌گیرد.

آنتروپومتری (تن سنجی)

آنتروپومتری بخشی از دانش ارگونومی است که در خصوص سنجش و اندازه‌های ظاهری بدن انسان بحث و گفت‌و‌گو می‌نماید. این واژه از ریشه دو کلمه یونانی آνθρωπο^۱ به معنی انسان و μέτρο^۲ به معنی اندازه‌گیری به وجود آمده است.

آنتروپومتری شامل اندازه‌های طولی بدن، وزن و حجم اندام‌ها، فضای حرکت و زوایای حرکت اندام‌ها بوده و آمار و اطلاعات به دست آمده در تعیین شکل و اندازه ابزار تولیدی، وسایل مصرفی و همچنین در طراحی محل کار مورد استفاده قرار می‌گیرد.

معمولًا در آنتروپومتری، ابعاد اختصاصی افراد نظیر ارتفاع‌ها، عمق‌ها، پهناها و فاصله اندام‌ها اندازه‌گیری می‌شود. به طور کلی اندازه‌های بدن انسان در دو وضعیت کلی ساکن و متحرک مورد نظر است. در حالت اول اندازه‌های ساکن به دست خواهد آمد که به آن آنتروپومتری استاتیک (ایستا) یا ساختار گفته می‌شود. در حالت دوم اندازه‌های متحرک تعیین خواهد شد که آنtronopometri دینامیک (پویا) یا کاربردی یا علمی نام دارد.

^۱ - anthropo

^۲ - metrikos

اصول ارگونومیک در مبلمان

بروز می‌کند. اگر سطح کار بسیار کوتاه باشد ممکن است پشت فرد بیش از اندازه خم شده و تنہ، سر و گردن کاربر به طرف جلو خم گردد که این کار باعث بروز فشارهای وضعیتی در ستون مهره‌ها و عضلات آن می‌شود. به عبارتی ارتفاع مبلمان باید متناسب با ابعاد بدن انسان و نوع کاربری مورد نظر باشد.

ارتفاع مناسب: ارتفاع در مبلمان بسیار اهمیت دارد. مانند ارتفاع صندلی برای نشستن، ارتفاع میز برای کار کردن و ارتفاع قفسه و کمدها برای دسترسی راحت. اگر سطح کار بسیار بلند باشد، شانه‌ها و دست‌ها بالا نگه داشته می‌شوند و بنابراین تنہ و خستگی در عضلات ناحیه شانه به وجود آمده و ناراحتی‌های شانه و گردن

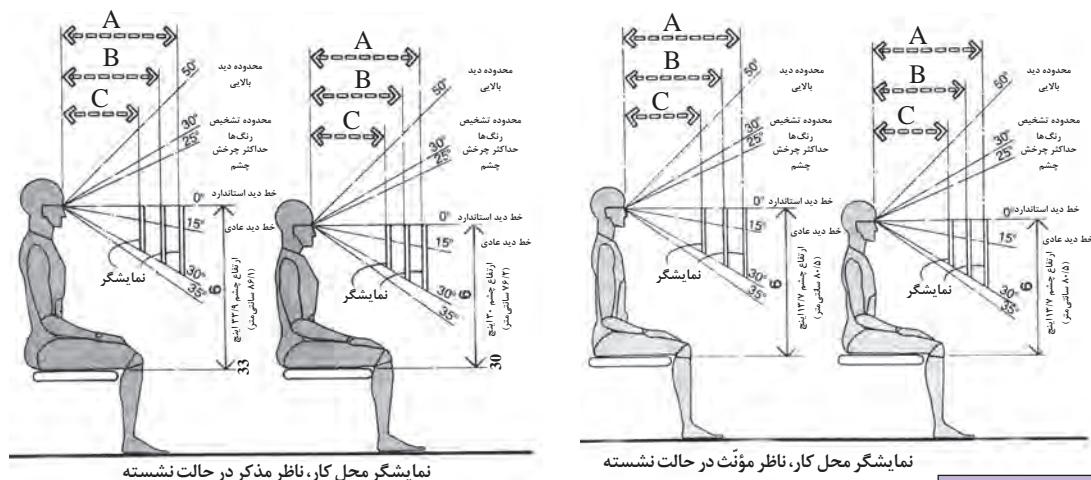
ارتفاع میز تحریر دانش‌آموز در مقاطع تحصیلی مختلف و میز کار کارمندان را اندازه‌گیری کنید.

تمرین

محدوده دسترسی: محدوده دسترسی شامل دو ناحیه محدوده راحت و حداکثر^۱ است که سطح کار مورد استفاده باید به گونه‌ای باشد که کاربر به راحتی به آن دسترسی داشته باشد.

وضعیت بینایی: ما جهان پیرامون خود را در محدوده یک مخروط مشاهده می‌کنیم که در حول محور دید ما با زاویه ۶۰ درجه شکل می‌گیرد (۳۰ درجه بالاتر و ۳۰ درجه پایین تر از خط افق). اگر در حالت ایستاده یا نشسته سر را بالا نگه داشته و به جلو نگاه کنیم چشمان ما به طور طبیعی زاویه دیدی را اختیار خواهند کرد که ۱۰ تا ۱۵ درجه زیر خط افق قرار دارد، پس محدوده مناسب برای محل نشانگرهای بصیری، از خط افق تا ۳۰ درجه پایین آن امتداد می‌یابد و خط بهینه دید در وسط این محدوده قرار می‌گیرد. (شکل ۲)

شکل ۲- مخروط دید برای خانم‌ها (سمت راست) و آقایان (سمت چپ)

سانتی متر

A = ۷۱/۱ – ۷۳/۷

B = ۴۵/۷ – ۵۵/۹

C = ۳۳ – ۴۰/۶

^۱ - maximum

نوجوانان (مبلمان آموزشی شکل ۳) تأکید می‌شود زیرا عوارض استفاده از مبلمان نامناسب در درازمدت و در این محدوده سنی به دلیل رشد و شکل‌گیری اندام‌ها مهم تر است (شکل ۴).

با توجه به وارد شدن مبلمان به زندگی اکثریت افراد و استفاده گسترده از مبلمان در طول شباهنگ روز و ارتباط زیاد فرد با مبلمان موجود در محیط، رعایت اصول ارگونومیک توسط طراحان در طراحی مبلمان اهمیت ویژه‌ای دارد. این امر به ویژه در مبلمان مورد استفاده کودکان و

شکل ۳- چند نوع مبلمان آموزشی

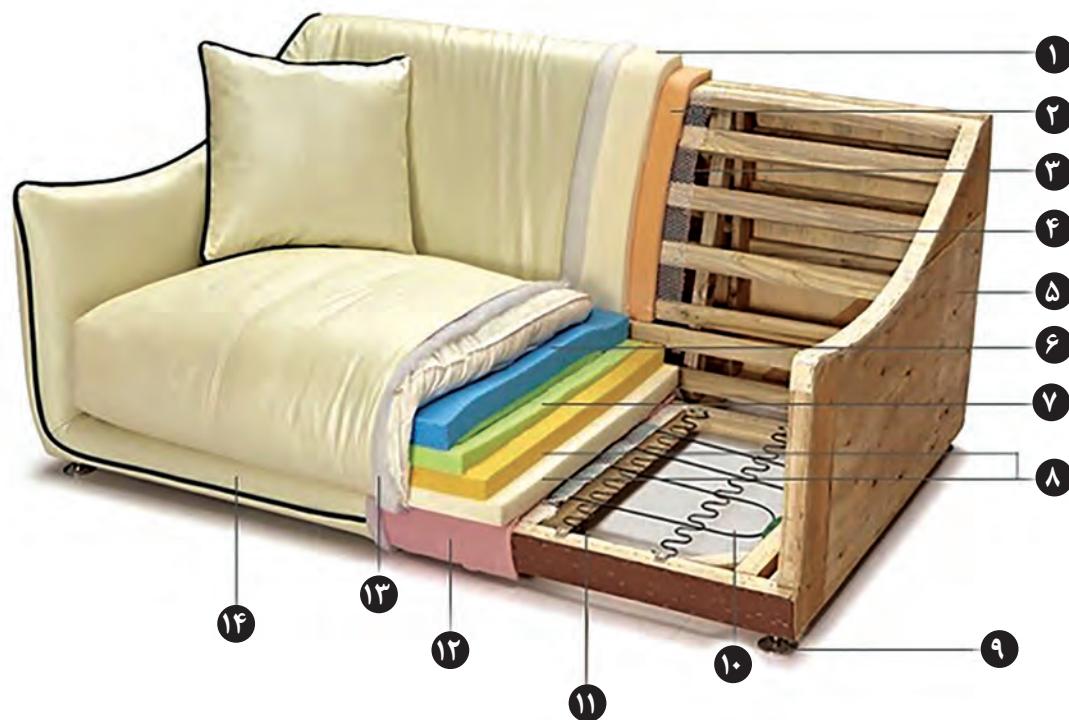

شکل ۴- انواع حالت‌های نشستن صحیح و غلط پشت میز رایانه

با دقت به شکل ۵ نگاه کنید. نام قسمت‌هایی را که در شکل با عدد مشخص شده در جدول صفحه بعد بنویسید و با یکدیگر مقایسه کنید و بهترین نتیجه را در حضور هنرآموز خود ارائه دهید.

تمرین

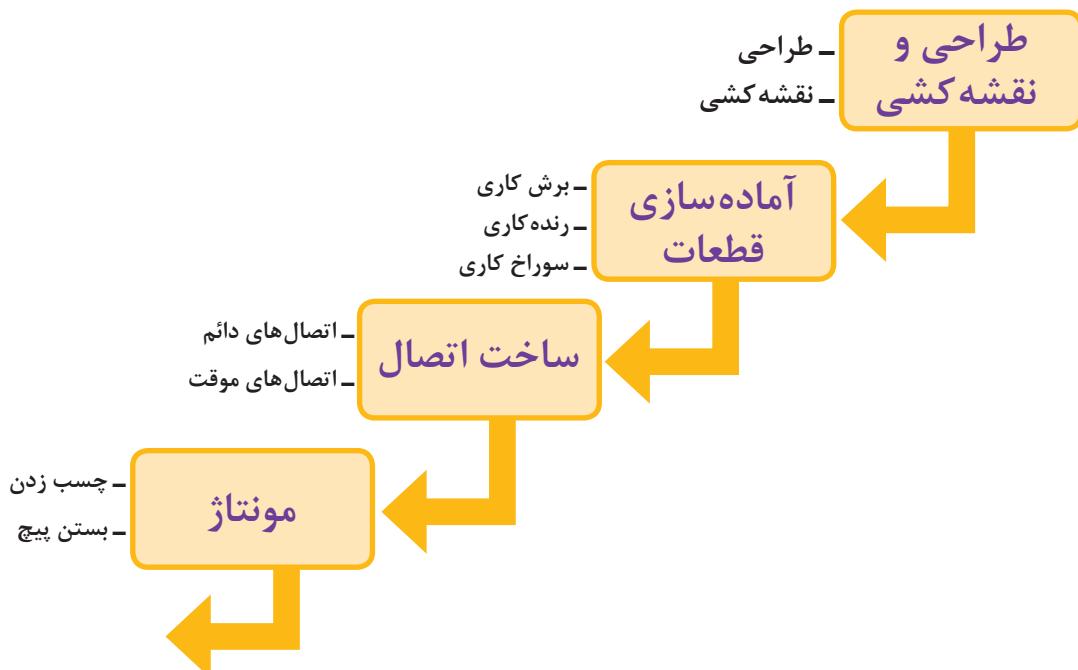

شکل ۵– مبل راحتی و برشی از مواد به کار رفته در آن

۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸

مراحل ساخت مبلمان چوبی

نقشه خوانی مبلمان چوبی

برای ساخت هر پروژه‌ای به ویژه در مبلمان، نیاز به وجود نقشه‌هایی است که مطابق استانداردهای ملی و بین‌المللی تهیه شده باشد. نقشه‌های مورد نیاز برای ساخت هر مبلمان عبارت اند از:

۳ انواع برش با توجه به سطح دشواری پروژه

۱ سه نما

۴ نقشه افجاري یا مونتاژ

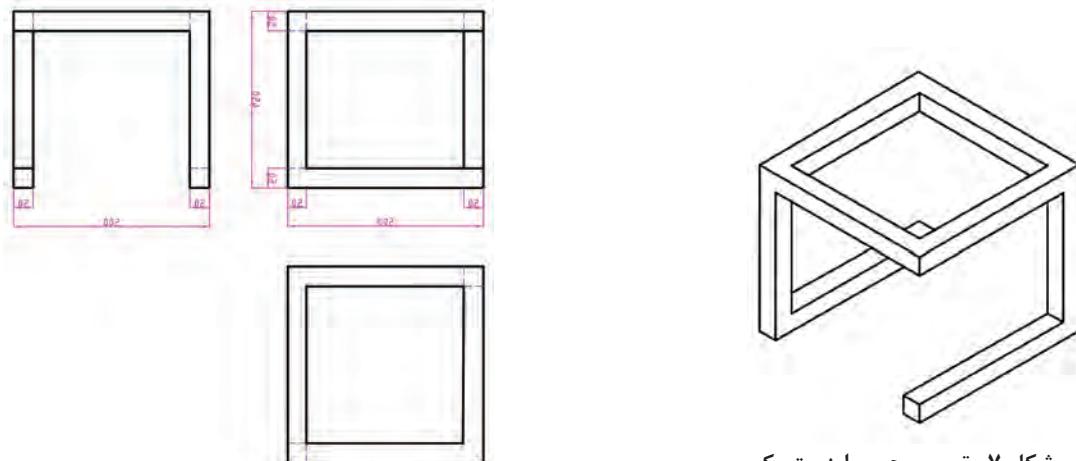
۲ تصویر مجسم یا پرسپکتیو

در شکل ۶ دو نوع میز جلو مبل و یک چهارپایه نشان داده شده که برای ساخت آنها نیاز به ابعاد، اندازه و نقشه‌های فنی است.

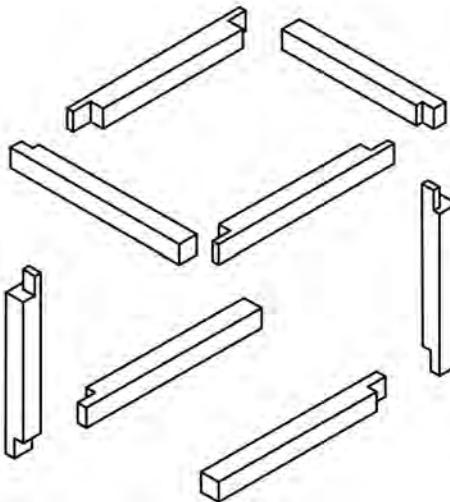
شکل ۶- دو نوع میز جلوی مبل و یک چهارپایه با صفحه گرد

در شکل‌های ۷ تا ۹ به ترتیب تصویر مجسم ایزومتریک، سه نمای اندازه‌گذاری شده و نقشه‌انفجاری میز جلومبل نشان داده شده است.

شکل ۷- تصویر مجسم ایزومتریک

شکل ۸- سه نمای میز جلوی مبل

شکل ۹- نقشه انفجاری میز جلوی مبل که پس از ساخت، صفحه شیشه‌ای روی آن قرار می‌گیرد.

آماده سازی قطعات

انتخاب مواد اولیه: پس از اینکه اندازه قطعات با دقت تعیین شد، باید مواد اولیه انتخاب شوند. مواد اولیه به دو بخش مواد اصلی و مواد جانبی تقسیم می‌شوند.
مواد اصلی مانند چوب، تخته چندلایه، تخته خرد چوب(نئوپان)، تخته فیبر و... در شکل‌های ۱۰ تا ۱۶ تصاویر این مواد مشاهده می‌شود.
مواد جانبی مانند انواع لولا، دستگیره، ریل، پایه، پیچ و میخ، چسب چوب و... .

راش است. البته سایر گونه‌های چوبی وارداتی و داخلی نیز در ساخت مبلمان به کار می‌روند. پس از اینکه قطعات انتخاب شدند با استفاده از ابزار مختلف، عملیاتی مانند برش کاری، رنده کاری، سوراخ کاری و سایر عملیات مورد نیاز بر روی آنها انجام می‌شود تا به اندازه و شکل مورد نیاز تبدیل شوند. مواد جانبی نیز دقیقاً بر طبق نقشه انتخاب می‌شود، مانند تعداد و نوع لولا، ریل، تعداد و اندازه انواع میخ و پیچ و... و اینکه چه نوع چسبی و چه مقدار باید مورد استفاده قرار گیرد.

مهم‌ترین ماده اولیه در مبلمان چوبی، چوب است که در انتخاب آن باید بسیار دقیق باشد. چوبی که انتخاب می‌شود، باید از نظر کمی و کیفی با نقشه مطابقت داشته باشد، از نظر کمی یعنی به تعداد قطعات مورد نیاز چوب انتخاب شود که تماماً از یک جنس باشد. مهم‌ترین عامل کیفی در چوب خشک بودن آن است و پس از آن، مشخصات ظاهری مانند یکنواختی رنگ تمام قطعات، نداشتن گره و ترک‌های بزرگ که در رنگ کاری نهایی تأثیر بهسزایی دارند. رایج‌ترین و مناسب‌ترین گونه چوبی برای ساخت مبلمان، گونه

شکل ۱۱- چوب افرا

شکل ۱۰- چوب گردو

شکل ۱۳- چوب کاج

شکل ۱۲- چوب راش

شکل ۱۶- تخته فیبر (MDF)

شکل ۱۵- تخته خرده چوب (نئوپان)

شکل ۱۴- تخته چندلایه

نکته

زمانی که یک درخت قطع می‌شود با توجه به نوع گونه، دارای مقدار زیادی رطوبت است. برای کار کردن با چوب و ساختن مبل، باید رطوبت آن به قدری کاهش یابد تا به رطوبت محل مورد مصرف مبل برسد. به این کاهش رطوبت، خشک شدن گفته می‌شود. خشک کردن چوب به دو روش طبیعی و مصنوعی انجام می‌شود که زمان روش اول بسیار طولانی است زیرا در هوای آزاد صورت می‌پذیرد و تعیین شرایط خشک کردن چوب را شرایط آب و هوایی محیط، یعنی رطوبت نسبی و دمای محیط تعیین می‌کند و این روش بیشتر در کارگاه‌های کوچک استفاده می‌شود. در روش مصنوعی که عملیات خشک کردن چوب در کوره چوب خشک کنی صورت می‌گیرد، شرایط خشک کردن، قابل تنظیم کردن است و بنابراین زمان انجام کار بسیار کوتاه است و در کارخانجات صنعتی، بیشتر از روش مصنوعی استفاده می‌شود.

فکر کنید

منظور از چوب خشک مناسب برای استفاده در مبلمان چیست؟ مقدار رطوبت منطقه شما چند درصد است؟

تمرین

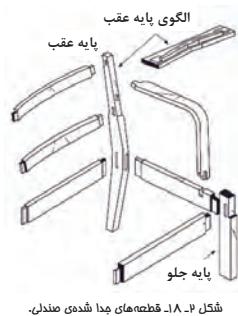

به چند نمایشگاه مبل یا کارگاه مبل سازی در منطقه محل سکونت خود مراجعه کرده و درباره انواع چوب‌های مورد استفاده در مبلمان سؤال کنید و بر اساس یافته‌های خود جدول زیر را تکمیل کنید.

ردیف	نام چوب	نوع مبلمان	ویژگی چوب
۱			
۲			
۳			
۴			

کلاف مبلمان

در شکل ۱۸ مشاهده می‌شود. کلاف مبل باید دارای اتصال‌های مقاوم و مناسب هر مبل باشد و به صورت دائم و موقت (بازشو) بستگی به نوع مبلمان به کار می‌رود (شکل ۱۹).

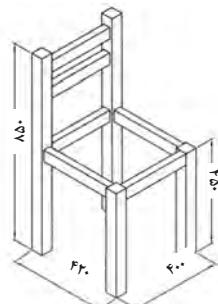

شکل ۱۹ – اتصال‌های مبل چوبی

کلاف همان اسکلت‌بندی مبل است که مراحل نهایی مانند رنگ کاری و رویه کوبی بر روی آن انجام می‌شود. اسکلت مبل باید از چوبی مناسب، خشک و مقاوم انتخاب شود. کلاف مبلمان در انواع مختلف ساخته می‌شود. کلاف صندلی در شکل ۱۷ و کلاف صندلی دسته دار

شکل ۱۸ – کلاف صندلی دسته دار

شکل ۱۷ – کلاف صندلی چوبی

انواع مبلمان از نظر مواد اولیه

(الف) تمام چوبی بوده و به طور کامل از چوب یا صفحات فشرده چوبی مانند تخته چندلایه ساخته می‌شود (شکل ۲۰).
(ب) از ترکیب چوب و پارچه ساخته می‌شود. نمای ظاهری این مبلمان به صورت چوب و پارچه یا تمام پارچه است (شکل‌های ۲۱ و ۲۲).

شکل ۲۲ – ترکیبی چوب و پارچه

شکل ۲۱ – مبل تمام پارچه

شکل ۲۰ – صندلی تخته چندلایه خمیده

درجه یک نیست، اما باید از چوب خشک و سالم استفاده کرد تا دوام مبل را تضمین کند. همچنین از اتصالات محکم و مناسب نیز استفاده شود که پس از مدت کوتاهی، لق نشده و به صدا نیفتند.

در مبلمان تمام چوبی باید از چوب مرغوب و ظاهری سالم و بارنگ یکنواخت استفاده کرد تا زیر رنگ (به ویژه رنگ‌های شفاف یا خودرنگ) که رنگ و نقش طبیعی چوب نمایان است) نمای خوب و یکدستی داشته باشد. در مبلمان با پوشش تمام پارچه نیاز به استفاده از چوب

نکته

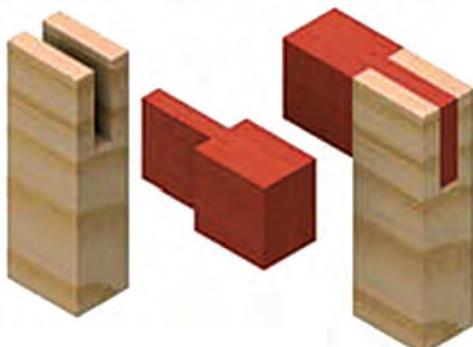

در برخی مبل‌ها مانند مبلمان راحتی هم با توجه به اینکه بیشتر قسمت‌های مبل با پارچه پوشیده می‌شود، باید از چوب سالم و خشک استفاده کرد، زیرا **اخلاق حرفه‌ای** ایجاب می‌کند که تولیدکننده یا فروشنده مبلمان با مشتری صادقانه برخورد کرده و درباره کیفیت کالای خود اطلاعات درستی ارائه دهد. مبل فروشان و تولیدکنندگان خوش‌نام معتقدند که راست‌گویی به مشتریان و ارائه کالای با کیفیت، مهم‌ترین و تأثیرگذارترین نوع تبلیغ است که در درازمدت موجب آن می‌شود که مشتریان نسل به نسل از آنها خرید کنند.

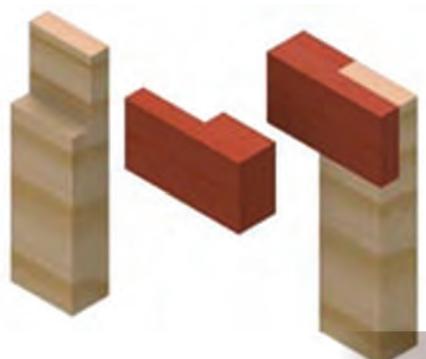
ساخت اتصال‌ها

می‌شوند. انواع اتصال‌ها مانند نیمنیم، فاق و زبانه، کام و زبانه و دوبل در ساخت مبلمان به کار می‌رود که با توجه به کاربرد در محل‌های مختلف استفاده می‌شوند (شکل‌های ۲۳ تا ۲۶).

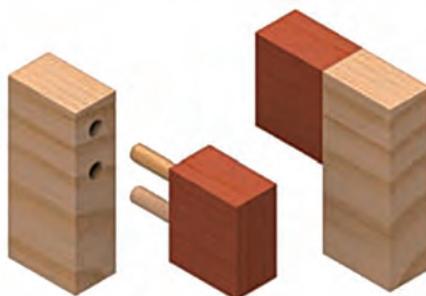
در این مرحله، قطعات آماده شده باید به یکدیگر متصل شوند برای این کار از اتصال دائم و موقت استفاده می‌شود. به طور معمول مبلمان تمام چوب دارای اتصال‌های دائم است که از خود چوب ساخته

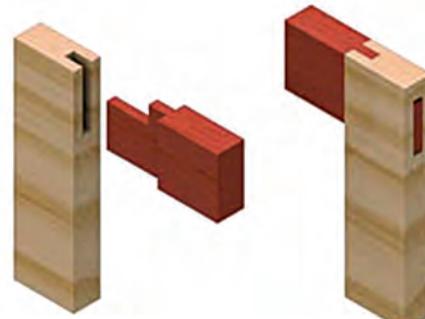
شکل ۲۴- اتصال فاق و زبانه

شکل ۲۳- اتصال نیم نیم

شکل ۲۶- اتصال دوبل

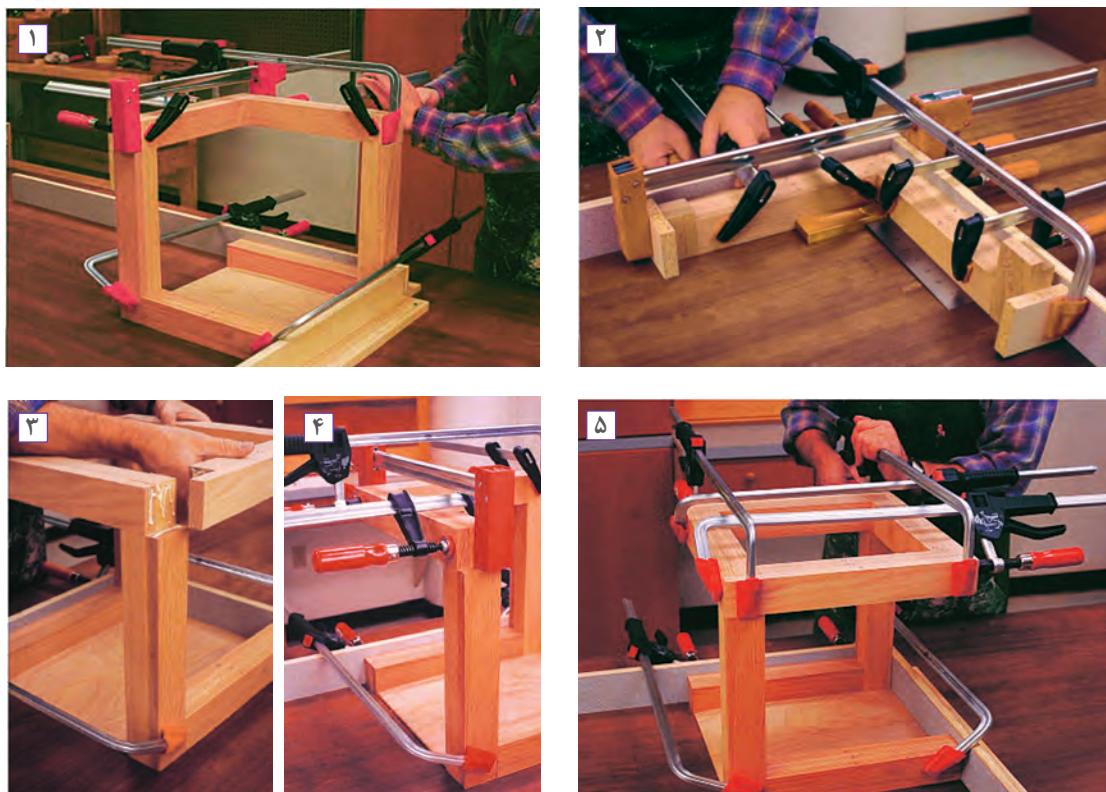

شکل ۲۵- اتصال کام و زبانه

مونتاژ قطعات

همچنین رفع عیب قطعات، آنها را چسب زده و در هم جا می‌زنند. سپس آنها را با پیچ دستی (گیره دستی) محکم می‌بندند و آن‌گاه صبر می‌کنند تا چسب خشک شود (شکل ۲۷).

پس از آماده‌سازی قطعات و ساخت اتصال‌ها، قطعات باید سرهم شوند. قبل از مونتاژ نهایی، ابتدا قطعات به صورت آزمایشی در هم جازده می‌شوند و پس از اطمینان از قرار گیری درست قطعات در جای خود و

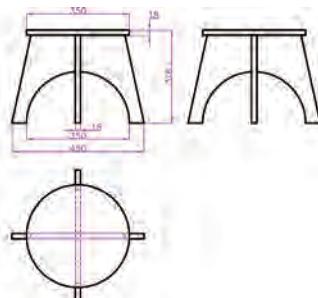

شکل ۲۷- مراحل مونتاژ میز جلوی مبل

پروژه ساخت چهارپایه

شکل ۲۸ باشد. پس از طرح اولیه، نقشه‌های اجرایی آن ترسیم می‌شود. این کار با توجه به استانداردهای مربوط ترسیم می‌شود در شکل ۲۹ سه نما و تصویر مجسم ایزومتریک چهارپایه و در شکل ۳۰ نقشه انفجاری آن دیده می‌شود که البته بعد آن با توجه به نوع کاربرد می‌تواند تغییر کند.

طراحی و نقشه کشی: ابتدا طرح مبل مورد نظر به صورت ساده و با دست آزاد ترسیم می‌شود. البته این کار با نرم‌افزارهای مختلفی نیز امکان‌پذیر است. اما در مرحله اول بهتر است به صورت دستی انجام شود. به طور مثال یک چهارپایه را به عنوان یک مبل ساده در نظر بگیرید که طرح دستی یا اسکیس آن می‌تواند مانند

شکل ۲۹- نقشه سه نما و تصویر مجسم ایزو متربیک چهارپایه

شکل ۲۸- طراحی یا اسکیس چهارپایه

شکل ۳۰- نقشه انباری چهارپایه

فعالیت

فهرست مواد اولیه

ردیف	نوع ماده	مشخصات	تصویر
۱	تخته چندلایه ۱۸ میلی متری	۶۰۰ × ۶۰۰ میلی متر	
۲	پیچ	مخصوص چوب، به طول ۲۵ میلی متر	
۳	چسب چوب	سفید درودگری، پلی وینیل استات (PVA)	
۴	ورق سنبلاده	نمره (درجه زبری) ۱۲۰ و ۱۸۰	

تجهیزات

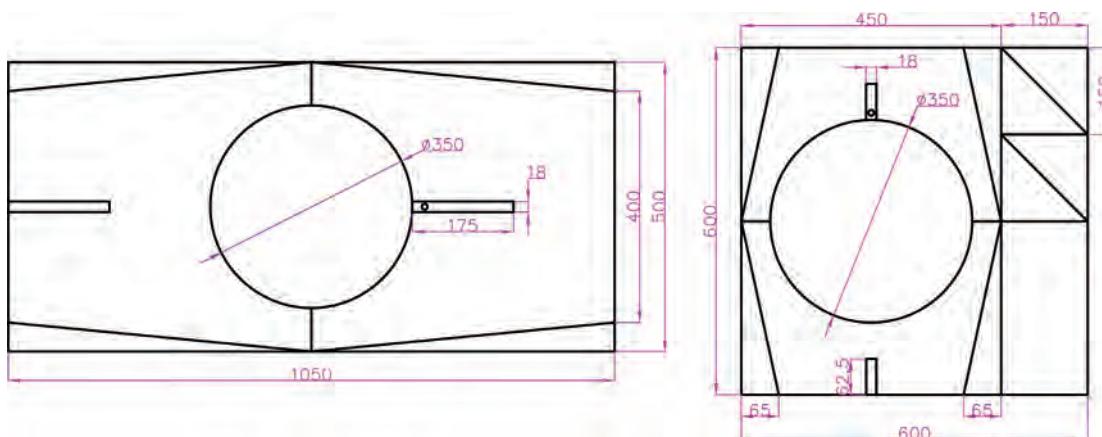
ردیف	نام ابزار	مشخصات	تصویر
۱	اره عمودبر	۵۰۰ وات چهاردور	
۲	دریل دستی برقی	۵۰۰ وات قطر سه نظام	
۳	دریل شارژی	۱۴ ولت با دو باتری	
۴	خطکش فلزی	۱۰۰ سانتیمتری	
۵	پرگار	بازوبند چوبی یا فلزی	
۶	گونیا	۹۰ درجه به طول ۳۰۰ میلیمتر	
۷	چوبسای	نیم گرد	
۸	سوهان	نیم گرد	
۹	تخته (بلوک) سنباذه	چوب پنبه‌ای یا لاستیکی	

قسمت روش ساخت نوع کوتاه آن که مواد اولیه کمتری لازم دارد، توضیح داده می‌شود که البته تفاوتی با نوع بلند آن از نظر روش ساخت ندارد. در کارگاه طبق نظر هنرآموز محترم، هنرجویان می‌توانند هر دو نوع آن را باستاند.

برای ساخت این چهارپایه کافی است قطعات آن بر روی تخته چندلایه ترسیم شود. برای این کار می‌توان ابتدا شکل قطعات را بر روی کاغذ ترسیم نمود و سپس آن را روی تخته چندلایه منتقل کرد یا چسباند. راه دیگر این است که شکل قطعات را روی تخته ترسیم نمود. این چهارپایه را می‌توان در ابعاد مختلف ساخت ولی در این

خط کشی

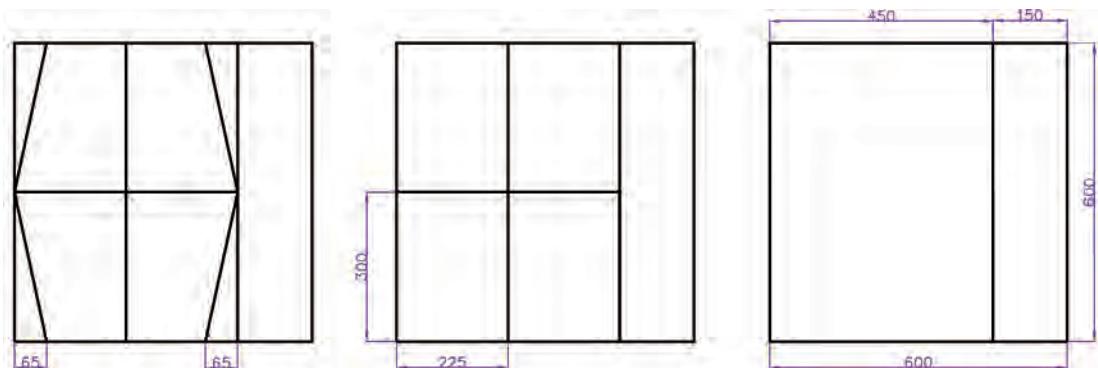
این پروژه طوری طراحی شده که کمترین دورریز را در پی داشته باشد. همان‌طور که در چیدمان قطعات آن در شکل‌های ۳۱ و ۳۲ مشاهده می‌شود صفحهٔ دایره‌ای شکل بالای چهارپایه از میان دو قسمت که نقش پایه را دارد خارج می‌شود.

شکل ۳۲- ترسیم چیدمان قطعات چهارپایه نوع بلند

شکل ۳۱- ترسیم چیدمان قطعات چهارپایه نوع کوتاه

همان‌طور که در فهرست مواد اولیه ذکر شد در اینجا به عرض دارد دو خط عمود بر هم بکشید تا از نظر طول و عرض به دو قسمت مساوی تقسیم شود (شکل ۳۴). نقطه حاصل از قطع کردن این دو خط، مرکز دایره‌ای است که کفی چهارپایه را تشکیل می‌دهد. در این مرحله از هر طرف ۶۵ میلی‌متر به طرف داخل علامت زده و خط‌های مورب مانند شکل ۳۵ را رسم کنید.

شکل ۳۵- ترسیم خطوط مورب

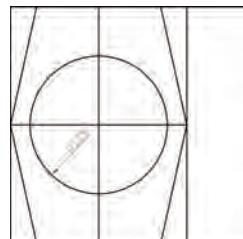
شکل ۳۴- به دست آوردن مرکز دایره

شکل ۳۳- تقسیم صفحه به دو قسمت

پس از تعیین مرکز دایره، آن را با قطر ۳۵۰ میلی‌متر (شعاع ۱۷۵ میلی‌متر) ترسیم کنید (شکل ۳۶). همان‌طور که گفته شد این ترسیمات می‌تواند روی کاغذ و یا مستقیم روی تخته باشد (شکل ۳۷).

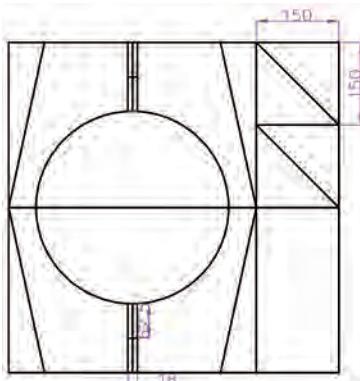
شکل ۳۷- ترسیم دایره بر روی تخته چندلایه

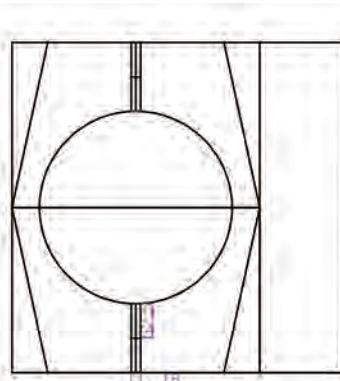
شکل ۳۶- دایره کف

از فاصله باقی‌مانده خط کشی کنید (شکل ۳۸). سپس باید نبشی‌هایی را که برای نصب پایه‌ها به زیر کف نشیمن از آنها استفاده می‌شود ترسیم کرد. همان‌طور که قبلاً به آن اشاره شد این کار در قسمت سمت راست انجام می‌شود (شکل ۳۹).

خط کشی شکاف پایه‌ها مرحله آخر است. برای این کار، خط وسط عمودی را در بالا و پایین دایره (کف چهارپایه) در نظر گرفته و به اندازه نصف ضخامت تخته که ۹ میلی‌متر است، در دو طرف خط وسط عمودی وسط صفحه علامت زده و به موازات آن به اندازه نیمی

شکل ۳۹- خط کشی نبشی‌ها

شکل ۳۸- خط کشی شکاف‌ها

اگر از تخته‌ای با ضخامت ۱۶ میلی‌متر استفاده شود، باید عرض شکاف نیز ۱۶ میلی‌متر شود. (عرض شکاف با ضخامت تخته باید برابر باشد).

نکته

با ابزارهای مختلفی می‌توان عمل برش کاری قطعات را انجام داد از جمله:

۱ به صورت دستی با اره دستی؛

۲ با استفاده از ماشین‌های برقی دستی مانند اره عمودبر و یا فرز دستی؛

۳ با استفاده از ماشین‌های ثابت مانند اره نواری.

برش کاری

روش کار با دستگاه اره عمودبر

شکل ۴۰- قسمت‌های مختلف اره عمودبر

روش کار با این ماشین بسیار ساده است. از آن برای برش‌های مستقیم و منحنی انواع مواد اولیه مانند چوب، مواد فشرده چوبی، پلاستیک، ورق آلومینیم و سایر فلزات نرم با استفاده از تیغه مناسب استفاده می‌شود. این اره دارای یک پایه بوده که روی قطعه کار که قبل‌با گیره محکم بسته شده، قرار گرفته و تیغه آن که در میان پایه قرار دارد و با حرکت عمودی خود به طرف بالا و پایین قطعه را برش می‌دهد. ماشین اره عمود بر با حرکت دست به جلو حرکت کرده، عمل برش کاری را با رعایت نکات ایمنی انجام می‌دهد. این دستگاه دارای قسمت‌های مختلفی است که باید با آنها آشنا شد و نقش و کاربرد هریک را فرا گرفت (شکل ۴۰).

کاربردهای ماشین اره عمودبر

کرد و تنظیمات آن را نیز طبق دستورالعمل انجام داد. در شکل‌های ۴۱ تا ۴۶ موارد استفاده دستگاه اره عمودبر نشان داده شده است.

این یک ماشین بسیار کاربردی در برش انواع چوب‌های پهن‌برگ و سوزنی‌برگ، پلاستیک و ورق‌های آلومینیوم و فولاد نرم (ساختمانی) است. برای کاربردهای مختلف باید از تیغه مناسب استفاده

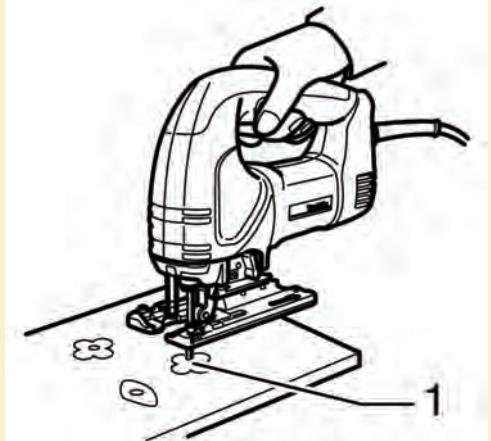
شکل ۴۲- برش زاویه‌دار

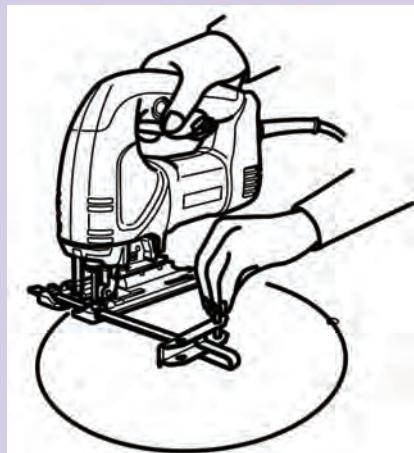
شکل ۴۱- برش مستقیم (۱- خط برش ۲- پایه)

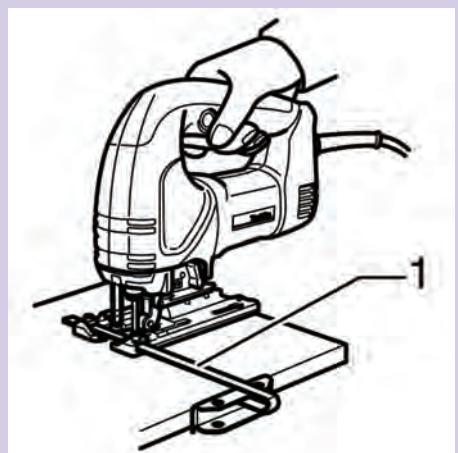
شکل ۴۴-برش مورب

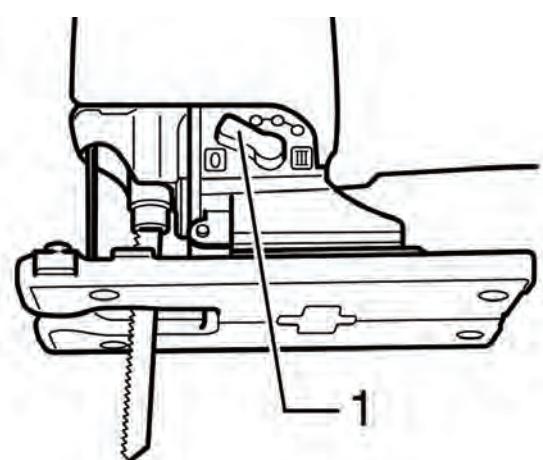
شکل ۴۳-برش منحنی (۱)-سوراخ برای عبور تیغه

شکل ۴۶-قوس‌بری با گونیا

شکل ۴۵-برش مستقیم با گونیا (۱)

شکل ۴۷-کلید تنظیم ارتعاش تیغه(۱)

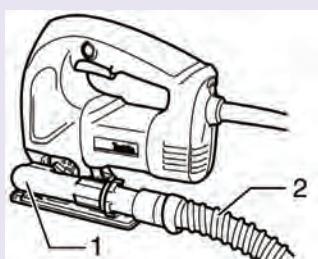
برای برش مواد اولیه مختلف و همچنین تنظیم سرعت برش، مقدار ارتعاش تیغه اره قابل تنظیم بوده و با یک کلید می‌توان آن را کم و زیاد کرد. این کلید در شکل ۴۷ قابل مشاهده است. به کاربردهای کلید ارتعاش در جدول صفحه بعد به طور کامل اشاره شده است.

کاربرد	نوع برش	کلید ارتعاش
برای برش ورق فولاد نرم، ورق فولاد ضدزنگ، پلاستیک، برش تمیز چوب و تخته چندلایه	برش مستقیم	0
برای برش ورق فولادنرم، آلومینیوم و چوب سخت	قوس‌بری با انحنای کم	I
برای برش چوب، تخته چندلایه، برش سریع در ورق آلومینیوم و ورق فولاد نرم	قوس‌بری با انحنای متوسط	II
برای برش سریع در چوب و تخته چندلایه	قوس‌بری با انحنای زیاد	III

نکات ایمنی

- هنرجو باید لباس کار مناسب به تن داشته باشد و از لوازم ایمنی فردی استفاده کند.
- هنرجو باید به هشدارهای ایمنی هنرآموز و نیز پوسترها ایمنی توجه کامل نماید.
- از شوخی کردن در محیط کارگاه و هنگام کار جداً پرهیز شود.
- برای انجام کارهایی مانند تعویض تیغه، باید دوشاخه دستگاه از پریز خارج شود.
- برای برش کاری، تیغه مناسب با جنس قطعه کار انتخاب شود. ضخامت قطعه کار با قدرت دستگاه و ارتفاع تیغه باید تناسب داشته باشد.

شکل ۴۸-۱) خروجی
۲) لوله مکنده گرد و غبار

■ قبل از برش، اتصال خروجی گرد و غبار دستگاه به سیستم مکنده را بررسی کنید (شکل ۴۸).

■ قبل از شروع به کار باید از محکم بودن تیغه اطمینان حاصل کرد. قطعه کار نیز باید بر روی میز کار محکم شده باشد (شکل ۴۹) و همچنین دستگاه را محکم در دست بگیرید.

■ قبل از برش، فضای خالی برای حرکت تیغه را بررسی کنید تا از بریده شدن میز کار یا قطعات دیگر پرهیز شود.

■ قبل از روشن کردن دستگاه مراقب باشید تا تیغه آن با قطعه کار تماس نداشته باشد.

■ هنگام کار با ماشین اره عمودی، دست آزاد خود را با فاصله ایمن به دور از قطعات متحرک دستگاه نگه دارید (شکل ۵۰).

■ هنگام برش هیچ‌گاه، دستگاه نباید رها شود و با تیغه در حال حرکت، نباید آن را از شکاف برش خارج کرد.

■ هنگام برش کاری باید مراقبت شود تا از برخورد سیم برق دستگاه با قطعات فلزی نوک تیز پرهیز شود.

■ همواره از عینک ایمنی استفاده کنید. عینک‌های معمولی یا آفتابی، عینک ایمنی به شمار نمی‌روند.

■ قطعه کار را بررسی کنید تا از نبودن میخ در آن مطمئن شوید، زیرا بریدن میخ خطرناک است و موجب شکستن تیغه می‌شود.

■ پس از پایان برش، دستگاه را خاموش کرده و صبر کنید تا تیغه از حرکت بایستد، آنگاه دستگاه را از روی

قطعه کار بردارید. هیچ‌گاه بلا فاصله پس از برش تیغه را لمس نکنید، چون ممکن است دستتان بسوزد.

شکل ۵۰- فاصله ایمن دست تا تیغه

شکل ۴۹- محکم بستن قطعه کار

شکل ۵۱- برش داخل قطعه کار

با توجه به اینکه پس از برش قطعه با ارده عمودبر، محل برش خورده باید پرداخت شود، بنابراین بهتر است تیغه اره طوری در کنار خط حرکت کرده و تخته را برش دهد که تنها اثری از خط باقی بماند تا پرداخت آن نیز آسان تر شود. این نکته در مورد قطعاتی است که قسمت زائد دور ریخته می‌شود. اما در قطعاتی که هر دو طرف قطعه بریده شده، برای پروژه به کار گرفته می‌شود، بهتر است برش کاری طوری انجام شود که هر دو قطعه سالم بماند یعنی برش باید دقیقاً در مرکز خط انجام شود. همچنین برای برش قسمت‌های داخلی کافی است ابتدا قطعه کار را روی میز محکم کنید. جای قرار گرفتن تیغه را با متنه سوراخ کنید و ارده عمودبر را روی قطعه کار گذاشته و آن را روشن کنید و در کنار خط به طوری که تنها سیاهی خط باقی بماند، آن را برش دهید (شکل ۵۱).

نکته

شروع شده است. پس از آن قطعه تشكیل دهنده نبشی ها را هم می توان برید (شکل های ۵۴ و ۵۵).

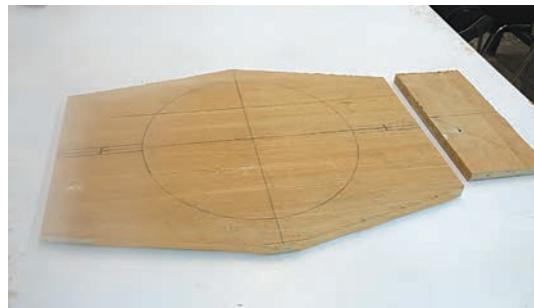
پس از اینکه خط کشی ها کامل شد، شروع به برش کاری کنید. این کار را از هر جا می توانید آغاز کنید. در شکل های ۵۲ و ۵۳ از قسمت های مورب کنار پایه ها

شکل ۵۳- برش قسمت مورب دیگر پایه ها

شکل ۵۲- برش حاشیه مورب پایه ها

شکل ۵۵- دو قسمت تفکیک شده اصلی از نبشی ها

شکل ۵۴- بریدن قطعه کناری تشكیل دهنده نبشی ها

در ادامه، شروع به بریدن پایه ها کنید. این کار را از محل اتصال دو پایه شروع کنید(شکل ۵۶) و آنگاه قسمت شکاف پایه ها را از طرفی که به بیرون تخته راه دارد برش بزنید(شکل ۵۷).

شکل ۵۷- برش شکاف وسط پایه ها

شکل ۵۶- برشکاری از محل اتصال پایه ها

همان طور که گفته شد، باید قسمتی از تخته برای قرار گرفتن تیغه اره عمودی، سوراخ شود (شکل ۵۸). بنابراین قسمت دایره شکل را هم می‌توان از کنار برش داد و هم می‌توان از محل شکاف پایه‌ها برید (شکل ۵۹).

شکل ۵۹- شروع برش کفی دایره شکل از محل شکاف پایه‌ها

شکل ۵۸- سوراخ کاری برای قرار گرفتن تیغه

پس از اینکه برش شکاف پایه‌ها (شکل ۶۰) کامل شد، قسمت کفی دایره شکل بریده می‌شود به طوری که تیغه اره وسط خط را برش دهد چون هر دو طرف برش در چهار پایه استفاده می‌شود (شکل ۶۱). با بریدن نبشی‌ها آخرین مرحله برش کاری نیز به پایان می‌رسد (قطعات بریده شده در شکل ۶۲ مشاهده می‌شود).

شکل ۶۱- برش کفی دایره شکل

شکل ۶۰- شکاف پایه‌ها به صورت برش خورده

پس از بریدن تمام قطعات، باید لبه‌های آنها پرداخت شود. این کار در سه مرحله چوب سای کاری، سوهان کاری و سنباده کاری انجام می‌شود.

شکل ۶۲- قطعات برش خورده

شده یا حتی کنده شود.

۲ در این مرحله قطعات باید با استفاده از سوهان پرداخت شده و خطوط ناشی از چوب سای از بین برود. البته این کار باید بالفاصله پس از چوب سای کاری انجام شود تا قطعه کار یک بار که به گیره بسته شد، هر دو مرحله روی آن انجام شود (شکل ۶۴).

شکل ۶۴- پرداخت با سوهان نرم

۱ در مرحله اول، قطعات را یکی پس از دیگری به گیره میز کار بسته و با چوب سای لبه های برش خورده را تا حدی بسایید تا خطوط به وجود آمده ناشی از برخورد تیغه اره با لبه کار، از بین برود (شکل ۶۳). به دلیل زبر بودن چوب سای، نباید خیلی به آن فشار آورد زیرا ناگهان ممکن است یک قسمت زیاد گود

شکل ۶۳- پرداخت با چوبسای زبر

۲ سنباده کاری در مرحله سوم انجام می شود که خود شامل استفاده از سنباده با شماره های (درجه زبری) مختلف است (شکل ۶۵). همان طور که گفته شد از تخته سنباده یا بلوك سنباده نیز برای پرداخت لبه و سطح استفاده می شود (شکل ۶۶).

شکل ۶۶- پرداخت کاری با تخته سنباده

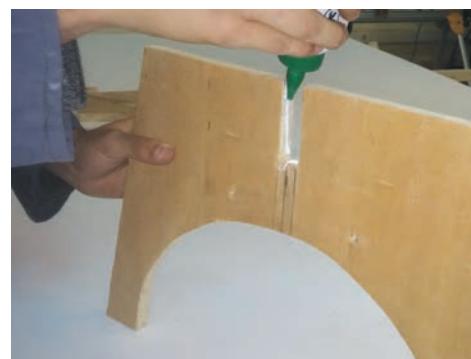

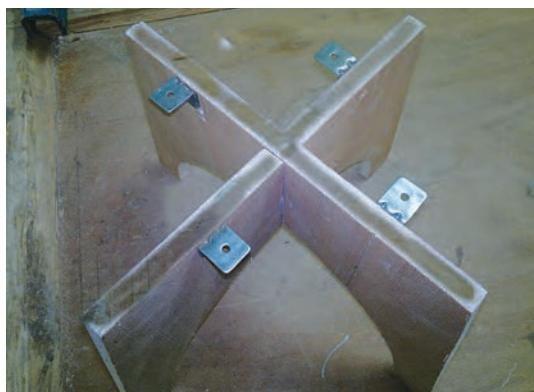
شکل ۶۵- سنباده کاری با دست

پس از پرداخت کاری باید قطعات را مونتاژ کرد. ابتدا مونتاژ باید به صورت آزمایشی انجام گیرد تا اگر قطعات در داخل هم قرار گرفتند، مشکلی پیش نیاید. پس از اینکه پایه‌ها را درون هم جا زدید و مطمئن شدید که قطعات در داخل به طور مناسب و بدون عیب قرار می‌گیرند، آنگاه مونتاژ نهایی را انجام دهید. ابتدا قطعات مثلثی شکل را به پایه‌ها و سپس به زیر کف با پیچ نصب کنید. روش دیگری نیز برای بستن پایه‌ها به زیر صفحه وجود دارد و آن استفاده از نبشی‌های فلزی شکل است. این نبشی‌ها در اندازه‌ها و شکل‌های مختلف وجود دارد. ابتدا یک وجه نبشی با یک یا دو پیچ (بسته به نوع نبشی) به پایه بسته شده و سپس وجه دیگر به زیر صفحه پیچ می‌شود. (شکل ۶۷).

نکته

باید دقت شود که در مونتاژ آزمایشی از چسب استفاده نشود؛ چون در صورتی که قطعات به خوبی در هم جا نروند مجبور به باز کردن قطعات و پاک کردن چسب خواهیم شد، جاسازی باید با ضربه آهسته انجام شود و برای جاسازی نباید از ضربه شدید استفاده کرد تا از شکستن قطعات جلوگیری شود.

شکل ۶۷- مراحل مونتاژ چهارپایه

در صورتی که لازم باشد صفحه نشیمن یا کفی، رویه کوبی شود، نباید آن را روی پایه ها نصب کرد بلکه این کار باید پس از رویه کوبی انجام شود. البته چون کفی با پیچ به پایه ها متصل شود، می توان آن را به طور موقت بست و برای رویه کوبی باز کرد.

نکته

رویه گوبی مبلمان

مواد اولیه با کیفیت بالا، استفاده شده و مراحل کار بر اساس اصول صحیح انجام شده باشد. بنابراین هر دو عامل مواد اولیه و مهارت انجام کار، به ویژه در انجام رویه گوبی‌های دشوار، بسیار اهمیت دارد. اما در این بخش از کتاب، رویه گوبی به روش ساده توضیح داده خواهد شد.

رویه گوبی، پوشش بخش یا بخش‌هایی از مبلمان با موادی مانند پارچه، چرم، اسفنج، فتر، نوار و... به منظور تأمین پوششی راحت و آراسته و قابل استفاده است (شکل‌های ۶۸ تا ۷۱). پارچه مورد نیاز برای رویه گوبی مبل باید دارای دوام، ضخامت لازم و زیبا باشد. اجرای یک پروژه رویه گوبی زمانی دلخواه ما خواهد بود که از

شکل ۶۹- مبل برش خورده با فنرهاي کف

شکل ۶۸- مراحل رویه گوبی کف صندلی

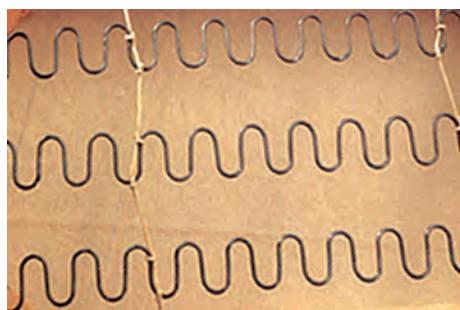
شکل ۷۱- پوشش کفی مبل

شکل ۷۰- اسکلت مبل با اسفنج

مواد اولیه رویه کوبی

رای روى کف یا پشتی یا سایر قسمت‌های مبل چسباند.
پارچه: دارای تنوع بسیار زیادی از نظر کیفیت، رنگ و طرح بوده تا بتواند پاسخ‌گوی انواع سلیقه‌های گوناگون باشد (شکل ۷۶). پارچه رومبی باید دارای دوام، کیفیت و بافت مناسبی باشد. پارچه در هنگام نصب باید در مقابل کشش وارد مقاوم باشد. در هنگام مصرف نیز، مقاوم و دارای رنگ ثابت و همچنین از لحاظ قیمت و کیفیت متناسب با مبلمان مورد نظر باشد و در نهایت نیازهای مصرف کننده را ز هر نظر جلب کند، زیرا رضایت مشتری، برای کسب و کار فروشنده، برکت به ارمغان خواهد آورد. پارچه معمولاً در جنس‌های نخی، پلی‌استر، مخمل، ترکیبی و از نظر طرح به صورت گل دار، ساده، راهراه، چهارخانه ... موجود است. عرض پارچه رومبی معمولاً ۱۴۰ سانتی‌متر است که به‌طور معمول برای دو کف صندلی کافی است. البته استفاده از پارچه با طرح‌های گل دار و دارای نقش خاص، دورریز پارچه را افزایش می‌دهد.

شکل ۷۶ – انواع پارچه

شکل ۷۳ – فنر لول

شکل ۷۲ – نوار

شکل ۷۶ – انواع پارچه

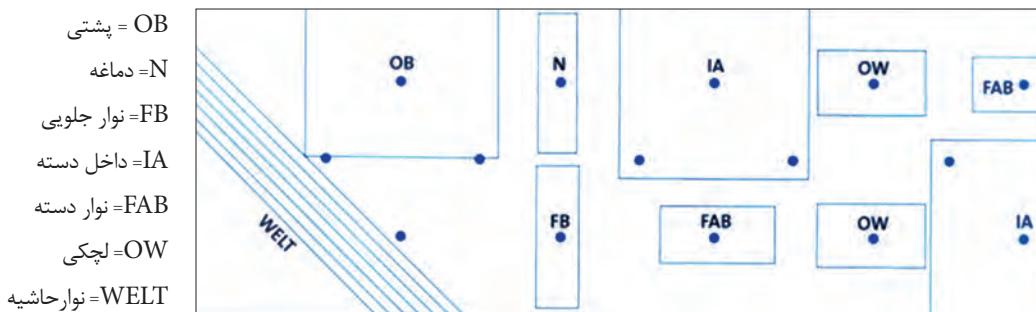

شکل ۷۵ – انواع فوم و اسفنج

چرا استفاده از پارچه با گل‌های درشت و نقوش خاص، دورریز را افزایش می‌دهد؟

در مبل‌هایی که قسمت‌های مختلف آن نیاز به رویه‌کوبی دارد و در نتیجه به پارچه زیادی نیاز است، با توجه به قیمت پارچه باید از آن استفاده بهینه نمود و چیدمان قطعات را به نحوی انجام داد که کمترین دورریز را داشته باشد (شکل ۷۷).

شکل ۷۷- نمونه‌ای از چیدمان قسمت‌های مختلف یک مبل برای برش پارچه رو مبلی

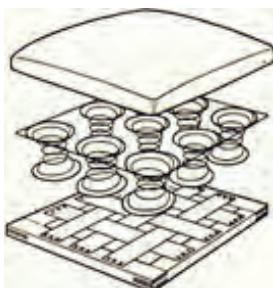
أنواع رویه کوبی

شکل ۷۸- رویه کوبی روی تخته

۱- رویه کوبی تخت: همان‌طور که از نامش پیداست بر روی یک سطح تخت، رویه‌کوبی انجام می‌شود. رویه‌کوبی تخت را می‌توان بر روی یک سطح ساده مانند یک تخته چندلایه (شکل ۷۸) و یا تخته خردۀ چوب (نهوپان) و یا بر روی یک قاب نوارکشی شده (شکل ۷۹) انجام داد.

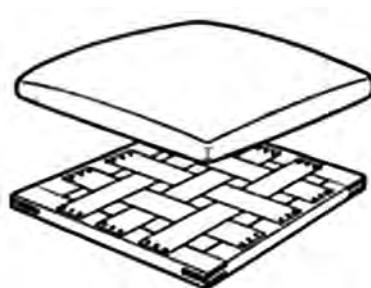
۲- رویه کوبی با کف فنری بلند: این نوع رویه‌کوبی و پرۀ انواع مبلمان با کف‌های بلند است که با استفاده از فرۀای مخصوص و نواربندی انجام می‌شود و به دلیل دشواری مراحل انجام کار در این کتاب به آن پرداخته نمی‌شود (شکل‌های ۸۰ و ۸۱).

شکل ۸۱- رویه کوبی با فنر لول بلند

شکل ۸۰- رویه کوبی با فنر پاکتی

شکل ۷۹- رویه کوبی روی قاب و نوار

روش اجرای رویه کوبی مسطح

ساده‌ترین نوع رویه کوبی که در مورد صندلی‌ها و چهارپایه‌های ساده کاربرد دارد، رویه کوبی تخت است. این کار بر روی یک تخته مسطح، یعنی چسباندن یک قطعه اسفنج^۱ بر روی یک تخته (تخته چندلایه، تخته خردۀ چوب، امدی‌اف و یا یک قاب با پوشش تخته‌سله‌ایه) اجرا می‌شود و روی آن با پارچه پوشش داده می‌شود. صندلی‌های ساده یا بی‌دسته مانند صندلی غذاخوری را می‌توان آسان‌تر رویه کوبی کرد چرا که تنها کف آن نیاز به پوشش دارد. چنانچه این نوع صندلی قبل از رویه کوبی شده باشد، کار بسیار آسان‌تر است، زیرا یکی از مراحل کار که همان اندازه‌گیری پارچه باشد، حذف می‌شود. برای اندازه‌گیری سطح پارچه مورد نظر می‌توان از رویه کهنه به عنوان الگو استفاده کرد. در شکل ۸۲ دو نوع صندلی که فقط کف آنها رویه کوبی نیاز دارد نشان داده شده است. در صندلی سمت راست، کف روی قیدهای افقی قرار گرفته است، اما کف صندلی سمت چپ در داخل قیدهای افقی صندلی محصور شده است.

شکل ۸۲- دو نوع صندلی از نظر قرارگرفتن کف بر روی قیدها و داخل قیدها

^۱- foam

نکته

مراحل اجرای رویه کوبی به شرح زیر است:

۱- اندازه گیری کفی: ابتدا با استفاده از متر، طول و عرض تخته اندازه گیری می شود.

اگر سطح تخته کفی به شکل ذوزنقه (شکل ۸۳)، مثلث و یا دایره بود آن را نیز به صورت مربع مستطیل در نظر گرفته و بزرگ ترین ابعاد آن اندازه گیری شود.

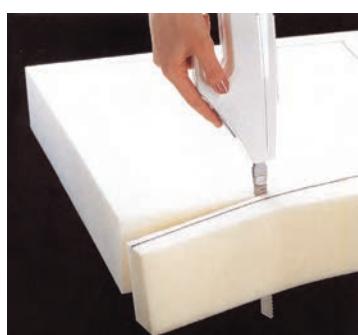

۲- برش اسفنج: از هر طرف ۱۰ میلی متر و در مجموع ۲۰ میلی متر به ابعاد کفی اضافه کرده و اسفنج مورد نظر با قیچی دستی (شکل ۸۴) یا برقی (شکل ۸۵) و یا کاتر برش داده می شود.

نکته

۳- چسباندن اسفنج: با استفاده از چسب فوم (یا اسفنج)، اسفنج بر روی سطح کفی چسبانده می شود که می تواند به صورت دستی با اسپری (شکل ۸۶) و یا با پیستوله (شکل ۸۷) باشد.

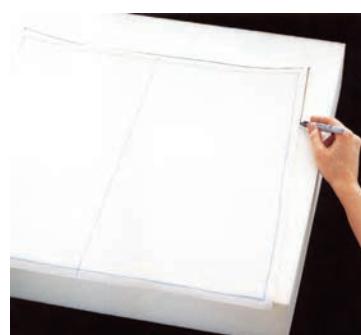
اگر کفی یا بستر رویه کوبی یک قاب بود، می توان روی قاب رانوار کشی کرد و سپس اسفنج را بر روی آن چسباند.

شکل ۸۳- کفی ذوزنقه

شکل ۸۴- برش اسفنج با قیچی

شکل ۸۳- کفی ذوزنقه

شکل ۸۶- چسب زدن فوم با اسپری

شکل ۸۷- پاشیدن چسب با پیستوله

فکر کنید

چرا اسفنج بالبُه تخته برابر در نظر گرفته نمی‌شود؟

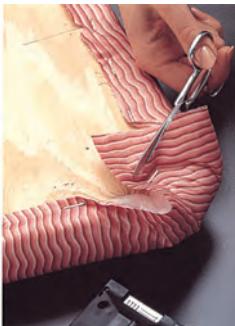
طرف دیگر پارچه کشیده شده و بدون چروک منگنه زده می‌شود تا پارچه از چهار طرف ثابت شود (شکل ۹۴-۸۸). منگنه‌زنی تا کمی مانده به گوشه‌ها ادامه می‌یابد (شکل ۹۱). آنگاه پارچه اضافه گوشه‌ها با قیچی بریده شده (شکل ۹۰) و منگنه‌کاری گوشه‌ها انجام می‌شود (شکل ۹۱).

۴- برش پارچه: پارچه رویه مبل از هر طرف ۱۰۰ میلی‌متر و در مجموع ۲۰۰ میلی‌متر بزرگ تر از تخته، در نظر گرفته و با قیچی برش زده می‌شود.

۵- نصب پارچه: با دستگاه منگنه‌زن (دستی یا نیوماتیک) پارچه ابتدا از یک طرف و بعد در طرف مقابل کشیده شده و منگنه زده می‌شود و سپس دو

شکل ۹۱- قیچی کردن گوشه‌ها

شکل ۹۰- کوبیدن پارچه

شکل ۸۸- ثابت کردن پارچه

منگنه‌زنی

یکی از ابزارهای پرکاربرد در مبل‌سازی، به ویژه رویه‌کوبی، دستگاه منگنه زن است. این دستگاه در مبل‌سازی و معماری داخلی برای نصب قطعات مانند دیوارپوش، مونتاژ‌کاری و از همه مهم‌تر کوبیدن و ثابت کردن پارچه رومبلي استفاده می‌شود. همچنین در قسمت‌های زیر مبل برای کوبیدن پارچه آستری و نصب نوار کف مبل به کار می‌رود. به همین منظور قبل از شروع به کار با دستگاه منگنه زن باید روش کار با آن را فراگرفت و با رعایت نکات ایمنی و حفاظتی به کار با آن پرداخت. این دستگاه به‌طور معمول در چهار نوع دستی، برقی، شارژی و نیوماتیک (بادی) در بازار عرضه می‌شود (شکل‌های ۹۲ تا ۹۵).

شکل ۹۵- منگنه بادی

شکل ۹۶- منگنه برقی شارژی

شکل ۹۳- منگنه برقی با سیم

شکل ۹۲- منگنه دستی

- در نوع دستی که با فشار یک فنر قوی، سوزن منگنه درون چوب کوبیده می شود، ضعیف‌ترین نوع منگنه بوده و بنابراین ارتفاع سوزنی که در آن به کار می‌رود محدود است.

بحث کنید

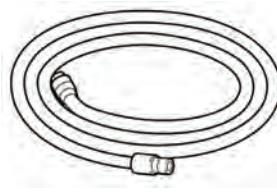

بهترین راه برای تعیین اندازه ارتفاع سوزن منگنه چیست؟

- منگنه‌های برقی در دو نوع با سیم و بی‌سیم (شارژی) موجود است که از نظر قدرت در حد متوسط قرار دارند و باید طبق دستور کارخانه سازنده با آنها کار کرد.
- پر قدرت‌ترین نوع منگنه‌ها، آنها بی‌سیم (پنوماتیک) به دلیل سیستم هوای فشرده کار می‌کنند که در بازار به غلط به استپ منگنه بادی معروف شده‌اند. برای استفاده از آنها حتماً کارگاه باید مجهز به سیستم هوای فشرده یا کمپرسور هوا (شکل ۹۶) باشد که با استفاده از شیلنگ مخصوص (شکل ۹۷) و اتصال‌های مربوطه (کوبیلینگ)، به میل‌سازی و بهویژه رویه کوبی قرار دارد.

شکل ۹۸- محل اتصال شیلنگ هوا به دستگاه

شکل ۹۷- شیلنگ ارتباط هوا

شکل ۹۶- کمپرسور هوا

نکات ایمنی

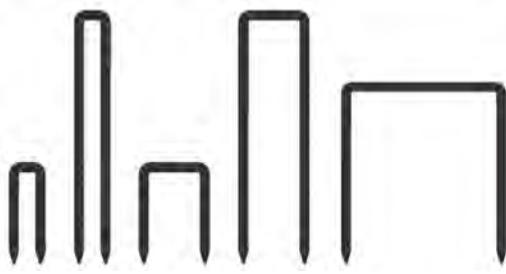

- هنرجو باید لباس کار مناسب به تن داشته باشد و از لوازم ایمنی فردی استفاده کند (شکل ۹۹).
- هنرجو باید به هشدارهای ایمنی هنرآموز و نیز پوسترها ایمنی توجه کامل نماید.
- هنگام قرار دادن سوزن منگنه زن در داخل دستگاه، شیر کمپرسور باید بسته باشد.
- هنگام کار، حتماً ابتدا باید دستگاه منگنه زن در محل نظر قرار بگیرد و سپس، دکمه فشار داده شود.
- از نگاه کردن به محل خروج سوزن منگنه، جداً خودداری شود.
- از گرفتن دستگاه منگنه زن به طرف خود و افراد دیگر جداً خودداری نمود.
- همیشه باید از سوزن‌های دوخت استاندارد استفاده کرد تا در کار، گیر نکرده و خطرآفرین نشود.
- برای آزمایش شدت فشار دستگاه، از پرتاب سوزن در فضای خودداری شود.

سوزن منگنه و کاربرد آن

دفتری، صحفی، انتشارات، مبلمان، رویه‌کوبی، صنایع کارتن‌سازی و بسته‌بندی صورت می‌گیرد. این سوزن‌ها از آلیاژی ساخته می‌شوند که در اثر ضربه و فرو رفتن در چوب‌های سخت، خم نشوند.

سوزن منگنه یا سوزن دوخت، وسیله‌ای برای اتصال قطعات چوبی، برگ‌های کاغذ، صفحات کارتن و لایه‌های چرم است (شکل ۱۰۰). انتخاب انواع سوزن دوخت بر اساس نوع جنس، طول ساق، فاصله بین دو ساق، ضخامت سوزن و نوع کاربرد آن در اماکن اداری،

شکل ۱۰۰ - سوزن منگنه

شکل ۹۹ - عینک ایمنی و کلاه و تلق محافظ

روش کار با دستگاه منگنه‌زن

برای کار با منگنه‌زن دستی باید مراحل زیر را که تقریباً با اندکی تفاوت برای انواع منگنه‌زن‌ها یکسان است، طی کرد.
انتخاب دستگاه: اگر حجم کار کم است یا برای انجام کاری که به سوزن کوتاه نیاز است بهتر است، برای صرفه‌جویی در وقت و هزینه از منگنه‌زن دستی استفاده شود.

انتخاب سوزن: سوزن با توجه به نوع کار، ضخامت، عرض و ارتفاع آن انتخاب می‌شود.
آماده‌سازی سیستم هوای فشرده: این مرحله تنها برای ابزار نیوماتیک انجام می‌شود. با روشن کردن کمپرسور هوا و پر شدن مخزن از هوای فشرده، کمپرسور به طور خودکار خاموش شده و از صدا می‌افتد. سپس یک سر شیلنگ هوا به شیر کمپرسور و سر دیگر به انتهای دستگاه منگنه‌زن متصل می‌شود.

قبل از شروع کار بررسی شود که اگر همراه هوا مقداری رطوبت نیز از شیلنگ خارج می‌شود، ابتدا باید شیر زیر مخزن باز شده (شکل ۱۰۱) تا رطوبت خارج شود و آن گاه به کار ادامه داد زیرا اگر رطوبت موجود به داخل دستگاه وارد شود موجب زنگزدگی و خرابی قطعات داخلی آن می‌شود و این دستگاه‌ها عموماً گران قیمت هستند.

نکته

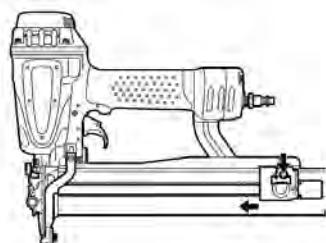
شارژ کردن دستگاه منگنه: سوزن منگنه‌ای که متناسب با کار انتخاب شده، درون خشاب سوزن قرار داده می‌شود (شکل ۱۰۲). خشاب تحت فشار فرسته می‌شود و با جا رفتن صدایی می‌دهد که نشانه قفل شدن آن به طور صحیح است (شکل ۱۰۳).

ثابت کردن قطعه کار: برای بالا بردن دقیق در انجام کار و آزاد بودن هر دو دست، قطعه کار باید به گیره میزکار و در غیر این صورت با استفاده از پیچ دستی در جای خود محکم شده تا برای انجام کار آماده شود.

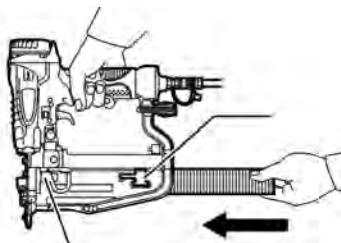
اتصال هوای فشرده: باید یک سرسیلنگ هوای فشرده را که سر دیگر آن به کمپرسور هوا وصل شده به

انتهای دستگاه منگنه زن متصل کرد (شکل ۱۰۴).

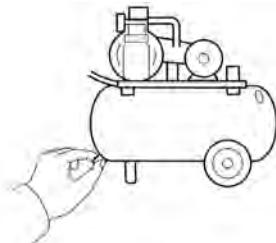
منگنه زنی: دستگاه منگنه بر روی قطعه کار و محلی که از قبل تعیین و یا خط کشی شده است، محکم قرار داده شود (شکل ۱۰۵) و سپس مانش (دکمه) فشار داده می‌شود تا منگنه درون قطعه کار فرو رود و هر چند جا که لازم باشد این کار تکرار می‌شود (شکل ۱۰۶).

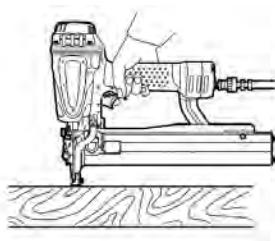
شکل ۱۰۳—بستن خشاب سوزن

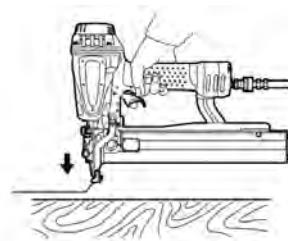
شکل ۱۰۲—بارگذاری منگنه

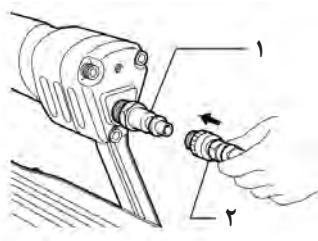
شکل ۱۰۱—تخلیه رطوبت مخزن هوا

شکل ۱۰۶—فشار دادن مانش
و زدن منگنه

شکل ۱۰۵—قرار دادن دستگاه
منگنه بر روی قطعه کار

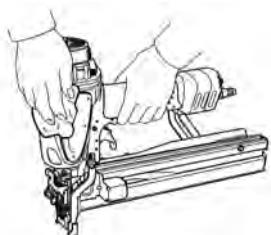
شکل ۱۰۴—اتصال شیلنگ هوای
(۲) به دستگاه (۱)

— پس از پایان هر کار و هنگامی که از منگنه استفاده نمی‌شود، شیر خروجی کمپرسور باید بسته شده و هوای داخل شیلنگ نیز خارج شود.

— در شرایطی که مدت زمانی از دستگاه استفاده نمی‌شود، باید به دور از بارندگی و تابش مستقیم نور آفتاب قرار گیرد (شکل ۱۰۷) با پارچه آغشته به روغن تمیز شده (شکل ۱۰۸). از قرار دادن شیلنگ هوای در مجاورت گرمای مانند بخاری و تیز جدأ خوداری کنید (شکل ۱۰۹).

شکل ۱۰۹—محافظت شیلنگ هوای در
مقابل شعله، بخاری و مواد شیمیایی

شکل ۱۰۸—پاک کردن دستگاه
با دستمال روغنی

شکل ۱۰۷—محافظت شیلنگ هوای از بارش
بر و باران و تابش خورشید

پروژه رویه کوبی مسطح

فعالیت

فهرست مواد اولیه

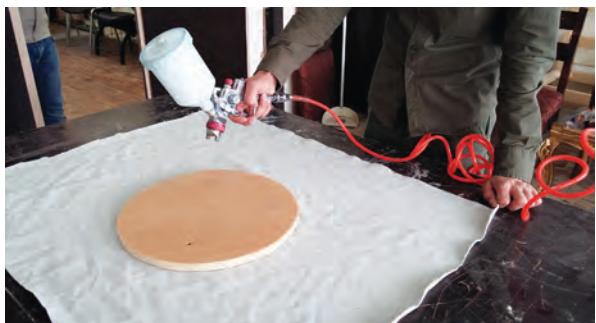
ردیف	نوع ماده	مشخصات	تصویر
۱	تخته چندلایه ۱۲ میلی متر	دایره شکل به قطر ۴۰۰ میلی متر (صفحه کفی چهار پایه)	
۲	اسفنج ۱۵ کیلوگرم	۴۰۰ × ۴۰۰ میلی متر	
۳	چسب فوم	اسپری	
۴	پارچه رومبلی	۶۰۰ × ۶۰۰ میلی متر	
۵	سوزن منگنه	ارتفاع ۶ میلی متر	
۶	کاغذ سنبلاد	نمره ۱۲۰	

تجهیزات

ردیف	نام ابزار	مشخصات	تصویر
۱	دستگاه منگنه زن	دستی یا نیوماتیک (بادی)	
۲	قیچی	برای برش پارچه	
۳	کاتر	برای برش فوم	
۴	خط کش فلزی	۱۰۰ سانتی متری	
۵	متر	نواری فلزی ۳ متری	
۶	سوهان	نیم گرد	
۷	تخته (بلوک) سنbadه	چوب پنبه‌ای یا لاستیکی	

– ابتدا با استفاده از متر نواری فلزی، قطر تخته را اندازه‌گیری کنید و اندازه‌ها را یادداشت کنید. اسفنج باید از هر طرف ۱۰ میلی‌متر بزرگ‌تر از لبه، یعنی با قطری به اندازه ۲۰ میلی‌متر بیشتر از قطر تخته، برش زده شود. برای این کار می‌توانید تخته را بر روی اسفنج قرار داده و دور آن را با فاصله ۱۰ میلی‌متر با کاتر برش بزنید(شکل ۱۱۰).
– چسب فوم (اسفنج) باید هم بر سطح تخته و هم بر سطح اسفنج، زده شود به طوری که لایه نازکی از چسب در هر دو طرف قرار بگیرد (شکل ۱۱۱ و ۱۱۲). پس از چسب زدنی، مدت ۵ دقیقه صبر کرده و سپس اسفنج را روی تخته بچسبانید و مراقب باشید تا اسفنج صاف قرار گرفته و بر روی کفی بچسبد به طوری که از هر طرف به طور مساوی ۱۰ میلی‌متر بیرون زده باشد(شکل ۱۱۳).

شکل ۱۱۱- چسب زدن تخته

شکل ۱۱۰- برش اسفنج

شکل ۱۱۳- چسباندن اسفنج

شکل ۱۱۲- چسب زدن اسفنج

طرف پارچه را روی پشت تخته کشیده و دو یا سه منگنه بزنید. سپس پارچه را به روی اسفنج آورده و در طرف مقابل کشیده و با فشار دست آن رانگه داشته و دو منگنه دقیقاً مقابل منگنه های قبلی بزنید (شکل ۱۱۶). در این مرحله دو طرف پارچه روی تخته نصب شده و در ادامه دو طرف دیگر را به روش گفته شده نصب کنید تا پارچه روی تخته ثابت شود (شکل ۱۱۷).

پارچه را به اندازه ۲۰۰ میلی متر یعنی از هر طرف حدود ۱۰۰ میلی متر بیشتر، با قیچی برش بزنید (شکل ۱۱۴). البته می توانید پارچه را به طور دایره و همنه نین مربع به کار برد و در آخر پارچه های اضافه را ببرید. پارچه را بر روی یک محل تمیز به پشت پهن کرده و تخته ای را که فوم روی آن چسبانده بودید، از طرف فوم روی پارچه طوری قرار دهید تا کاملاً وسط قرار گیرد (شکل ۱۱۵). با دستگاه منگنه زن (دستی یا نیوماتیک) یک

شکل ۱۱۵- قرار دادن تخته چسبیده
به فوم در وسط پارچه

شکل ۱۱۴- برش پارچه

شکل ۱۱۷- منگنه زدن چهار طرف و ثابت کردن پارچه

شکل ۱۱۶- منگنه زدن دو طرف پارچه در مقابل هم

نکته

در صفحات دایره‌ای شکل بعد از تثبیت دو طرف پارچه، برای اینکه از چین خوردن پارچه جلوگیری شود، می‌توان به جای تثبیت چهار طرف پارچه، پس از اینکه دو طرف مقابل هم منگنه کاری شد، منگنه زنی را ادامه داد تا از چین خوردگی پارچه جلوگیری شود.

شکل ۱۱۸- منگنه کاری دورها

شکل ۱۲۰- تنظیم پارچه

شکل ۱۱۹- کشیدن پارچه

چهارپایه نصب کرد (شکل ۱۲۲). البته گاهی ممکن است لازم باشد برای تنظیم پارچه و از بین بردن چین، بعضی از منگنه‌ها کشیده شده و دوباره زده شود.

در ادامه، قسمت‌های باقی مانده را منگنه بزنید تا چین پارچه به طور کامل از بین برود. اضافه‌های پارچه را با قیچی یا کاتر ببرید (شکل ۱۲۰). در این مرحله، کار به پایان رسیده است (شکل ۱۲۱) و می‌توان آن را روی

شکل ۱۲۱- تکمیل شدن رویه کوبی

شکل ۱۲۰- برش پارچه‌های اضافه گوشه‌ها

شکل ۱۲۲- چهارپایه کامل

چهارپایه از وسایل بسیار کاربردی است، بنابراین با توجه به کاربرد، می‌توان آن را از نظر ارتفاع در اندازه‌های مختلف ساخت. چهارپایه برای زیرپایی، پیشخوان آشپزخانه و موارد دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرد.

نکته

شايسٽگي اجرای مبلمان چوبی

شرح کار:

آماده‌سازی کارگاه و تهیه مواد اولیه، بررسی نقشه‌های اجرایی، اجرای نقشه بر روی تخته چوبی، برش قطعات مطابق نقشه، اتصال قطعات به یکدیگر، انجام رویه کوبی کف، پرداخت کامل قطعات، اتصال کف رویه کوبی شده به قطعه اصلی ساخته شده، پرداخت نهایی

استاندارد عملکرد:

استاندارد ۱۶۱۴ سازمان ملی استاندارد، نشریات داخلی وزارت کار، نقشه‌های اجرایی مبلمان

شاخص‌ها:

دروندادی: رعایت ایمنی، انتخاب صحیح ابزار، مدیریت منابع و مصالح

فرایندی: بررسی نقشه‌ها، ساخت کلاف اصلی، اجرای رویه کوبی کف و اتصال به سازه اصلی

محصول: اجرای یک چهارپایه با کفه رویه کوبی شده با ارتفاع کوتاه یا متوسط

شرایط انجام کار :

شرایط مکان: کارگاه تزیینات چوبی و پارچه‌ای

زمان: ۸ ساعت کاری

ابزار و تجهیزات:

اره عمودی، کمپرسور هوا، پیچ گوشتی شارژی، دریل برقی، منگنه زن دستی و بادی، پیچ گوشتی دستی، اره دستی، گونیای فلزی، متر، قیچی، کاتر، چسب چوب، پیچ، نبشی فلزی، سنباذه، پارچه رومبلي، اسفنج، چکش لاستیکی، تخته چندلایه، چوب سای، بلوك سنباذه

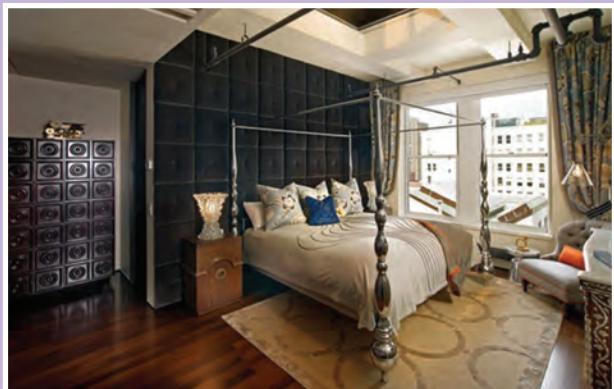
معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	ترسیم نقشه روی قطعه کار	۲	
۲	برش کاری و پرداخت لبه قطعات	۲	
۳	رویه کوبی کف چوبی	۲	
۴	مونتاژ مبلمان چوبی	۲	
	شايسٽگي های غيرفنی، ايمني، بهداشت، توجهات زيست محبيطي و نگرش: مدیریت مواد و تجهیزات، مدیریت کیفیت، مسئولیت پذیری، مدیریت زمان و رعایت ایمنی	۲	
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

پودمان ۵

تزيينات پارچه اي

واحد یادگیری ۵

شاپرکی اجرای دیوارپوش پارچه‌ای تزیینی

آیا تا به حال پی برده‌اید

- دیوارپوش تزیینی چگونه ساخته می‌شود؟
- معمولاً در چه فضاهایی از دیوارپوش تزیینی استفاده می‌شود؟
- دیوارپوش تزیینی از چه موادی ساخته می‌شود؟
- پرده‌ها غیر از نقش تزیینی، چه نقش دیگری دارند؟

استاندارد عملکرد

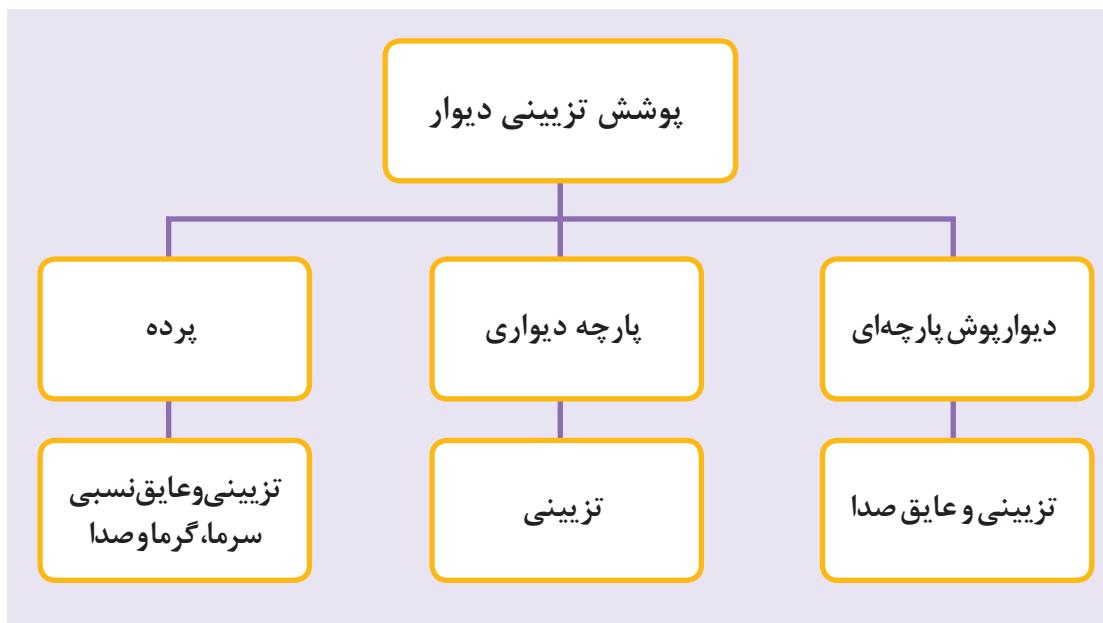
پس از اتمام این پومنان هنرجویان قادر خواهند بود که از مواد اولیه مورد نیاز مانند چوب، پارچه و سایر لوازم و ابزار با توجه به طرح و نقشه، و پیروی از استانداردهای موجود، دیوارپوش تزیینی بسازند و در محل نصب کنند.

مقدمه

علاوه بر رنگ‌های مختلف و کاغذ دیواری‌های ویژه پوشش دیوار، یکی دیگر از عناصر بسیار مهم تزیینی، دیوارپوش پارچه‌ای است. دیوارپوش‌های پارچه‌ای تزیینی با تنوع در رنگ، مواد اولیه و طرح، در فضاهای مختلف منازل مسکونی، هتل‌ها و سایر فضاهای اجرامی شود. دیوارپوش‌ها به صورت قطعه‌های جداگانه ساخته شده و در کنار یکدیگر روی دیوار نصب می‌شوند. عنصر دیگر پوشش تزیینی دیوار، پارچه دیواری است که مانند کاغذ دیواری روی دیوار چسبیده می‌شود. پرده نیز از عناصر تزیینی فضاهای مختلف بوده که علاوه بر نقش تزیینی و جداکنندگی، از ورود و خروج سرما و گرما و همچنین نور از طریق پنجره جلوگیری می‌کند.

دیوارپوش‌های تزیینی

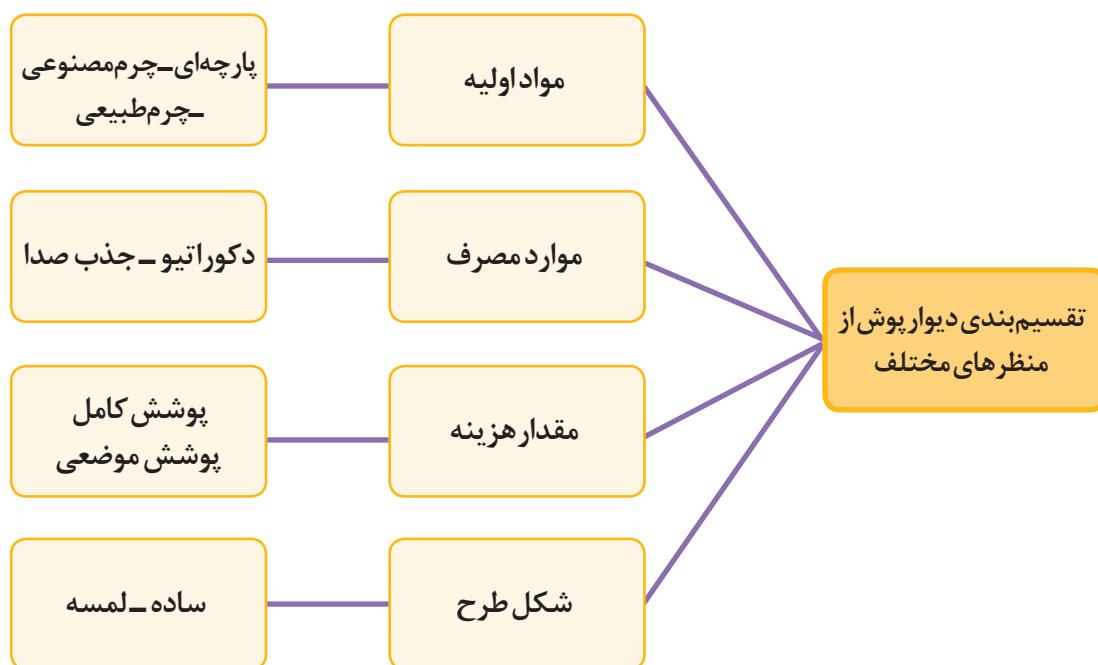
انواع پوشش‌های تزیینی که برای پوشش تمام یا بخشی از دیوار به کار می‌روند، از نظر تنوع، طیف گسترده‌ای را شامل می‌شوند که در این بخش به سه نوع آنها که عبارت‌اند از دیوارپوش پارچه‌ای، پارچه دیواری و پرده پرداخته می‌شود.

دیوارپوش پارچه‌ای

کاربرد این عنصر تزیینی هنوز کاملاً فراگیر نشده است. با این وجود چون به طور معمول تمام دیوارهای یک فضا را با آن پوشش نمی‌دهند، می‌تواند مقرن به صرفه باشد. تنوع بسیار در طرح، رنگ و نوع جنس پارچه، زمینه‌ساز تنوع فوق العاده‌ای در دیوارپوش‌های پارچه‌ای شده است و ساخت و نصب آن نیز نسبتاً آسان است. بیشترین مشتری‌های دیوارپوش‌های پارچه‌ای، هتل‌های لوکس هستند که محیطی بسیار دلپذیر را برای میهمانان خود فراهم می‌آورند؛ و البته در منازل مسکونی و سالن جلسات نیز کاربرد دارد.

دیوارپوش‌های پارچه‌ای رامی توان از نظرهای مختلف تقسیم‌بندی کرد که می‌توانید آن را در نمودار زیر مشاهده کنید:

دیوارپوش‌های پارچه‌ای را می‌توان خیلی ساده ساخت؛ یعنی کافی است یک پوشش پارچه‌ای روی یک قاب چوبی کشید و آن را به دیوار آویخت و فضا را با آن تزیین نمود. با لایه‌ای از فوم یا اسفنج می‌توان آن را مانند میل رویه کوبی کرد تا پوششی ضخیم‌تر به وجود آورد. همین‌طور می‌توان با توجه به نوع کاربری، آن را عایق صدا ساخت به صورتی که از صفحات آکوستیک استفاده کرده و روی آن را با پارچه پوشش داد. تمام اینها با توجه به سفارش مشتری و اینکه چه مقدار بودجه باید هزینه شود، صورت می‌گیرد. پوشش روی آن می‌تواند چرم طبیعی باشد یا مصنوعی، ساده به کار رود یا لمسه کوبی شود، طرح آن ساده باشد یا کلاسیک و یا اسپورت، در سالان اجتماعات به کار رود یا در اتاق خواب و...، تمامی اینها گستره وسیعی از تنوع را به دنبال دارد.

به نمودار بالا توجه کنید. با توجه به هریک از عوامل داده شده، شما نیز یک تقسیم‌بندی برای دیوارپوش‌ها انجام دهید.

تحقیق کنید

نقش دیوارپوش‌های پارچه‌ای در تزیینات داخلی

با اینکه دیوارپوش‌های پارچه‌ای بسیار زیبا و هیجان انگیز هستند، اما استفاده از آنها هنوز خیلی رایج نیست. اگر می‌خواهید تزیینات داخلی منزل شیک و در عین حال گرم و صمیمی باشد، پیشنهاد می‌شود که از این نوع دیوارپوش‌ها با ایده‌های زیبا استفاده شود.

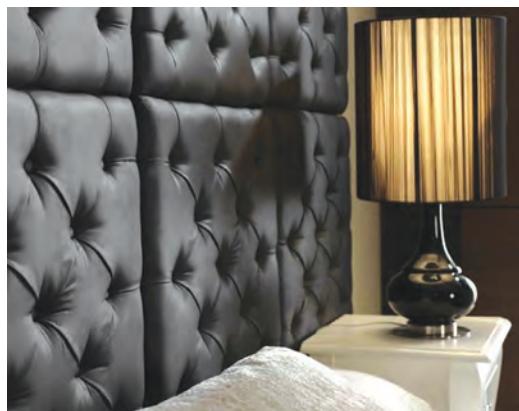
استفاده از دیوارپوش‌های پارچه‌ای برای اتاق خواب مناسب‌تر از سایر فضاهای نظر می‌رسد، زیرا این دیوارپوش‌ها باعث ایجاد آرامش در فضای شوند. هماهنگی آنها با دکوراسیون فضای اتاق خواب در شکل‌های ۱ تا ۶ بسیار تأثیرگذار است.

شکل ۲- دیوارپوش از چرم در اتاق خواب

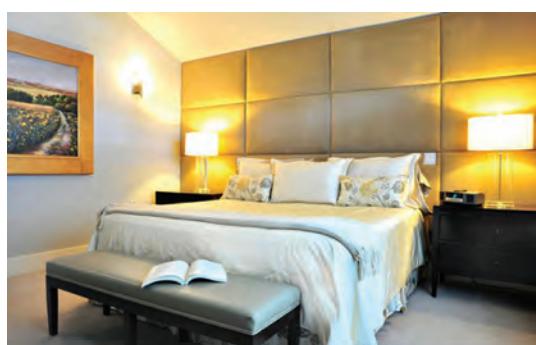
شکل ۱- دیوارپوش از پارچه مخمل در اتاق خواب

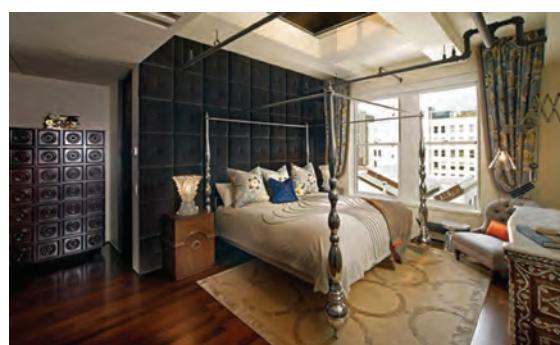
شکل ۴- دیوارپوش چرمی لمسه کاری بالای تختخواب

شکل ۳- دیوارپوش پارچه‌ای در اتاق خواب با قطعات افقی

شکل ۶- دیوارپوش با قطعات افقی عریض

شکل ۵- دیوارپوش پارچه‌ای بالای تختخواب
با قطعات کوچک مربع شکل

استفاده از دیوارپوش‌های پارچه‌ای، آکوستیک، راه حل مناسبی برای سینماهای خانگی هستند. در لایهٔ زیرین پوشش پارچه‌ای یا چرمی این نوع دیوارپوش‌ها از صفات جاذب صدا استفاده شده تا از انعکاس صدا در فضای جلوگیری شده و صدای دلنشیینی به گوش شنونده برسد. همچنین در شکل‌های ۷ و ۸ استفاده از لمسه نیز برای زیبایی بیشتر به چشم می‌خورد.

شکل ۸-استفاده از صفات جاذب صدا در اتاق تلویزیون

شکل ۷-استفاده از صفات صدایگیر در دیوارپوش در سینماهای خانگی

فکر کنید

دیوارپوش‌های صدایگیر علاوه بر جذب صدا، چه نقشی را ایفا می‌کنند؟

شکل ۹-همانگی کامل دیوارپوش با مبلمان غذاخوری

استفاده از دیوارپوش‌های پارچه‌ای در اتاق غذاخوری موجب راحت‌ترو و صمیمی تر به نظر رسیدن فضای شود. رنگ مبلمان بهتر است با دیوارپوش‌ها هماهنگ باشند. آرامش فضای غذاخوری با هماهنگی میان این دو عنصر، تأمین می‌شود (شکل‌های ۹ تا ۱۱).

شکل ۱۱-استفاده از رنگ آبی، هماهنگ با رنگ صندلی‌ها

شکل ۱۰-استفاده از لمسه در دیوارپوش اتاق غذاخوری

در نشیمن نیز می توان از این دیوارپوش‌ها استفاده کرد. اگر دکوراسیون نشیمن مدرن باشد، باید از دیوارپوش با طرح‌های ساده‌تر استفاده شود.

شکل ۱۳- هماهنگی کامل دیوارپوش با مبلمان نشیمن

شکل ۱۲- استفاده از دیوارپوش در نشیمن

شکل ۱۴- استفاده از دیوارپوش در پذیرایی در دیوار پله و هماهنگی آن با مبلمان راحتی

شکل ۱۶- هماهنگی مبلمان با دیوارپوش

شکل ۱۵- هماهنگی رنگ و پارچه دیوارپوش با رنگ مبلمان

ساخت دیوارپوش‌های تزیینی

این دیوارپوش‌ها معمولاً به صورت پانل یا صفحه ساخته می‌شوند. قطعات به اندازه‌های معین ساخته شده و در کنار یکدیگر نصب می‌شوند، از این رو می‌توان آنها را در طرح، رنگ و حتی اندازه بسیار متنوع ساخت؛ همچنین آنها را می‌توان به صورت ساده و ترکیبی به کار برد. در اینجا به ساخت دو نوع دیوارپوش ساده (با قاب ساده) و لمسه‌دوزی (با صفحه و اسفنج) پرداخته می‌شود.

فهرست مواد اولیه

ردیف	نوع ماده	مشخصات	تصویر
۱	چوب نراد یا صنوبر	ابعاد $۲۰ \times ۴۰ \times ۷۰۰$ میلی‌متر (۲ عدد) ابعاد $۲۰ \times ۴۰ \times ۵۰۰$ میلی‌متر (۲ عدد)	
۲	چسب چوب	سفید درودگری، پلی وینیل استات (PVA)	
۳	پارچه	به ابعاد ۷۰۰×۹۰۰ میلی‌متر مخمل یا کتان با طرح دلخواه	
۴	سوzen منگنه	ارتفاع سوزن ۱۲ میلی‌متر	
۵	اسفنج	۱۵ کیلویی به ضخامت ۵۰ میلی‌متر	
۶	چرم مصنوعی	مشمع با پشت‌بند پارچه‌ای	
۷	دکمه منگنه	خام، بدون روکش یا با روکش (آماده)	
۸	نخ	محصول لمسه	

فصل پنجم - تزیینات پارچه ای

ردیف	نوع ماده	مشخصات	تصویر
۹	متنه	معمولی، به قطر ۸ میلی متر	
۱۰	متنه گردبُر	به قطر ۲۰ میلی متر	
۱۱	سوزن رویه کوبی	نوع بلند	

تجهیزات

ردیف	نام ابزار	مشخصات	تصویر
۱	اره فارسی بر	کشویی با قطر تیغه ۳۰۰ میلی متر	
۲	منگنه زن	نیوماتیک یا دستی	
۳	قیچی	خیاطی ۱۰ اینچ	
۴	متر	نواری، فلزی، ۳ متری	
۵	کاتر	اندازه بزرگ	
۶	دریل	شارژی یا برقی	

پروژه ۱- ساخت دیوار پوش ساده

برای ساخت دیوار پوش های دکوراتیو، ابتدا یک قاب (فریم) چوبی ساخته و پارچه یا چرم (مصنوعی) یا سایر مواد مشابه بروی آن کشیده می شود. این کار را در تعداد محدود می توان با استفاده از منگنه زن دستی انجام داد، اما برای تعداد زیاد و پوشش سطح بیشتری از دیوار، باید از منگنه زن نیوماتیک (بادی) استفاده کرد تا سرعت لازم برای انجام کار فراهم شود.

نکات ایمنی هنگام کار

- هنرجو باید لباس کار مناسب به تن داشته باشد و از لوازم ایمنی فردی استفاده کند.
- هنرجو باید به هشدارهای ایمنی هنرآموز خود و نیز پوسترها ایمنی توجه کامل نماید.
- هنگام برش قطعات بالاره فارسی بزیر باید قطعه کار با گیره محکم شود تا دست آزاد شده و به دور از تیغه قرار گیرد.
- هنگام استفاده از منگنه زن مراقبت شود تا سوزن به دست برخورد نکند؛ و از گرفتن دستگاه منگنه زن به طرف خود و افراد دیگر پرهیز شود.
- هنگام کار توجه شود زیر پا کاملاً تمیز باشد تا به خوبی تعادل موقع کار حفظ شود.
- از چسب چوب باید به اندازه کافی استفاده شود. استفاده بیش از حد چسب چوب نه تنها موجب محکمتر شدن اتصال نشده، بلکه باعث کشیف شدن قطعه کار، ابزار و لباس کار هنرجو می شود.

مرحله ۱- ساخت قاب چوبی

برای ساخت قاب چوبی کافی است که ۴ عدد قید چوبی با توجه به ابعاد قاب که 700×500 میلی متر است، تهیه کنید. یعنی ۲ قید به طول ۷۰۰ و ۲ قید به طول ۵۰۰ میلی متر مانند شکل ۱۷ نیاز است. در این پروژه ابعاد مقطع قیدها 40×20 میلی متر در نظر گرفته شده است. البته این اندازه با توجه به ابعاد و نوع دیوار پوش می تواند تغییر کند.

نکته

برای این کار باید از چوب مناسب استفاده کرد اما نیاز به استفاده از چوب درجه یک نیست و چوب های نرم مانند نراد (روسی) از سوزنی برگان و چوب صنوبر از پهن برگان برای این کار پیشنهاد می شود. چون در این نوع کار چوب در زیر کار استفاده می شود و نمای آن در کار مشخص نیست، نیاز به چوب خوش نقش و نگار نبوده و بهتر است از چوب نرم استفاده شود تا منگنه زنی آن ساده تر باشد. چوب هایی که در ساخت پالت استفاده شده و با قیمت ارزان در بازار عرضه می شوند نیز برای این کار مناسب هستند.

پس از اینکه قطعات چوبی مورد نیاز برای قاب آماده شد، باید چهار گوشة آنها به هم متصل شود. ساده ترین نوع برای این کار اتصال فارسی (۴۵ درجه) ساده (سر به سر) با چسب است که توسط منگنه در دو طرف محکم می شود. برای این کار از ماشین ارث فارسی بر استفاده می شود و باید آن را روی زاویه ۴۵ درجه مانند شکل ۱۸ تنظیم کرد.

شکل ۱۸- تنظیم صفحه ارده فارسی بر روی زاویه ۴۵ درجه

شکل ۱۷- چهار قید مورد نیاز ساخت قاب

شکل ۱۹- بستن قطعه کار با گیره برای دقت و اینمنی بیشتر

شکل ۲۰- برش فارسی یا ۴۵ درجه با ارده فارسی بر

شکل ۲۱- بریدن یک قطعه هم اندازه قطعه دیگر

ابتدا یک طرف تمام قطعات چوبی را فارسی (برش ۴۵ درجه) کنید؛ برای این کار، ابتدا قطعه کار را با گیره دستگاه محکم بسته و ثابت کنید (شکل ۱۹) و سپس برش بزنید (شکل ۲۰). اندازه قاب را گرفته و قطعات چوب را دقیقاً قرینه آن طرف که فارسی بریده شده بود، فارسی برش بزنید. برای اینکه قطعات کاملاً هم اندازه شوند مانند شکل ۲۱ می‌توانید از اندازه یک قطعه دیگر استفاده کرده، و آن را روی قطعه دیگر قرار داده و قطعه زیرین را برش بزنید؛ و همچنین می‌توانید دو قطعه را روی یکدیگر قرار داده و هم‌زمان برش بزنید تا قطعات یک اندازه شده و کار نیز سریع‌تر انجام شود (شکل ۲۲).

شکل ۲۲- بریدن دو قطعه با هم

در شکل ۲۳ قطعات برش خورده و آماده شده است. در این مرحله سر قطعات را دوتا (دو قطعه چهار گوشه قاب) چسب زده (شکل ۲۴) و در کنار هم (شکل ۲۵) قرار داده و با زدن ۲ یا ۳ منگنه مانند شکل ۲۶ ثابت و محکم کنید. گوشه های دوم تا چهارم را نیز به ترتیب منگنه بزنید (شکل ۲۷). منگنه باید دو طرف زده شود. می توان یک طرف تمام قطعات را منگنه زد و سپس طرف پشت را مانند شکل ۲۸ منگنه زد، یا می توان پشت و روی هر گوشه را منگنه زد و به گوشه بعدی پرداخت. پس از اینکه هر چهار طرف منگنه شد قاب کامل شده را در یک جای مسطح قرار می دهیم تا خشک شود.

شکل ۲۴- چسب زدن سر قطعات

شکل ۲۳- قطعات قاب، برش فارسی خورده و آماده شده

شکل ۲۶- زدن ۲ یا ۳ منگنه در گوشه قاب

شکل ۲۵- قرار دادن دو قطعه در کنار هم برای منگنه زدن

شکل ۲۸- منگنه زدن پشت قاب

شکل ۲۷- منگنه زدن گوشه های دیگر قاب

روش دیگری که برای ساخت قاب وجود دارد، استفاده از گیره قاب شکل ۲۹ است که با آن می‌توان قاب را بدون استفاده از منگنه بست تا خشک شود (شکل ۳۰).

شکل ۳۰- بستن قاب با استفاده از گیره تسمه‌ای

شکل ۲۹- گیره تسمه‌ای مخصوص قاب

فکر کنید

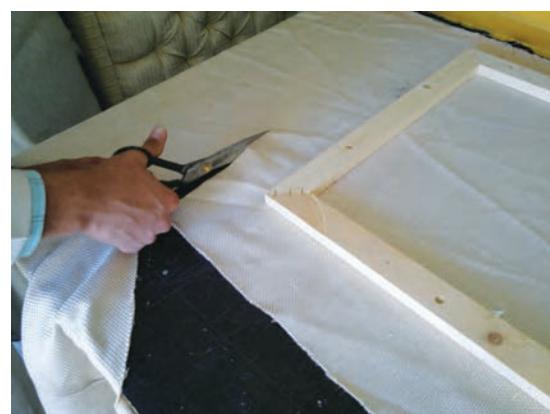

مرحله ۲- نصب پارچه

در ابتدا باید برای پوشش سطح قاب چوبی، پارچه را ببرید. پارچه انتخاب شده بهتر است حدود ۷ تا ۸ سانتی‌متر از هر طرف بزرگ‌تر بزیند شود. برای این کار پارچه را روی میز قرار داده و قاب را روی آن قرار دهید و با فاصله لازم از دور تا دور قاب مانند شکل ۳۱ پارچه را برش بزنید. پس از برش پارچه آن را با منگنه روی قاب نصب کنید. برای این کار می‌توانید از گوشه‌ها (شکل ۳۲) و یا از وسط قاب (شکل ۳۳) شروع کنید و در آخر گوشه‌ها را منگنه کنید. در هر صورت باید طوری کار کنید که در سطح پارچه چین و چروک نیفتند. پس از اینکه تمام دور تا دور قاب (شکل‌های ۳۳ تا ۳۷) را منگنه زدید، پارچه اضافه را با استفاده از کاتر برش بزنید (شکل ۳۸).

شکل ۳۲- منگنه زدن گوشه قاب

شکل ۳۱- برش پارچه

شکل ۳۴- منگنه زدن یک گوشه دیگر از قاب

شکل ۳۳- منگنه زدن وسط قاب

شکل ۳۶- منگنه زدن وسط قاب در ضلع دیگر

شکل ۳۵- منگنه زدن یک گوشه دیگر

شکل ۳۸- برش پارچه اضافه با کاتر

شکل ۳۷- منگنه زدن ضلع آخر قاب

در شکل ۳۹ پشت دیواریوش پس از نصب پارچه و برش اضافه‌های پارچه، و در شکل ۴۰ طرف روی قاب آماده نشان داده شده است.

شکل ۴۰- دیوارپوش آماده

شکل ۳۹- پشت قاب پس از برش پارچه‌های اضافه

فعالیت
کارگاهی

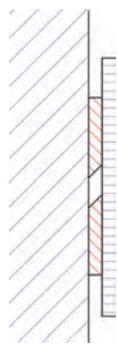

پروژه ۲- ساخت دیوارپوش تزیینی لمسه کاری

یک دیگر از کارهای تزیینی که می‌توان روی دیوارپوش‌ها انجام داد، لمسه کاری است. این کار مشابه لمسه کاری در مبلمان است با این تفاوت که در مبلمان بر روی پشتی انواع مبلمان کلاسیک و راحتی به کار می‌رود، ولی در دیوارپوش بر روی یک سطح صاف استفاده می‌شود. البته لمسه کاری برای درهای سالن‌های اجتماعات نیز کاربرد دارد.

روش کار:

ابتدا یک صفحه از جنس تخته چندلایه به ابعاد مورد نیاز تهیه کنید (شکل ۴۱). لبه‌های تخته مورد استفاده باید با استفاده از نوارهای چوبی ضخیم و تقویت شود (شکل ۴۲). برای نصب آن به دیوار از فیتینگ‌های چوبی با لبه‌های شبیدار استفاده می‌شود که جزئیات آن در شکل ۴۳ نشان داده شده است.

شکل ۴۲- نوارهای چوبی لبه تخته با فیتینگ‌های نصب شکل ۴۳- جزئیات نصب

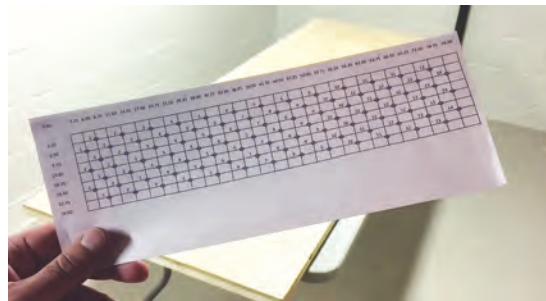

شکل ۴۱- تخته لمسه کاری

در لمسه کاری برای عبور نخ، سطح تخته باید سوراخ شود و بهتر است ابتدا نقشه سوراخ‌ها روی یک کاغذ ترسیم شود تا کار دقیق‌تر انجام شود. تقسیم‌بندی‌های روی کاغذ باید روی تخته با مقیاس اصلی پیاده شده و ترسیم شوند(شکل ۴۴). این اندازه‌ها را روی تخته علامت‌گذاری و خط‌کشی کنید(شکل ۴۵). خط‌کشی مانند شطرنج انجام می‌شود و خطوط عمودی و افقی هم‌دیگر را قطع می‌کنند. برای خط‌کشی می‌توان از خط‌کش‌های بلند استفاده کرد و برای دقت بیشتر بهتر است دو طرف آن را با گیره بست.

شکل ۴۵- اندازه‌گیری تقسیم‌بندی

شکل ۴۶- نقشه تقسیم‌بندی تخته

شکل ۴۷- علامت‌گذاری با خط‌کش

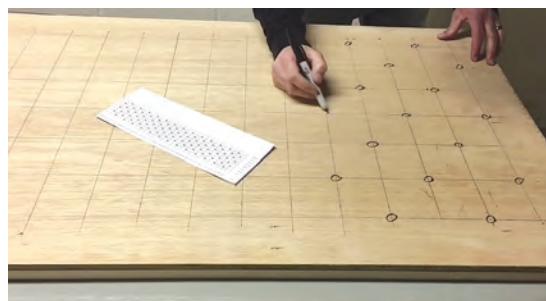

شکل ۴۶- بستن خط‌کش با گیره

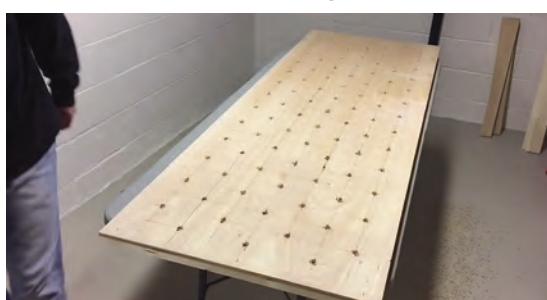
پس از به دست آمدن تقاطع‌ها، مراکز سوراخ را طبق نقشه و مانند شکل ۴۸ با مازیک علامت‌گذاری کنید تا پر رنگ شده و هنگام سوراخ کاری اشتباه نشود. حالا متناسب (شکل ۴۹) را انتخاب کنید و درون سه نظام دریل محکم بیندید. مراکز تعیین شده را با دریل سوراخ کنید تا از آن طرف تخته خارج شود (شکل ۵۰). پس از اینکه سوراخ کاری تمام شد، (شکل ۵۱) سطح تخته را سنباده بزنید تا تیزی لبه سوراخ‌ها گرفته شود.

شکل ۴۹- متناسب

شکل ۴۸- علامت‌گذاری محل سوراخ‌ها با مازیک

شکل ۵۱- تخته با سوراخ‌های کامل

شکل ۵۰- سوراخ کاری تخته

در این مرحله باید اسفنج را روی تخته چسباند. اسفنج را کمی بزرگ‌تر برش دهید تا چسباندن آن راحت‌تر باشد. با استفاده از چسب، که می‌تواند به صورت اسپری یا پیستوله باشد، هم روی تخته و هم روی اسفنج چسب بزنید و آنها را به هم بچسبانید و منتظر بمانید تا خشک شود. پس از خشک شدن چسب، اسفنج اضافه را با استفاده از چاقوی برقی برش دهید (شکل‌های ۵۲ و ۵۳).

شکل ۵۳ - چسب زدن زیر اسفنج

شکل ۵۲ - چسب زدن روی تخته

شکل ۵۵ - برش عرضی اضافه اسفنج

شکل ۵۴ - برش طولی اضافه اسفنج

می‌شوند. یک مته گردبر (شکل ۵۷) انتخاب کرده و به دریل بیندید و با آن محل‌های علامت زده شده روی اسفنج را سوراخ کنید (شکل ۵۸). سپس لبّ تخته را نیز با اسفنج بپوشانید (شکل ۵۹).

یک سوزن بلند برداشته و آن را از زیر تخته، از داخل سوراخ عبور دهید تا بالا آمده و از روی اسفنج دیده شود و همانجا را علامت بگذارد (شکل ۵۶). به این ترتیب تمام سوراخ‌های روی تخته، بر روی اسفنج علامت‌گذاری

شکل ۵۷ - بستن مته گردبر

شکل ۵۸ - علامت‌گذاری محل سوراخ‌ها روی اسفنج

شکل ۵۹- چسباندن اسفنج به لبه تخته

شکل ۵۸- سوراخ کاری اسفنج با مته گردبر

بعد از سوراخ کاری بهتر است روی آن را با یک لایه از جنس گان پوشش دهید (شکل ۶۰). این کار مانند چسباندن اسفنج با چسب انجام می شود (شکل ۶۱). پس از اینکه لبه های نیز چسبانده شد، با قیچی اضافه های روکش را دور تا دور مانند شکل ۶۲ ببرید. حالا برای اینکه سوراخ های روی اسفنج شوند با قیچی برش کوچکی روی سوراخ ها بدھید تا دکمه لمسه بهتر در جای خود قرار گیرد. (شکل ۶۳)

نکته

البته این کار به روش های دیگر نیز انجام می شود، به طور مثال برای پوشش لبه تخته می توان همان اسفنج رویی را کمی بزرگ تر گرفت تا روی لبه ها را نیز پوشاند و یا ممکن است در مواردی از روکش گان استفاده نشود و همچنین بدون سوراخ کاری اسفنج نیز می توان عملیات لمسه را انجام داد ولی سوراخ کاری این امکان را به وجود می آورد که دکمه های لمسه با عمق بھتری روی سطح قرار بگیرد.

شکل ۶۱- اسپری کردن چسب بر روی اسفنج

شکل ۶۰- پوشش اسفنج با یک لایه گان

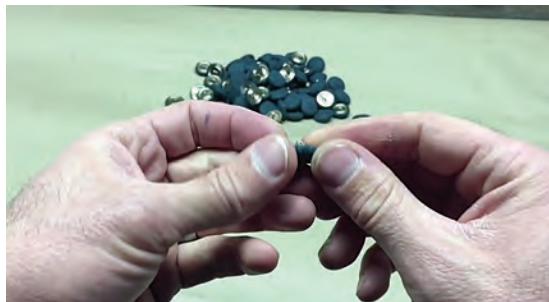

شکل ۶۳- چاک دادن گان در محل سوراخ های لمسه

شکل ۶۲- برش اضافه گان در کناره ها

صورت دایره‌هایی به اندازه لازم (بزرگ‌تر از قطر دکمه) خط کشی کرده و آنها را ببرید و همراه با قطعات دکمه در یکدیگر جا بزنید (شکل ۶۵). برای تهیه و جازدن دکمه‌های قابل‌های می‌توان از دستگاه پرس دستی دکمه نیز استفاده کرد.

شکل ۶۵- جازدن دکمه قابل‌های

برای تهیه دکمه به دو روش می‌توان عمل کرد. اول تهیه دکمه آماده از بازار و روش دوم ساخت دکمه قابل‌های است که در شکل ۶۴ روش تهیه آن از جنس چرم مصنوعی نشان داده شده است. ملاحظه می‌کنید که برای تهیه آن ابتدا باید چرم مصنوعی را به

شکل ۶۴- خط کشی برای دکمه روی چرم مصنوعی

نخ لمسه را متناسب با تعداد دکمه‌ها (به طوری که برای هر دکمه طول نخ حدوداً ۳۰ سانتی‌متر باشد) با قیچی ببرید. از تمام دکمه‌ها نخ را رد کنید (شکل ۶۶) و یک گره بزنید تا نخ حرکت نکند.

نکته

طول نخ باید دولا محاسبه شود ضخامت اسفنج را در نظر بگیرید همچنین مجموع اینها برابر طول نخ است و مقداری اضافه برای اینکه با دست بتوان آن را کشید و در زیر منگنه زد در محاسبات خود لحاظ کنید.

نخ‌ها را یکی از سوراخ‌ها رد کنید (شکل ۶۷). برای رد کردن نخ دکمه از سوراخ اسفنج و تخته، می‌توانید از سوزن لمسه استفاده کنید. برای اینکه نخ‌ها محکم در جای خود ثابت شوند بهتر است آنها را با چند منگنه مانند شکل ۶۸ در زیر محکم کنید تا پس از مدتی تحت فشار اسفنج فشرده، از جای خود در نرونده (کنده نشوند). پس از اینکه از تمام سوراخ‌ها نخ را رد کردید و آنها را مرتب کردید (شکل ۶۹)، لبه‌ها را صاف کرده و در زیر با منگنه ثابت کنید تا صاف و تمیز باشد (شکل‌های ۷۰ و ۷۱).

شکل ۶۷- شروع نصب دکمه‌ها

شکل ۶۶- نخ رد کردن از دکمه‌های لمسه

شکل ۶۹- تنظیم خطوط لمسه

شکل ۶۸- منگنه کردن نخ در زیر تخته

شکل ۷۱- لمسه کاری کامل دیوار پوش تزیینی

شکل ۷۰- صاف کردن لبه های لمسه

نکته

برای لمسه کاری ماشین های مختلفی وجود دارد که برای انجام این کار به تعداد زیاد، بهتر است از آنها استفاده شود، زیرا لمسه کاری دستی بسیار زمان بر است.

تحقیق کنید

درباره لمسه کاری به روش ماشینی تحقیق کنید و نتیجه آن را در کلاس ارائه دهید.

پرده

پرده از جایگاه مهمی در زیباسازی هر فضایی برخوردار است و بخش چشمگیری از سطوح دیوارها را پوشش می دهد. برخی معتقدند که پرده، لباس خانه است. پرده نقش مهمی را در تزیین پنجره ها و نقاط مختلف خانه و در نهایت در زیباسازی طراحی داخلی منزل ایفا می کند. پنجره ها نقش مهمی در زیبایی و جلوه نقاط مختلف خانه دارند. نور از مهم ترین عناصر زیباسازی عناصر داخلی است و پنجره ها اصلی ترین منبع تأمین نور طبیعی هستند. پرده تأثیر مستقیمی بر نمای پنجره و احساسی که می توان از آن دریافت کرد، دارد. بنابراین، انتخاب پرده خوب و مناسب برای پنجره ها، در زیباسازی داخلی بسیار اهمیت دارد. تغییر پرده ها می تواند فضای خانه را به طور کامل تغییر دهد و آن را از یکتواختی و یا حتی ناهمانگی خارج کند. پرده ها در دکوراسیون سنتی، رایج ترین عناصری هستند که دارای جزئیات کاملی هستند.

در گذشته میزان پارچه‌ای که در پرده‌ها استفاده می‌شد، نشان‌دهنده ثروت افراد بود. در دنیای امروز، پرده‌های سنتی به یک عنصر مهم در طراحی فضا تبدیل شده‌اند.

نقش پرده‌ها در دکوراسیون منزل

پرده‌ها یکی از عناصر مهم در دکوراسیون منزل به شمار رفته و به خانه فضایی متفاوت می‌بخشنند، از این‌رو انتخاب پرده بسیار اهمیت دارد. پرده علاوه بر اینکه یک حریم خصوصی ایجاد می‌کند، به فضای پیرامون ما گرما و انرژی نیز می‌بخشد. پرده را باید هماهنگ و متقاضن با دکوراسیون داخلی منزل که ممکن است کلاسیک، سنتی، و یا مدرن باشد، انتخاب کرد (شکل‌های ۷۲ تا ۷۴). تعیین طرح، نقشه، جنس و بافت پرده بسیار مهم است و باید با تدبیر و طراحت صورت گیرد. برای هریک از قسمت‌های خانه باید پرده خاصی در نظر گرفت.

شکل ۷۴ - پرده کلاسیک

شکل ۷۳ - پرده با طرح سنتی

شکل ۷۲ - پرده با طرح مدرن

اتاق پذیرایی یکی از قسمت‌های مهم است که در مقابل دید مهمانان قرار دارد، به این علت انتخاب صحیح پرده آن از اهمیت بالایی برخوردار است. در اتاق پذیرایی اصولاً چیدمان پرده‌ها در قالب ترکیبی از والان، پرده اصلی و پرده آستری است. رنگ پرده نشیمن را از میان رنگ‌های سفید، شیری، کرم، بژ و قهوه‌ای انتخاب می‌کنند؛ مگر اینکه دکوراسیون داخلی از رنگ‌های شاد باشد و بخواهد پرده‌ها نیز متناسب با همان طرح و رنگ انتخاب شود. در خانه‌ای که سقف آن کوتاه است، برای بزرگ جلوه دادن آن می‌توان چوب پرده‌ها را بالاتر از حد معمول نصب کرد. پرده‌ها هرچقدر بالاتر نصب شوند، فضای بزرگ‌تر به نظر می‌رسد. در خانه‌های کوچک، برای بزرگ‌تر به نظر رسیدن خانه می‌توان پنجره‌ها را یکسره کرد و اگر پنجره کوچک باشد می‌توان از پرده یکسره بهره برد. در پنجره‌های کوتاه از پرده‌هایی استفاده می‌شود که طرحی ساده دارند و تنها قسمت انتهایی آن طرح دار است ولی در پرده‌های بلند می‌توان در قسمت بالایی نیز طرح‌های برجسته به کار برد.

در انتخاب پرده برای اتاق خواب نیز باید از ظرافت خاصی پیروی کرد. برای زیباسازی پرده اتاق خواب می‌توان در فصل‌های مختلف از جنس و بافت متفاوتی استفاده نمود، برای مثال در تابستان از پرده‌های نازک و حریری استفاده شود تا هم گرمای کمتری بگیرد و هم حس خنکی به فضای بخشد. برای زمستان هم می‌توان از پرده‌های ضخیم از جنس محمل و رنگ‌های گرم استفاده کرد. در تابستان، استفاده از رنگ‌های سفید، کرم، شیری و گل‌بهی پیشنهاد می‌شود و در زمستان نیز تلفیق رنگ‌های قهوه‌ای و فیروزه‌ای، قهوه‌ای و زرد، قرمز و بژ می‌تواند مناسب باشد.

انتخاب پرده برای کودکان و نوجوانان نیز باید بسیار دقیق و هوشمندانه صورت گیرد، زیرا رنگ‌ها بر روحیه و شادابی کودکان تأثیر بسزایی دارند. کودکان برای داشتن روحیه شاد، نیاز به رنگ‌های پرانرژی، گرم و خلاق دارند. ترکیب رنگ‌های آبی، زرد، سبز و بنفش برای کودکان و نوجوانان، رویایی و بی‌نظیر است.

آشپزخانه نیز یکی دیگر از قسمت‌هایی است که پرده آن باید صحیح انتخاب شود. رنگ پرده آشپزخانه باید اشتها را تحریک کند و پرانرژی باشد، مانند رنگ‌های نارنجی، قرمز گوجه‌ای و زرد. از انتخاب پرده با رنگ‌های خنثی و سرد به شدت بپرهیزید. در انتخاب پرده آشپزخانه به رنگ دکوراسیون، نوع چیدمان و میزان نورگیری دقت کنید. برای پرده‌های آشپزخانه می‌توان پرده‌هایی از جنس حصیر بامبو و پرده‌های رولی و گرفتارهای استفاده کرد. در نهایت، پرده آشپزخانه باید، ساده، زیبا و هماهنگ با دکوراسیون داخلی آشپزخانه باشد. اگر دیوارهای آشپزخانه کاملاً سفید است می‌توان از پرده ساده با طرح‌های گل دار استفاده کرد، زیرا این پرده جلوه بیشتری به فضای بخشید.

پرده، نقش‌های کاربردی بسیار مهم و متعدد دیگری نیز در معماری داخلی به عهده دارد که ایفای هریک از آنها، با توجه به نیازها و شرایطی از قبیل میزان نورگیری محل، نقشه و معماری ساختمان، سلیقه، چشم انداز بیرون و... متفاوت خواهد بود. با توجه به تنوع بسیار در طرح، رنگ و جنس پارچه‌های مصرفی، پرده می‌تواند طیف وسیعی از نیازها را برآورده نماید.

پرده در دکوراسیون داخلی خانه، نقش‌های زیادی دارد که عبارت‌اند از:

- ۱ ایجاد مکانی خصوصی؛
- ۲ تزیینی کاربردی؛
- ۳ صراف تزیینی؛
- ۴ عاملی برای تفکیک فضاهای؛
- ۵ رفع نواقص ساختاری؛
- ۶ مانعی برای ارتباط فضاهای؛
- ۷ مانع نفوذ گرما و سرما؛
- ۸ مانع تابش نور شدید خورشید.

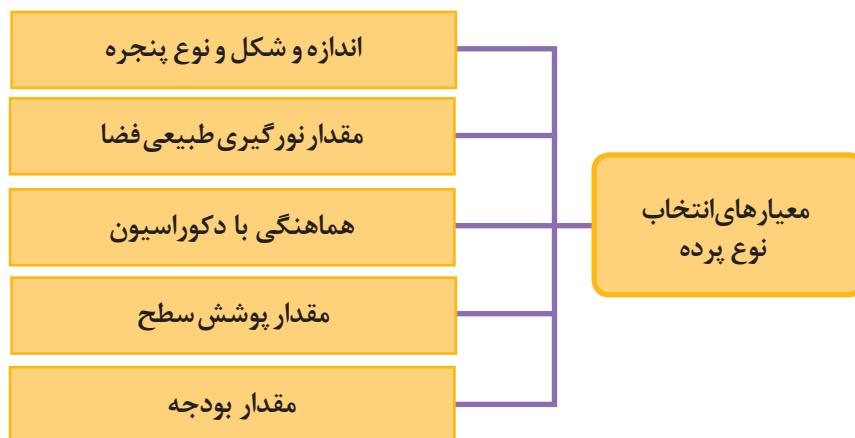
معیارهای انتخاب نوع پرده

در هر خانه، پنجره‌های متعددی در ابعاد و به اشکال مختلفی وجود دارد که هریک باید با پرده‌ای متناسب با ویژگی‌های خاص خود پوشانده شوند. هنگام انتخاب پرده برای یک پنجره باید مدلی را برگزید که هم زیبا باشد و هم از نظر کاربردی، برای آن پنجره و دکوراسیون اطرافش مناسب باشد. مدل پنجره، خود یکی از عوامل متعددی است که در انتخاب پرده باید به آن توجه داشت.

ابعاد، نحوه باز و بسته شدن، چگونگی و محل قرار گرفتن پنجره در دیوار برخی از عواملی هستند که در انتخاب مدل پرده تأثیر دارند. مدل انتخابی شما برای پرده باید امکان باز و بسته شدن کامل و راحت پنجره‌ها و درهای شیشه‌ای را فراهم کند و مدل پرده نباید موجب ایجاد اشکال و مزاحمت در این امر شود.

اگر پنجره در فرورفتگی دیوار قرار گرفته باشد، پرده را می‌توان درون این فرورفتگی یا بیرون از آن نصب کرد. اما نصب پرده در داخل فرورفتگی و در نتیجه، فاصله بسیار کم آن با پنجره، اگرچه به زیبایی پرده و پنجره می‌افزاید، اما مانع عبور بخش اعظم نور می‌شود و فضارا تاریک می‌کند. همچنین در این صورت پرده باید از ابعاد قاب پنجره پیروی کند. در مقابل، نصب پرده در بیرون از قاب فرورفتگی دیوار، این امکان را فراهم می‌کند که بتوانیم پرده را به طور کامل به دو طرف پنجره کشیده و جمع کنیم و در موقع لزوم از نور بیشتری بهره‌مند شویم؛ همچنین می‌توان با توجه به سلیقه خود و متناسب با دکوراسیون اتاق، از پرده‌های بلند برای پنجره‌های کوتاه نیز استفاده کرد.

قبل از انتخاب پرده برای یک فضا باید عواملی را که در این کار اهمیت دارند، بررسی کرد. این عوامل عبارت‌انداز:

پرده‌ها ضمن فواید کاربردی، از نظر شکل ظاهری نیز متنوع بوده و می‌توان با انتخاب مدل پرده متناسب با دکوراسیون اتاق و همچنین در نظر گرفتن پارچه‌ای با طرح و رنگ مناسب و هماهنگ با سایر اجزای دکوراسیون منزل، ترکیبی زیبا و چشمگیر میان پرده و دکوراسیون اتاق ایجاد کرد.

اندازه و مقیاس پنجره‌های ناهنجار را می‌توان با استفاده از چوب پرده‌های بزرگ‌تر از عرض پنجره، یا پرده‌های پهن‌تر و بلندتر، و البته با در نظر گرفتن اندازه‌های یک اتاق، قابل تحمل نمود. در برخی اتاق‌ها، رادیاتور یا فن کویل در زیر پنجره قرار گرفته است؛ در این موقع استفاده از تور یا حریر، عملی‌ترین و مناسب‌ترین کار است. موارد دیگری مانند جهت باز و بسته شدن پنجره (گشوده شدن به داخل یا خارج، افقی باز شدن پنجره یا بالا رونده بودن آن) نیز باید در طراحی پرده در نظر گرفته شوند. در نظر داشته باشید که این پرده‌ها هستند که بخشی از حالت و احساس اتاق را بیان می‌کنند. پرده‌های کلاسیکی که والان و کناره طراحی شده‌ای دارند، صحبت از رسمی بودن می‌کنند. بالاروهای پفکی و والان‌های لخت و ملايم، فضایي آرامش بخش به وجود می‌آورند.

نوع و جنس پرده

نوع و جنس پرده بیشتر از هر عامل دیگری در نمای پرده‌ها تأثیر گذار هستند. در واقع طرح و جنس پارچه، درجه رسمی بودن پرده‌ها را تعیین می‌کند. انواع تور و حریر از نوع نازک و یا ضخیم، بی‌آنکه نور یا منظره بیرون را کور کنند، قادرند نور مستقیم را ملايم کنند و به آرامش اتاق بیفزایند. همزمان با ایجاد یک محیط خلوت، پرده‌توری برای جلوگیری دید از بیرون و پوشاندن مناظر نامطلوب بسیار مؤثر است. تورها از انعطاف قابل توجهی برای تزیین پنجره‌ها برخوردارند.

پردهٔ توری را می‌توان با چین‌های ظریف و ملایم آراست. با استفاده از روش‌های تزیینی و طراحی مناسب، نواقص یک پنجره را می‌توان برطرف کرد. به عنوان مثال موارد زیر ذکر می‌شود:

- ۱ پنجره بلند و باریک را می‌توان با توسعه دادن و پهن‌تر گرفتن کناره‌های پرده، عریض‌تر جلوه داد و با شروع کردن پرده از نقطه بالاتر از پنجره، به آن ارتقای داد.
- ۲ دو پنجره ناهمگون که در کنار هم واقع شده‌اند را می‌توان، تنها به وسیلهٔ استفاده از یک کنارهٔ پرده برای هر کدام و با تزیین و جمع کردن آن در جهت مخالف یکدیگر، به صورت جالبی همگون جلوه داد.
- ۳ برای یکنواخت کردن پنجره‌های یک اتاق که ممکن است یکی از پنجره‌ها کوتاه‌تر از دیگری باشد، می‌توان چوب پرده و یا والان را به بلندی پنجرهٔ دیگر نصب کرد تا هر دو یک قدر به نظر بیایند.

پردهٔ مناسب برای فضاهای مختلف

اتاق‌های نشیمن و ناهارخوری منازل که معمولاً بیشتر از دیگر اتاق‌ها مورد استفاده هستند، بیانگر سبک و سلیقهٔ دکوراسیون منزل هستند. اگر مدل‌های ساده مورد پسند باشد، بهتر است از پرده‌های سبک، تور یا حریر استفاده کرد (شکل ۷۵). برای فضای رسمی و مجلسی‌تر، پیشنهاد می‌شود از والان دراپه یا کناره‌های آسترشدۀ استفاده شود. این سبک‌ها برای اکثر پنجره‌ها مناسب است. نوع پارچه و تور و مفصل بودن طرح و براق‌آلات، همگی میزان رسمی بودن طرح را بیان می‌کنند. پرده از نوع کلاسیک یا پارچه‌های سنتی همراه با تور و طرحی متنوع، بیانگر شخصیتی رسمی و سنتی است. امروزه از نظر دکوراسیون، به اتاق ناهارخوری باید بیشترین توجه را معطوف داشت. این اتاق می‌تواند عملکردهای متفاوتی در یک خانه داشته باشد، از جمله اینکه به عنوان اتاق کار و یا حتی قسمتی از اتاق نشیمن از آن استفاده شود. اگر اتاق ناهارخوری فقط برای موقع رسمی و میهمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد، پرده‌های شفاف و تورهای مرغوب و با کیفیت بالا می‌توانند زیبایی بخش اتاق باشند؛ بهخصوص اینکه این‌گونه پارچه‌ها در مجاورت نور چلچراغ‌ها و یا نور آفتاب جذاب و درخشنده جلوه می‌کنند. اگر اتاق ناهارخوری قسمتی از اتاق نشیمن را تشکیل می‌دهد، توصیه می‌شود از پارچه‌هایی استفاده شود که هم خاصیت کنترل نور خورشید را داشته باشند و هم در کنار زیبایی و جذابیت، بتوانند دید از بیرون به داخل منزل را محدود کنند. به هر حال از هر موقعیتی باید برای بیان احساس و زیباسازی خانه استفاده شود، حتی در مورد نقاط پر رفت و آمد خانه نیز باید این نکته را رعایت کرد.

شکل ۷۵-پردهٔ اتاق خواب

شکل ۷۶-پرده سرویس بهداشتی

شکل ۷۷-پرده آشپزخانه

سرویس‌های بهداشتی منزل

مهم‌ترین نکته در مورد پنجره سرویس‌های بهداشتی منازل، ممنوعیت و کنترل دید از خارج به داخل است. برای این فضاها پرده‌ای مناسب است که در موقع لزوم بتوان آن را کنار زد و یا بالا برد (شکل ۷۶). شید و تور می‌تواند در اینجا به کار رود. به خاطر وجود رطوبت هرگز نباید از پارچه ابریشمی استفاده شود. به طور کلی سادگی در نوع پارچه‌پرده، طراحی پرده و دکور، مناسب‌ترین راه حل است.

آشپزخانه

به طور کلی فضای آشپزخانه، به نور فراوانی اعم از طبیعی و مصنوعی احتیاج دارد؛ به این دلیل برای پنجره‌های آشپزخانه، تورهای حاشیه‌ای مخصوص، به اندازه‌های ۳۰ تا ۹۰ سانتی‌متر با کناره‌های هماهنگ و پرده‌های نیمه، که با رنگ و نقوش خود صمیمیت و شادی به فضایی دهنده مناسب هستند و از ورود نور جلوگیری نمی‌کنند (شکل ۷۷). به دلیل اینکه پرده‌های آشپزخانه زود کثیف می‌شوند، بهتر است پرده‌ها از جنس پارچه‌های قابل شستشو و با طرح‌های ساده باشند. این فضا معمولاً مملو از وسایل شفاف و درخشنده و سطوح سنگی و سرد است؛ بنابراین برای افزودن به گرمی و صمیمیت، باید سعی کرد از رنگ‌های شاد و پر انرژی استفاده شود.

اتاق کار و اتاق نشیمن یا تلویزیون

در این اتاق‌ها رایانه، قفسه کتاب، تلویزیون، اسباب بازی کودکان و مبلمان نرم و راحت، مرکزیت و اهمیت بیشتری دارند. تزیینات، دکوراسیون و پرده‌ها را سنگین و ملایم و در عین حال قابل باز و بسته شدن انتخاب کنید. شید، تور یا حریر با یک والان ساده، فضایی راحت و گرم برای اتاق کار ایجاد می‌کنند (شکل ۷۸). برای اتاق نشیمن یا تلویزیون هر نوع پرده کرکره و یا پرده پارچه‌ای با طرح ملایم و ساده به خوبی انجام وظیفه می‌کند.

شکل ۷۸-پرده اتاق کار

راه حل‌هایی برای کنترل گرما و سرما

پنجره‌های بزرگ و زیبا بسیار چشم‌نواز و دلپذیر هستند، اما مشکلات زیادی هم برای گرم و یا خنک کردن اتاق‌ها ایجاد می‌کنند. با کمک پرده‌ها و دیگر تزیینات می‌توان این مشکل را حل کرد. بعضی از انواع پارچه‌ها طبیعتاً عایق‌های خوبی در برابر گرما و سرما هستند.

آفتاب، عمر پارچه‌ها را کوتاه کرده و رنگ آنها را به سرعت از بین می‌برد؛ بنابراین اگر در مناطق پرآفتاب زندگی می‌کنید، یا پنجره‌ای دارید که دائمًا آفتاب گیر است، بهتر است از پارچه‌هایی استفاده کنید که کمرنگ بوده و نور آفتاب را دفع می‌کنند و در نتیجه کمتر رنگ خود را از دست می‌دهند. از طرفی پارچه‌های تیره، نور خورشید را جذب کرده و رنگ خود را از دست می‌دهند. برای محافظت پرده‌ها از نور خورشید و اشعه ماوراء ب بنفسش، بهتر است پرده را آستری سفید بزنید یا برای پشت آنها از تور یا شید استفاده کنید. مواد مصنوعی و پلی استر در مقابل نور آفتاب مقاوم‌تر هستند و هر دوی آنها رنگشان تقریباً ثابت می‌مانند. در بعضی موارد الیاف مصنوعی استات را با ابریشم و کتان مخلوط می‌کنند تا مقاوم‌تر شوند.

پارچه دیواری

پارچه دیواری نوعی دیوارپوش است که مانند کاغذ دیواری برای پوشش دیوار به کار می‌رود. مواد اولیه به کار رفته در این پوشش‌ها از نوع الیاف پارچه‌ای است. هر چند امروزه در بین مردم استفاده از پارچه دیواری هنوز نوپاست و نوع جدیدی از دیوارپوش محسوب می‌شود، ولی تاریخچه‌ای به مراتب قدیمی‌تر از کاغذ دیواری دارد. همچنان که در کشور ما در کاخ‌های پادشاهان نیز از آن استفاده می‌شده است. پارچه‌های دیواری در انواع مختلفی از الیاف ارزان قیمت تا پارچه‌های خاص از جنس محمل به کار می‌روند. پارچه دیواری نسبت به کاغذ دیواری مزیت‌های خاص خودش را دارد.

طراحی دکوراسیون دیوار خانه از اساسی‌ترین کارهای دکوراسیون داخلی منزل بوده و برای این منظور، استفاده از رنگ و کاغذ دیواری به تنها یا پاسخگو نیست و می‌توان پارچه را برای طراحی زیباتر استفاده کرد.

شکل ۷۹-پارچه دیواری پشت رخت‌آویز در فروشگاه

کاربرد پارچه دیواری
کاربرد پارچه دیواری مانند کاغذ دیواری است (شکل ۷۹) و روش نسبی مشابه با کاغذ دیواری دارد. پارچه دیواری برای زیبایی دکوراسیون داخلی منزل، دیوار اتاق هتل‌ها و یا فروشگاه به کار می‌رود. پارچه دیواری همچون کاغذ دیواری دارای طرح‌های متنوعی است. با چسب‌های مخصوص خود به راحتی قابل نصب بوده و می‌توان در ترکیب با کاغذ دیواری یا رنگ آمیزی از آن استفاده نمود. از پارچه دیواری بدون نیاز به چسباندن به دیوار و به صورت آویزان نیز می‌توان استفاده کرد (شکل ۸۰ و ۸۱).

شکل ۸۰-پارچه دیواری آویزان

شکل ۸۱-پارچه دیواری آویزان

مزایای پارچه دیواری

از مزایای پارچه دیواری می‌توان به طول عمر آن اشاره کرد. طول عمر اکثر پارچه‌های دیواری به طور متوسط نسبت به کاغذ دیواری و رنگ بیشتر است. نصب پارچه دیواری مثل نصب کاغذ بسیار آسان‌تر و سریع‌تر از رنگ کاری است. به دلیل استفاده از الیاف قابل انعطاف ضربات و فشارها را به دیوار منتقل نمی‌کند. ماندگاری و استحکام بالای داشته و از همه مهم‌تر زیبایی خاص خود را دارد.

نصب پارچه دیواری

اندازه‌گیری دیوار:

با استفاده از متر، ارتفاع و عرض دیوار اندازه‌گیری می‌شود تا مساحت پارچه مورد نیاز مشخص شود.

شکل ۸۲-انتخاب پارچه دیواری

انتخاب پارچه: ابتدا باید از آلبوم پارچه‌های موجود، پارچه را انتخاب کرد. پارچه انتخاب شده باید بستر پارچه‌ای یا آکریلیک داشته باشد (شکل ۸۲). پارچه می‌تواند بنا به سفارش، دارای بستر (بستر پشتی) ضد آتش باشد. در بعضی موارد ممکن است با توجه به نوع اجرا و جنس پارچه قیمت کار بالا رود. البته اجرای کار در مقیاس‌های کوچک نیز می‌تواند بر قیمت تأثیرگذار باشد.

آماده‌سازی دیوار:

ابتدا ناهمواری‌های دیوار با استفاده از کاردک پهن، از بین بردہ می‌شود. سپس سوراخ‌های دیوار، پیچ، میخ و... با کاردک یا چاقو بتونه شده و در نهایت یک بتونه سرتاسری (پرایمیر) بر روی دیوار کشیده می‌شود که باید صبر کرد تا دیوار خشک شده و برای نصب پارچه آماده شود.

شکل ۸۳-برش پارچه

برش پارچه:

رول پارچه روی یک سطح صاف پهن شده و ۱۰ سانتی‌متر بیشتر از اندازه گرفته شده، علامت زده و با قیچی برش داده می‌شود (شکل ۸۳).

شکل ۸۴- چسب زدن دیوار

چسب زدن دیوار:

قلممومی رنگ را در سطل چسب فرو ببرید و آن را صاف بر روی سطح دیوار کشیده و به تدریج کل سطح دیوار را چسب بزنید (شکل ۸۴).

شکل ۸۵- برش اضافه‌های پارچه

نصب پارچه:

نوار پارچه را به طور عمودی در بالای دیوار نگه دارید و روی چسب فشار دهید و با استفاده از کاردک هوای زیر پارچه را خارج کنید. نصب اولین نوار پارچه از همه دشوارتر است و باید کاملاً عمودی نصب شود تا بقیه قطعات به طور عمودی و بدون فاصله در کنار آن قرار گیرند.

برش اضافه‌های پارچه:

با استفاده از تیغ (کاتر) و کاردک اضافه‌های پارچه و روی سطوحی مانند پریزو و کلید برق بربده می‌شوند (شکل ۸۵).

شايسٽگي اجري دیوارپوش پارچه‌ای

شرح کار:

کنترل نقشه اجرایی، کنترل وضعیت دیوار مبنای نظر تراز و شاقول بودن، بررسی موقعیت تجهیزات و خروجی تأسیسات، اجرای زیرسازی و سازه کار طبق نقشه‌ها، تعیین پارچه و برش آن طبق الگو، نصب پارچه بر روی سازه اصلی، نصب دیوارپوش بر روی دیوار، پرداخت نهایی

استاندارد عملکرد:

اجرای دیوارپوش چوبی طبق نقشه‌های فاز ۱ و ۲ و جزئیات نقشه‌های shop drawing، نشریه ۵۵ و ۹۲ سازمان برنامه و بودجه مبحث ۵ و ۱۲ مقررات ملی ساختمان

شاخص‌ها:

دروندادی: رعایت ایمنی مدیریت منابع و مصالح، دقت در اجرا

فرایندی: کنترل نقشه‌ها، بررسی وضعیت دیوار، انتخاب سازه کار، نصب دیوارپوش روی سازه، پرداخت نهایی

محصول: اجرای یک دیوارپوش پارچه‌ای به مساحت حدود ۳ متر مربع

شرایط انجام کار :

شرایط مکان: کارگاه تزیینات چوبی پارچه‌ای

زمان: ۸ ساعت کاری

ابزار و تجهیزات:

اره فارسی بر، کمپرسور هوای منگنه زن بادی، منگنه زن دستی، متر، قیچی، پیچ، تیغ برش، تراز، گونیا، چسب چوب، خط کش فلزی، دریل برقی، پارچه، شاسی فلزی، قاب چوبی

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	بررسی دیوار از نظر تراز و شاقولی بودن و بررسی موقعیت و استقرار خروجی تأسیسات	۲	
۲	برش قطعات قاب چوبی و اتصال آن‌ها به یگدیگر	۲	
۳	برش و نصب پارچه	۲	
۴	نصب دیوارپوشی به دیوار و تنظیم آن	۲	
شايسٽگي های غيرفنی، ايمني، بهداشت، توجهات زیست محيطي و نگرش: مدیریت مواد و تجهیزات، مدیریت کیفیت، مسئولیت پذیری، مدیریت زمان و رعایت ایمنی			
ميانگين نمرات			
* حداقل ميانگين نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.			

واحد یادگیری ۶

شاپرکی اجرای سقف کاذب پارچه‌ای

آیا تا به حال پی برد هاید

- سقف کاذب به چه منظور ساخته می‌شود؟
- معمولاً در چه فضاهایی از سقف کاذب استفاده می‌شود؟
- در ساخت سقف کاذب از چه موادی استفاده می‌شود؟
- سقف کاذب پارچه‌ای چه نقشی در فضای معماری دارد؟

استاندارد عملکرد

پس از اتمام این پودهمان هنرجویان قادر خواهند بود که از مواد اولیه مورد نیاز مانند پارچه و سایر لوازم و ابزار مورد نیاز با توجه به طرح و نقشه، و بر اساس استانداردهای موجود، یک نمونه سقف کاذب پارچه‌ای را بسازند و در محل نصب کنند.

سقف یکی از عناصر تأثیرگذار در کیفیت فضای داخلی است. این عنصر به عنوان سطح نهایی محدود کننده در بالای سر افراد، می‌تواند محلی برای قرارگیری تأسیسات الکتریکی و مکانیکی باشد. سقف کاذب نقش مهمی را در زیبایی سقف و سهولت در تعمیرات آن دارد. تأسیسات سقف، کابل‌ها و سیم‌کشی‌های برق و سایر تجهیزات روشنایی و مسیرهای عبور هوا را که ممکن است از سقف عبور کنند، می‌توان با سقف کاذب پوشش داد. سقف کاذب با توجه به نوع فضا و عملکرد آن، از مواد اولیه متنوعی مانند پارچه، چوب، گچ، تخته گچی، پی‌وی‌سی، صفحات آکoustیک، انواع ورق فلزی، انواع شیشه و کامپوزیت ساخته می‌شود. علاوه بر نقش پوشش دهنده، سقف کاذب نقش تزیینی، جذب صدا و... را نیز می‌تواند داشته باشد.

سقف کاذب (Dropped Ceiling)

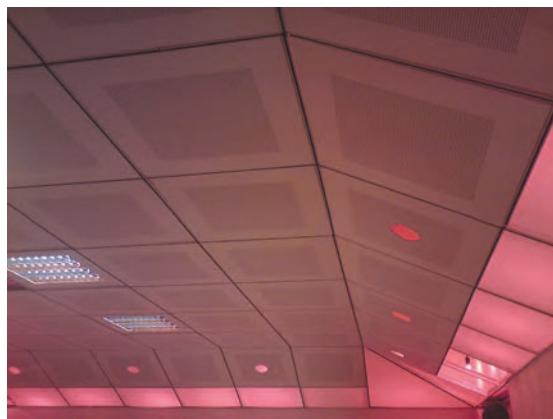
این سقف برای پوشش سقف اصلی در ارتفاعی پایین‌تر از آن به کار می‌رود و در معماری داخلی به خوبی از این امکان استفاده شده است. سقف کاذب از نظر مواد اولیه دارای تنوع بسیاری است و یک طراح سقف کاذب باید با آن آشنایی داشته باشد تا بتواند با توجه به محل مورد استفاده و نقش سقف کاذب، از آنها در طرح خود استفاده کند. سقف‌های کاذب در اندازه‌ها و شکل‌های مختلف در بازار عرضه می‌شود و آشنایی طراح با این موارد به او کمک می‌کند تانقشه‌های بهتری ارائه کند و پس از اجرا به همان زیبایی باشند که در نرم‌افزار از قبل به مشتری نشان داده شده است. طراحی سقف کاذب به تخصص خاصی نیاز دارد. یکی از مهم ترین نکات در طراحی سقف‌های کاذب این است که طرح باید قابلیت اجرا داشته باشد به‌طوری که مجری سقف کاذب بتواند بدون مراجعه به طراح به راحتی آن را اجرا کند؛ بنابراین طراح باید با نوع سقف کاذب و نوع کاربری آنها در شرایط مختلف آشنایی داشته باشد. این شرایط شامل چگونگی نصب به سقف اصلی، رطوبت محل و تغییرات دما در طول سال، آکoustیک بودن، نورپردازی، کاربرد تزیینی و کاهش هزینه هستند. نصب سریع و آسان سقف کاذب هم یکی از عواملی است که تولیدکنندگان در ساخت آن کوشش و رقابت می‌کنند. در شکل ۱ تا ۴ چند نوع سقف کاذب مشاهده می‌شود.

شکل ۲- سقف کاذب با پارچه نقاشی شده

شکل ۱- اجرای سقف کاذب با مواد صدایگیر

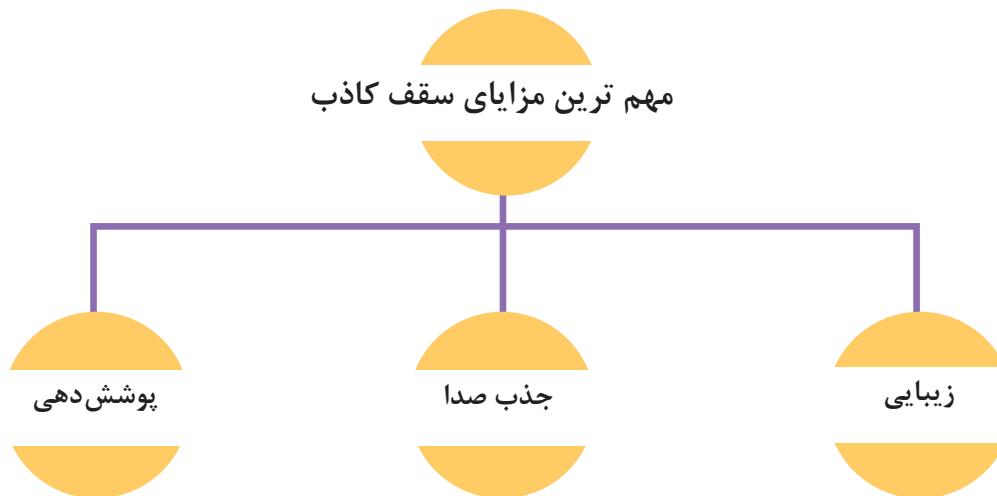
شکل ۴- سقف کاذب با پیویسی و پارچه

شکل ۳- اجرای سقف کاذب با فوم

مزایای سقف کاذب

استفاده از سقف کاذب در ساختمان، علاوه بر ایجاد فضایی برای پوشش و مخفی نگه داشتن عناصر زیر سقف امکانات دیگری نیز ایجاد می‌کند مانند: تأسیسات زیر سقف اصلی، آکوستیک کردن فضاء، ایجاد حجم‌های دکوراتیو، هدایت و جلوگیری از اتلاف دما و رطوبت، نورپردازی مناسب با شرایط کار و زندگی و... سقف کاذب علاوه بر زیبایی که به سقف داده و آن را زیبا نموده، هم چنین، معایب و ناهمواری‌های موجود در سقف، تجهیزات تهویه و روشنایی شده و تهویه هوا را امکان‌پذیر می‌سازد. و همچنین موجب یکنواختی و لطافت توزیع نور می‌شود.

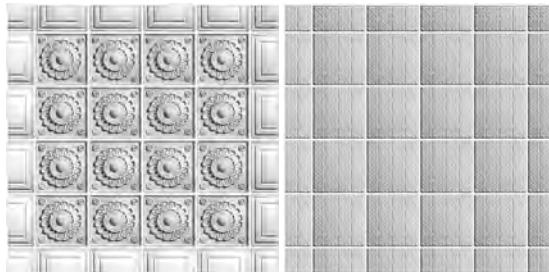

مواد اولیه مورد استفاده در سقف کاذب

سقف کاذب می‌تواند به صورت گچی، چوبی، فلزی (رنگی، روکش دار و...)، کامپوزیت، پارچه‌ای و... ساخته و نصب شود. در بازار انواع مواد، با ابعاد مختلف توسط کارخانه‌ها تولید و در بازار به فروش می‌رسد که با توجه به کاربری فضا و نقش مورد نظر برای سقف کاذب (تزیینی، جذب کننده صدا و...)، می‌تواند انتخاب و در محل نصب شود.

در مواردی صفحات پر کننده سقف کاذب در محل کارگاه ساخته می‌شود.

شکل ۶- نحوه قرارگیری قطعات در کنار یکدیگر

شکل ۵- تایل از جنس پیویسی

شکل ۱۰- تایل چوبی

شکل ۹- چیدمان تایل

شکل ۸- چیدمان تایل

شکل ۷- تایل از نوعی کامپوزیت

تحقیق کنید

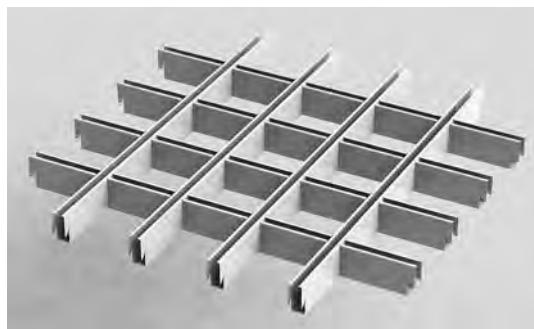

حداقل ۳ نوع فضای مختلف را که در آن سقف کاذب به کار رفته، مشاهده کرده و مواد اولیه آنها را بررسی کنید و نتایج تحقیق خود را در کلاس ارائه دهید.

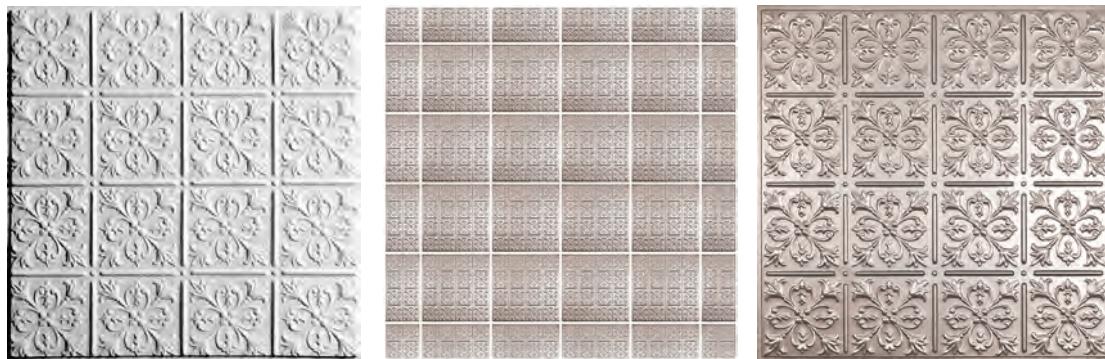
اجزای سقف کاذب اجزای سقف کاذب عبارت اند از:

۱- شبکه نگهدارنده:

معمولًا سقف کاذب پس از ساخت سقف اصلی و دیوارها اجرا می‌شود و برای اتصال آن به عناصر اصلی (سقف، جدارهای) باید تمهیدات لازم در طراحی و اجرا پیش‌بینی شود. استفاده از شبکه نگهدارنده یکی از رایج‌ترین این روش‌های است. در این روش آبیزهایی به سقف اصلی آویزان و محکم می‌شود.

شکل ۱۱- شبکه نگه‌دارنده سقف کاذب از مواد فلزی

شکل ۱۲- چند نوع صفحه پرکننده در طرح‌های مختلف برای سقف کاذب

اجرای سقف کاذب پارچه‌ای

صفحات پرکننده پارچه‌ای: برای اجرای سقف کاذب پارچه‌ای معمولاً از دو روش زیر استفاده می‌شود:

- ۱ استفاده از شبکه نگه‌دارنده و صفحات پارچه‌ای یا روکش پارچه (شکل ۱۳).
- ۲ استفاده از قاب‌های ساده چوبی مانند دیوارپوش، و پوشش سطح آن با پارچه و نصب آن در شبکه نگه‌دارنده سقف کاذب.

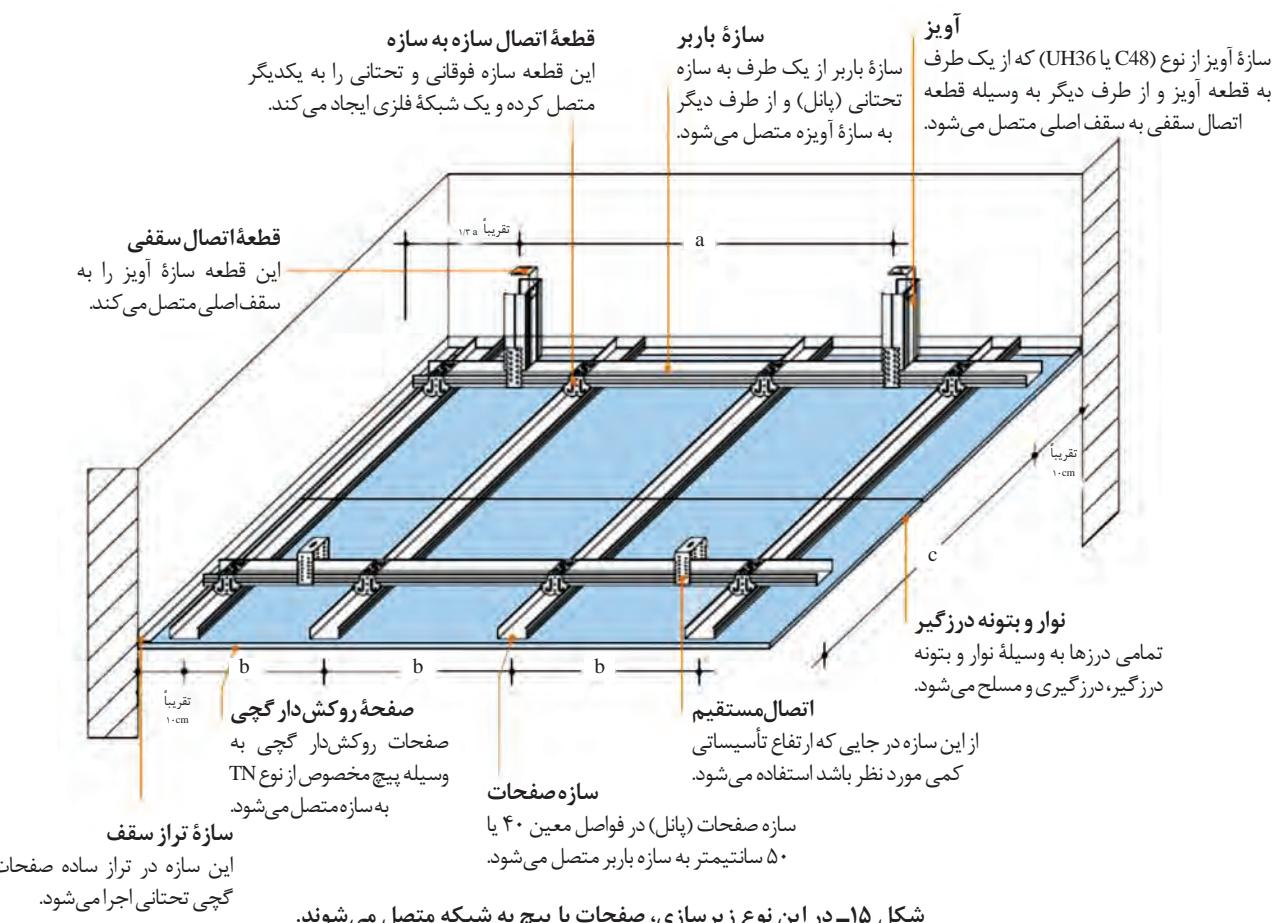
شکل ۱۳- رنگ‌های مختلف پارچه برای سقف کاذب با صفحات پرکننده پارچه‌ای

مراحل اجرای سقف کاذب

- بررسی نقشه و جزئیات؛
- آماده‌سازی کارگاه برای کار در ارتفاع و رعایت موارد ایمنی (شکل ۱۴)؛
- بررسی شبکه سقف کاذب و چگونگی اتصال آن به سقف اصلی و دیوارهای (شکل ۱۵)؛
- بررسی مسیرهای تأسیساتی و سیم کشی زیر کار (شکل ۱۶)؛
- آماده‌سازی پانل‌ها یا قاب‌ها؛
- برش پارچه با توجه به ابعاد صفحات یا قاب‌ها؛
- کشیدن پارچه روی صفحات یا قاب‌ها؛
- نصب صفحات آماده در محل شبکه سقف و پرداخت کردن اطراف سقف (شکل‌های ۱۷ و ۱۸)؛

شکل ۱۴- استفاده از زیرپایی ایمن برای کار در ارتفاع

شکل ۱۵-۵: این نوع زیرسازه، صفحات با بیچ به شکه متصل می‌شوند.

شکل ۱۶- بررسی تأسیسات و محل عبور سیم برق

شکل ۱۸- پرداخت درز بین دیوار و سقف کاذب

شکل ۱۷- نصب و تنظیم پنل در شبکه فلزی

یک شبکه فلزی برای یک سقف 3×4 متر ترسیم کنید و تعداد پنل‌ها را محاسبه کنید. با دورریز ۱۰ درصد چند متر مربع پنل لازم است؟ ابعاد پنل چقدر باشد که کمترین دورریز را داشته باشد؟

تمرین

ابعاد رایج صفحات در بازار بر حسب سانتی‌متر:

شاپیستگی اجرای سقف کاذب پارچه ای

شرح کار:

بررسی نقشه و جزئیات، آماده سازی کارگاه جهت کار در ارتفاع، بررسی مسیرهای تأسیساتی، بررسی آویزهای موجود، اتصال آویزهای ویژه سقف کاذب به قطعات اصلی سازه کار، ساخت قاب های پارچه ای، اتصال قاب ها به سازه اصلی، تراز کردن کار و کنترل نهایی

استاندارد عملکرد:

اجرای پوشش کاذب پارچه ای طبق نقشه ای فاز ۱ و ۲، جزئیات و نقشه های shop drawing نشریه ۵۵ و ۹۲ سازمان برنامه و بودجه، مبحث ۵ مقررات ملی ساختمان و استانداردهای سازمان ملی استاندارد ایران

شاخص ها:

دروندادی: رعایت ایمنی مدیریت منابع و مصالح، دقت در اجرا

فرایندی: کنترل نقشه ها و بررسی وضعیت سقف مبنای انتخاب نوع سازه، ساخت سازه، اتصال قطعات به سازه اصلی، کنترل نهایی

محصول: ساخت و اجرای یک سقف کاذب پارچه ای به مساحت حدود ۳ متر مربع (محصور شده با دیوار)

شرایط انجام کار :

شرط مکان: کارگاه تزیینات چوبی پارچه ای

زمان: ۸ ساعت کاری

ابزار و تجهیزات:

پارچه، پروفیل های چوبی و فلزی، چسب، وسایل و ابزار اتصال، چرخ خیاطی، تفنگ میخ کوب، دستگاه منگنه زن، متر، تراز، خط کش، قیچی، کاتر، نخ، اتو

معیار شاپیستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	آماده سازی کارگاه	۲	
۲	برش پارچه و آماده سازی قاب ها	۲	
۳	نصب پارچه روی قاب ها	۲	
۴	نصب قطعات آماده شدن به سقف و تعییه حفره تأسیساتی	۲	
	شاپیستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مدیریت مواد و تجهیزات، مدیریت کیفیت، مسئولیت پذیری، مدیریت زمان و رعایت ایمنی	۲	
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شاپیستگی، ۲ می باشد.

منابع

منابع فارسی:

- برنامه درسی رشته معماری داخلی. (۱۳۹۳). دفتر برنامه ریزی و تالیف آموزش های فنی و حرفه ای و کارداش. گرامی نژاد، ابوالقاسم. روش های اجرای نازک کاری ساختمان. (۱۳۹۲). (۱۳۹۲). تهران: نشر آیلار ادبستان.
- سرتبی پور، محسن. مصالح در ساختمان و معماری. (۱۳۸۸). تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
- نظری، امیر؛ فرح آبادی، رامک. دکوراسیون چوبی از طراحی تا اجرا. (۱۳۹۳). تهران: فدک ایستاتیس.
- نیکنام، محمد علی. کارگاه تولید صنایع چوب. (۱۳۹۲). تهران: شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی.
- نظری، امیر. مواد اولیه مبلمان. (۱۳۹۳). تهران: فدک ایستاتیس.
- مشخصات فنی عمومی کارهای ساختمانی. نشریه شماره ۵۵ معاونت امور فنی. (ویرایش ۱۳۸۸). تهران: سازمان برنامه و بودجه جزئیات معماری ساختمان های آجری. نشریه ۹۲ معاونت امور فنی. (ویرایش ۱۳۸۵). تهران: سازمان برنامه و بودجه، مقررات ملی ساختمان مبحث هشتم. (۱۳۸۸). تهران: نشر توسعه ایران.
- مقررات ملی ساختمان مبحث دوازدهم. (۱۳۸۸). تهران: نشر توسعه ایران.
- استاندارد های شماره ۱۱۲۴، ۱۶۱۴، ۲۴۹۲ سازمان ملی استاندارد ایران.
- پارمحمدی، فرزانه؛ پورطهماسبی، کامبیز. اصول طراحی مبلمان براساس مهندسی فاکتورهای انسانی (مقاله) احمدی خلیلی، نسیم. نقش پرده ها در دکوراسیون منزل (مقاله) نگاهی بر سیر تحول تاریخی مبلمان از دیدگاه سبک شناختی

منابع خارجی:

Truini, Joseph, Installing floors, Taunton Press, Inc, 2010

بسمه تعالی

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی جهت ایفاده نقش خطیر خود در اجرای سند تحول بنیادین در آموزش و پژوهش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، مشارکت معلمان را به عنوان یک سیاست اجرایی مهم دنیال می کند. برای تحقق این امر در اقدامی نوآرانه سامانه تعاملی بر خط اعتبارسنجی کتابهای درسی راهنمایی شد تا با دریافت نظرات معلمان درباره کتابهای درسی نویگاشت، کتابهای درسی را در اولین سال چاپ، با کمترین اشکال به داش آموزان و معلمان ارجمند تقدیم نماید. در انجام مطلوب این فرایند، همکاران گروه تحلیل محتوای آموزشی و پژوهشی استان ها، گروههای آموزشی و دبیرخانه راهبری دروس و مدیریت محترم پژوهه آقای محسن باهو نقش سازنده را بر عهده داشتند. ضمن ارج نهادن به تلاش تمامی این همکاران، اسامی دبیران و هترآموزانی که تلاش مضاعفی را در این زمینه داشته و با ارائه نظرات خود سازمان را در بهبود محتوای این کتاب یاری کردند به شرح زیر اعلام می شود

کتاب تزیینات چوبی و پارچه‌ای - کد ۲۱۱۶۰۵

استان محل خدمت	نام و نام خانوادگی	ردیف	استان محل خدمت	نام و نام خانوادگی	ردیف
هرمزگان	منوچهر دهقانی	۷	قزوین	محمد حاجی محمد قلیان	۱
آذربایجان شرقی	محمد اکبری افخم	۸	اردبیل	سعیده محمدی	۲
مازندران	حسن حاجی زاده	۹	همدان	مانیا مکاری	۳
خراسان جنوبی	محسن معینی	۱۰	آذربایجان غربی	ناصر تقی نژاد	۴
کرمانشاه	بیتا سوزنی	۱۱	فارس	علیرضا مهری	۵
کرمان	هدی احمدی	۱۲	شهرستان های تهران	محمد اسكندری	۶